

ข้อพิจารณาตามหลักการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล
(Purpose Limitation) ตามภารกิจของกรมสรรพากร

นางสาวพิชชาภา นิลละอ

เอกัตติศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชากฎหมายการเงินและภาษีอากร

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	4
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4
1.2 สมมติฐานของการศึกษา.....	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีการศึกษา	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 กระบวนการจัดเก็บภาษีอากร	8
2.1 การยื่นรายการและการชำระภาษี.....	8
2.2 การประเมินภาษีอากร.....	10
2.3 การตรวจสอบภาษีอากร.....	27
2.4 การเร่งรัดภาษีอากร	33
2.5 การบังคับภาษีอากร	38
บทที่ 3 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากร	48
3.1 แหล่งข้อมูลของกรมสรรพากร	50
3.1.1 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนยื่นแบบแสดงรายการ.....	53
3.1.2 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนประเมินภาษีอากร	64
3.1.3 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนตรวจสอบภาษีอากร.....	70
3.1.4 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้าง	80
3.1.5 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนบังคับภาษีอากรค้าง	90
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาการส่งต่อข้อมูลส่วนบุคคลภายนอกกรมสรรพากร	93
บทที่ 5 บทสรุป	151
5.1 กระบวนการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร.....	151
5.2 แหล่งข้อมูลของกรมสรรพากร	152
5.3 การส่งต่อข้อมูลภายนอกกรมสรรพากร	156

5.3.1	หน่วยงานที่ทำภารกิจสืบสวนสอบสวน	157
5.3.2	หน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวน	158
	บรรณานุกรม.....	161

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของมนุษย์ที่สังคมยุคใหม่เกือบทุกประเทศให้ความสำคัญอย่างมากคือ “ความเป็นส่วนตัวในข้อมูลส่วนบุคคล” ความเป็นมนุษย์ของบุคคลหนึ่งเป็นองค์รวมของข้อมูลส่วนบุคคลจำนวนมาก เป็นสิ่งที่ผูกพันและยืนยันว่ามนุษย์คนหนึ่งแตกต่างจากมนุษย์ คนอื่น ข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นสิ่งบ่งชี้สำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เป็นเรื่องที่ได้รับ ความคุ้มครองตามกฎหมาย¹ ซึ่งหลักการสำคัญของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รัฐต้องให้ความคุ้มครองประชาชนในเรื่องสิทธิความเป็นส่วนตัวในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ โดยต้องเป็นหลักประกันว่าประชาชนเจ้าของข้อมูลเป็นผู้มีสิทธิที่จะตัดสินใจว่าจะให้ดำเนินการใดๆเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นการเก็บรวบรวม ประมวล และใช้ประโยชน์ได้หรือไม่อย่างไรและมีขอบเขตเพียงใด²

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 เป็นบทบัญญัติที่มีเป้าประสงค์ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เป็นเจ้าของข้อมูล ปกป้องบุคคลจากผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นจากการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่มีขอบเขตโดยห้ามประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่จะมีฐาน หรือเหตุแห่งการประมวลผลให้ทำได้ตามกฎหมาย³ โดยคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึงข้อมูลใดเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถทำให้ระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ที่ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ⁴

กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ประการสำคัญในการจัดเก็บภาษีอากรสามารถเข้าถึงและประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นได้โดยอาศัยฐานภารกิจของรัฐ แต่อย่างไรก็ตามการเข้าถึงและประมวลผลข้อมูลบนฐานภารกิจของรัฐไม่ได้ให้อำนาจโดยไร้เงื่อนไข กล่าวคือการใช้อำนาจรัฐควรคำนึงถึงผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลด้วย⁵ ซึ่งจากการศึกษากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของ

¹ นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ : พี.เพรส, 2557), หน้า 101.

² นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ : พี.เพรส, 2557), หน้า 298.

³ ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา กระบวนทัศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Thailand Data Protection Guidelines 2.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 1,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562), หน้า 15.

⁴ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 6

⁵ ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา กระบวนทัศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Thailand Data Protection Guidelines 2.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 1,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562), หน้า 77-78.

กรมสรรพากรเพื่อติดตามภาษีอากรของบุคคลตั้งแต่การยื่นแบบแสดงรายการไปจนถึงการเร่งรัดบังคับจัดเก็บ ภาษีอากรค้าง ทุกขั้นตอนล้วนมีส่วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีทั้งสิ้น เนื่องจากลักษณะ การดำเนินงานของกรมสรรพากรเป็นการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีมาประมวลผลในการรูปของการ ประเมินและตรวจสอบภาษีอากรเพื่อบังคับจัดเก็บภาษีอากร และแน่นอนว่าทุกแหล่งข้อมูลที่กรมสรรพากร นำมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรไม่ได้ปรากฏอยู่เฉพาะในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น ทุก ขั้นตอนล้วนปรากฏแหล่งข้อมูลที่นำมาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีที่เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี อากรแทบทั้งสิ้น เป็นผลให้ทุกขั้นตอนกระบวนการเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีเพิ่ม จำนวนขึ้นตามกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรที่ดำเนินต่อไป

นอกจากนี้ในยุคปัจจุบันการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Data Sharing) ได้รับความนิยมนมากขึ้น ในบางกรณีจำเป็นต้องมีการแบ่งปันข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน กรมสรรพากรในฐานะ หน่วยงานจัดเก็บภาษีอากรมีความจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานอื่น เนื่องจากมีหน้าที่ในการตรวจสอบ และประเมินภาษีอากรว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้เสียภาษีอากรถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จึงเป็นสาเหตุให้ กรมสรรพากรมีความจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานอื่นมาประกอบการทำงาน ดังนั้นนอกจากข้อมูล ส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีที่กรมสรรพากรได้จากการยื่นแบบแสดงรายการของผู้เสียภาษีเองแล้ว กรมสรรพากร ยังได้รับข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งข้อมูลอื่นด้วย แสดงให้เห็นว่ากระบวนการทำงานของกรมสรรพากรมีการ เข้าไปข้องเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีจากการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจาก ข้อมูลที่ได้จากผู้มีหน้าที่เสียภาษีโดยตรง

แต่อย่างไรก็ตามการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีจากแหล่งข้อมูลไปใช้ของกรมสรรพากรยังคง เป็นประเด็นที่สร้างความกังวลให้กับประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลอยู่ว่ากรมสรรพากรมีการนำ ข้อมูลส่วนบุคคลของตนไปใช้เพื่อประการอื่นนอกเหนือจากเพื่อการจัดเก็บภาษีอากรหรือไม่ เพราะโดย หลักการแล้วกรมสรรพากรไม่สามารถเอาข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้อย่างอื่นนอกเหนือจากเพื่อการจัดเก็บภาษี อากรได้ ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 และหลักการจำกัดวัตถุประสงค์ตามกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสหภาพยุโรป ซึ่งมุ่งประสงค์ ในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลให้เกิดความปลอดภัย มีมาตรฐานการคุ้มครองว่ามีได้ นำไปใช้นอกเหนือจากวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงได้ทำการศึกษา วิจัยเพื่อหามาตรฐานในการใช้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของกรมสรรพากรให้สอดคล้องกับหลักการคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล

1.2 สมมติฐานของการศึกษา

การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามภารกิจของกรมสรรพากรเองมีกระบวนการและรายละเอียดที่ชัดเจน แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งข้อมูลให้แก่หน่วยงานภายนอกเพื่อดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงานนั้น ยังไม่มีกระบวนการและรายละเอียดที่ชัดเจนตามมาตรฐานการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation)

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.3.1 เพื่อศึกษากระบวนการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรว่าขั้นตอนกระบวนการใดเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลและแหล่งข้อมูลของผู้เสียภาษีบ้าง
- 1.3.2 เพื่อศึกษาขอบเขตการใช้อำนาจในการแสวงหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร
- 1.3.3 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการทำให้กรอบการใช้อำนาจในการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลของกรมสรรพากรชัดเจนยิ่งขึ้น
- 1.3.4 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหา รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการทำให้การนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีจากแหล่งข้อมูลไปใช้ของกรมสรรพากรสอดคล้องตามมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องหลักการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation)

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

มุ่งที่จะศึกษาขอบเขตการแสวงหาข้อมูลและการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีไปใช้ของกรมสรรพากรให้สอดคล้องกับหลักการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation) ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 และกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสหภาพยุโรป (GDPR)

1.5 วิธีการศึกษา

เป็นการศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร จากเอกสารภาษาไทยและต่างประเทศ ตำรา หนังสือคำอธิบาย บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ รวมทั้งเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อรวบรวมและเรียบเรียงแล้ว ทำการวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์และประเด็นต่างๆ เพื่อหาข้อสรุปพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

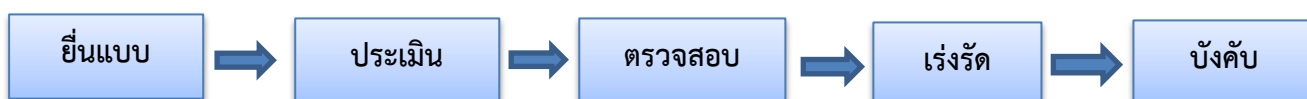
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ทำให้ทราบกระบวนการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรว่าขั้นตอนกระบวนการใดบ้างที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลและแหล่งข้อมูลของผู้เสียภาษี
- 1.6.2 ทำให้ทราบขอบเขตการใช้อำนาจในการแสวงหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่ามาใช้ในการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร
- 1.6.3 เสนอแนะแนวทางในการทำให้กรอบการใช้อำนาจในการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลของกรมสรรพากรชัดเจนยิ่งขึ้น
- 1.6.4 เสนอแนะแนวทางในการทำให้การนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีจากแหล่งข้อมูลไปใช้ของกรมสรรพากรสอดคล้องตามมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องหลักการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation)

บทที่ 2

กระบวนการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรเป็นหน้าที่ประการสำคัญของกรมสรรพากรเพื่อหารายได้เข้ารัฐ ซึ่งกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากร เป็นกระบวนการจัดเก็บภาษีที่มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้รับชำระค่าภาษีอากรและนำเงินค่าภาษีอากรไปใช้จ่ายตามเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนด แบ่งกระบวนการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การยื่นรายการและการชำระภาษี

ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรอันได้แก่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง (Self Assessment System) กล่าวคือผู้เสียภาษีมียหน้าที่มีหน้าที่เบื้องต้นที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีภายใน กำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด⁶ หากพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วไม่ชำระก็จะกลายเป็นภาษีอากรค้าง ทั้งนี้อาจจะต้องส่งรายงานประจำปี บัญชีงบดุล บัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ ตามที่อธิบดีเรียกให้ส่งด้วย⁷

ส่วนสถานที่ยื่นรายการและวิธีการชำระเงินกำหนดให้บุคคลไปเสียภาษีอากร ณ ที่ว่าการอำเภอ ในกรณีเช่นนี้การเสียภาษีอากรนั้นให้ถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินค่าภาษีอากรซึ่งหัวหน้าสำนักงานแห่งนั้นได้ลงลายมือชื่อรับเงินแล้ว⁸ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพัฒนาการของเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสารในทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างรวดเร็ว การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์สามารถดำเนินการโดยสะดวก รวดเร็ว กฎหมายจึงกำหนดให้การยื่นรายการหรือเอกสารเกี่ยวกับภาษีอากรและการจัดทำเอกสารอื่นใดตามที่บัญญัติในประมวลรัษฎากรจะกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้⁹

⁶ ประมวลรัษฎากรมาตรา 17

⁷ ประมวลรัษฎากรมาตรา 17 วรรคสอง

⁸ ประมวลรัษฎากรมาตรา 3 จัตวา

⁹ ประมวลรัษฎากรมาตรา 3 โสฬส

การยื่นรายการ ให้ยื่นภายในเวลาที่กำหนดไว้ในหมวดว่าด้วยภาษีอากรต่างๆ และตามแบบแสดงรายการที่อธิบดีกำหนด (ประมวลรัษฎากรมาตรา 17)

บุคคลทุกคนยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในเดือนมีนาคมของทุกๆปี (กรณีบุคคลธรรมดาประมวลรัษฎากรมาตรา 56)

ให้บริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมกับชำระภาษีภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี (กรณีนิติบุคคลประมวลรัษฎากรมาตรา 67 ทวิ, มาตรา 68)

ถ้าอธิบดีต้องการรายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆ ประกอบแบบแสดงรายการใด ก็ให้สั่งเรียกได้ (ประมวลรัษฎากรมาตรา 17 วรรคสอง)

กำหนดให้บุคคลไปเสียภาษีอากร ณ ที่ว่าการอำเภอ และการเสียภาษีอากรนั้นจะถือว่าสมบูรณ์เมื่อได้รับใบเสร็จรับเงินค่าภาษีอากร (ประมวลรัษฎากรมาตรา 3 จัตวา)

การยื่นแบบรายการ หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากร จะทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (ประมวลรัษฎากรมาตรา 3 โสฬส)

2.2 การประเมินภาษีอากร

ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร อันได้แก่ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง กล่าวคือผู้เสียภาษีมียหน้าที่และความรับผิดชอบยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดและชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย อย่างไรก็ตามหากปรากฏว่าผู้เสียภาษีไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษี หรือได้ยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีไว้แล้วแต่เจ้าพนักงานประเมินตรวจสอบในภายหลังพบว่าการเสียภาษียังไม่ถูกต้องหรือไม่สมบูรณ์ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจที่จะมีหนังสือเชิญพบหรือออกหมายเรียกผู้นั้นมาสอบสวนหรือออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้นั้นหรือพยานนำบัญชีหรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงต่อเจ้าพนักงานประเมินภายในวันเวลาที่กำหนดและประเมินภาษีอากรเพิ่มเติมได้ หากบุคคลนั้นไม่เห็นด้วยก็มีสิทธิอุทธรณ์โต้แย้งคัดค้านการประเมินต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ ถ้าบุคคลนั้นไม่อุทธรณ์ถือว่าการประเมินภาษีนั้นชอบแล้วและเป็นอันยุติ¹⁰

2.2.1 การประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

การประเมินภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

1. กรณียื่นแบบแสดงรายการ

เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 56¹¹ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมียหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดและชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย หากผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ในกรณีที่ยื่นแบบแสดงรายการถูกต้องครบถ้วนเจ้าพนักงานประเมินจะทำการประเมินตามแบบแสดงรายการและแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ประเมินไปยังผู้ต้องเสียภาษี¹² แต่ในกรณีที่ยื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้นั้นมาสอบสวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้นั้นยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่

¹⁰ กัมปนาท บุญรอด, รั้งมือตรวจประเมิน, พิมพ์ครั้งที่ 1,(กรุงเทพฯ :บริษัทพงษ์วรรณการพิมพ์, 2558), หน้า 4.

¹¹ ให้บุคคลทุกคน เว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว พร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคม ทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งถ้าบุคคลนั้น

ในกรณีข้างต้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกินจำนวนตาม (1) ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในกำหนดเวลาและตามแบบเช่นเดียวกับวรรคก่อน

¹² ประมวลรัษฎากร มาตรา 18

เรื่องมาแสดงได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันส่งหมาย¹³ ในกรณีดังกล่าวหากผู้ยื่นรายการให้ความร่วมมือตามมาตรา 19 กล่าวคือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจที่จะแก้จำนวนเงินที่ประเมิน หรือที่ยื่นรายการไว้เดิมโดยอาศัย พยานหลักฐานที่ปรากฏและแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระอีกไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ซึ่งในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้¹⁴ แต่หากผู้ยื่นรายการไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 19 กล่าวคือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง และแจ้งจำนวนเงินซึ่งต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ซึ่งในกรณีนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมิน¹⁵

นอกจากนี้ในกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน เมื่อเจ้าพนักงานประเมินพิจารณาเห็นว่าผู้มีเงินได้ยื่นรายการเงินได้ต่ำกว่าจำนวนที่ควรต้องยื่น ประกอบกับมีการไต่สวนตามมาตรา 19 แล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ว่ามีรายได้รายจ่ายแท้จริงเท่าใด ให้เจ้าพนักงานประเมินโดยอนุมัติอธิบดีมีอำนาจที่จะกำหนดจำนวนเงินได้สุทธิขึ้น ทั้งนี้ โดยถือเงินหรือทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรือเข้ามาอยู่ในครอบครองของผู้มีเงินได้ หรือรายจ่ายของผู้มีเงินได้ หรือฐานะความเป็นอยู่ หรือพฤติการณ์ของผู้มีเงินได้ หรือสถิติเงินได้ของผู้มีเงินได้เอง หรือของผู้อื่นที่กระทำกิจการทำนองเดียวกับของผู้เงินได้เป็นหลักในการพิจารณา แล้วทำการประเมินแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษี¹⁶

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงกำหนดชำระ ถ้ามิได้เสียหรือนำส่งภาษีให้ถือเป็นภาษีอากรค้าง และเพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง¹⁷

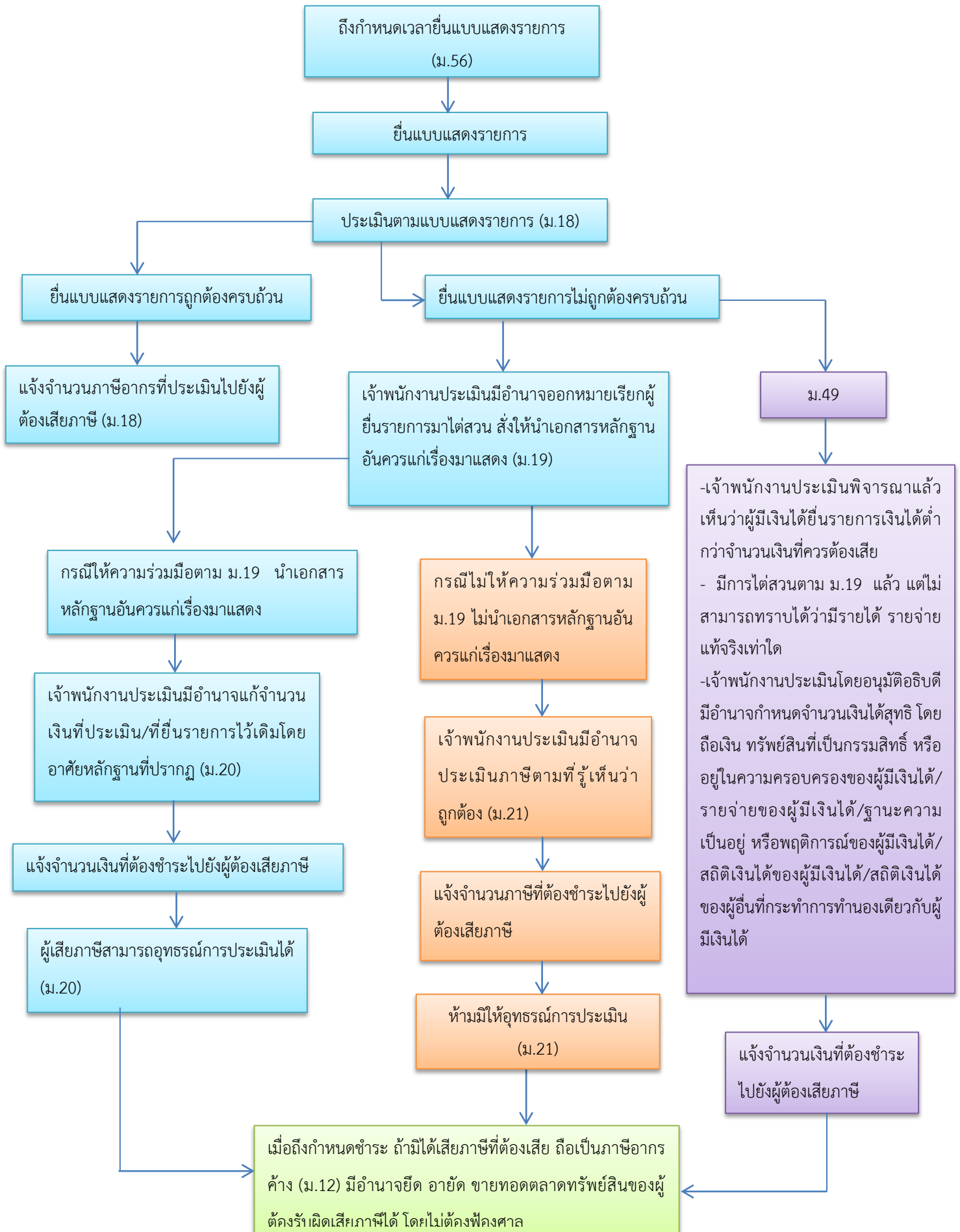
¹³ ประมวลรัษฎากร มาตรา 19

¹⁴ ประมวลรัษฎากร มาตรา 20

¹⁵ ประมวลรัษฎากร มาตรา 21

¹⁶ ประมวลรัษฎากร มาตรา 49

¹⁷ ประมวลรัษฎากร มาตรา 12

2. กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ

เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 56 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมีหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดและชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย หากผู้เสียภาษีไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้นั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีหรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันส่งหมาย¹⁸ ในกรณีดังกล่าวหากผู้ไม่ยื่นรายการให้ความร่วมมือตามมาตรา 23 กล่าวคือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามหลักฐานที่ปรากฏ และแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้¹⁹ แต่หากผู้ไม่ยื่นรายการไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 23 กล่าวคือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง และแจ้งจำนวนเงินซึ่งต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ซึ่งในกรณีนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมิน²⁰

นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้มีเงินได้มิได้ยื่นรายการเงินได้ ประกอบกับมีการไต่สวนตามมาตรา 23 แล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ว่ามีรายได้รายจ่ายแท้จริงเท่าใด ให้เจ้าพนักงานประเมินโดยอนุมัติอธิบดีมีอำนาจที่จะกำหนดจำนวนเงินได้สุทธิขึ้น ทั้งนี้ โดยถือเงินหรือทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรือเข้ามาอยู่ในครอบครองของผู้มีเงินได้ หรือรายจ่ายของผู้มีเงินได้ หรือฐานะความเป็นอยู่ หรือพฤติการณ์ของผู้มีเงินได้ หรือสถิติเงินได้ของผู้มีเงินได้เอง หรือของผู้อื่นที่กระทำการทำนองเดียวกับของผู้มีเงินได้เป็นหลักในการพิจารณา แล้วทำการประเมินแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษี²¹

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงกำหนดชำระ ถ้ามิได้เสียหรือนำส่งภาษีให้ถือเป็นภาษีอากรค้าง และเพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง²²

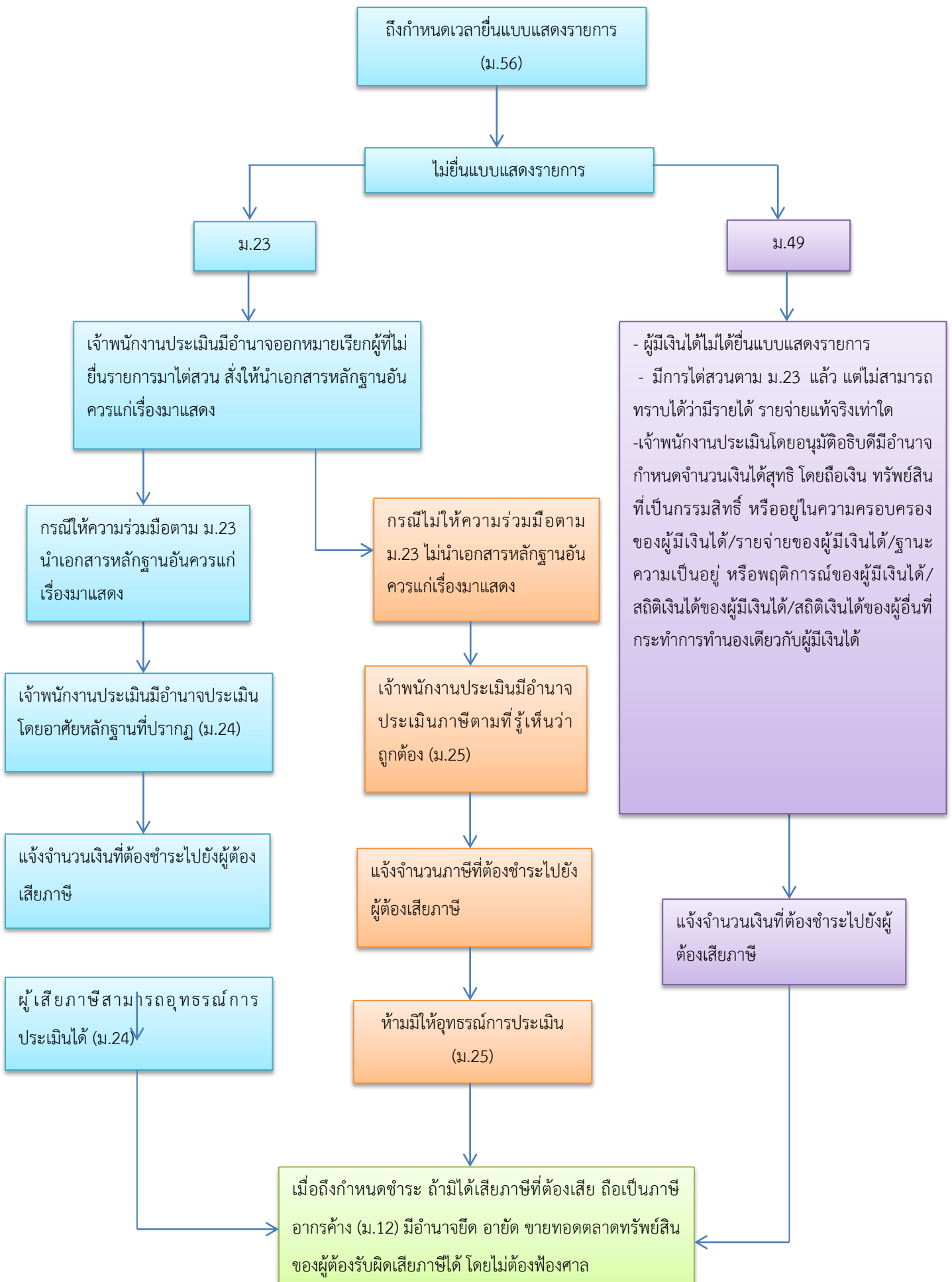
¹⁸ ประมวลรัษฎากร มาตรา 23

¹⁹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 24

²⁰ ประมวลรัษฎากร มาตรา 25

²¹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 49

²² ประมวลรัษฎากร มาตรา 12

2.2.2 การประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคล

การประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคล แบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

1. กรณียื่นแบบแสดงรายการ

เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 68²³ ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมียหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากร กำหนดและชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย หากผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภายใน กำหนดเวลาตามกฎหมาย ในกรณีที่ยื่นแบบแสดงรายการถูกต้องครบถ้วนเจ้าพนักงานประเมินจะทำการ ประเมินตามแบบแสดงรายการและแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ประเมินไปยังผู้ต้องเสียภาษี²⁴ แต่กรณีที่ยื่นแบบ แสดงรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการนั้นมาไต่สวน และ ออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมา แสดงได้ แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันส่งหมาย²⁵ ในกรณีดังกล่าวหากผู้ยื่นรายการให้ ความร่วมมือตามมาตรา 19 กล่าวคือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงาน ประเมินมีอำนาจที่จะแก้จำนวนเงินที่ประเมิน หรือที่ยื่นรายการไว้เดิมโดยอาศัยพยานหลักฐานที่ปรากฏและ แจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระอีกไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ซึ่งในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้²⁶ แต่หากผู้ยื่น รายการไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 19 กล่าวคือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง แบ่งออกเป็น 2 กรณี กล่าวคือ

- กรณีที่สามารถคำนวณกำไรขาดทุนสุทธิได้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษี อากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง และแจ้งจำนวนเงินซึ่งต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ซึ่งใน กรณีนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมิน²⁷
- แต่หากเป็นกรณีที่ไม่สามารถคำนวณกำไรขาดทุนสุทธิได้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ ประเมินภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ หรือยอดขายก่อนหัก รายจ่ายใด ๆ ของรอบระยะเวลาบัญชี แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า ถ้ายอดรายรับก่อนหัก

²³ ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการคำนวณ ภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดีกำหนด พร้อมกับชำระภาษีต่ออาเภอ

²⁴ ประมวลรัษฎากร มาตรา 18

²⁵ ประมวลรัษฎากร มาตรา 19

²⁶ ประมวลรัษฎากร มาตรา 20

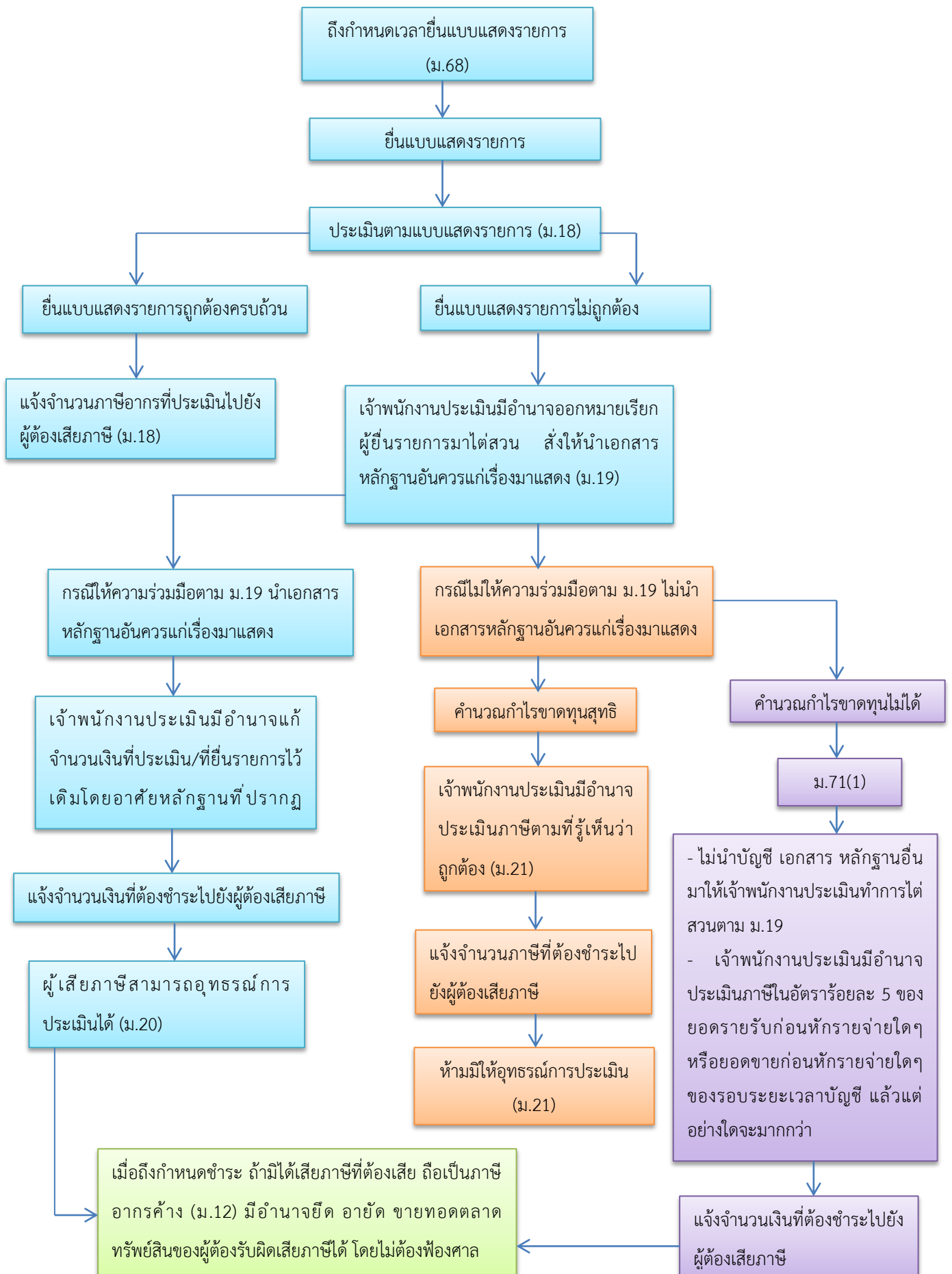
²⁷ ประมวลรัษฎากร มาตรา 21

รายจ่าย หรือยอดขายก่อนหักรายจ่ายดังกล่าวไม่ปรากฏ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมิน โดยอาศัยเทียบเคียงกับยอดในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนนั้นขึ้นไป ถ้ายอดในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนไม่ปรากฏให้ประเมินได้ตามที่เห็นสมควร²⁸ พร้อมทั้งแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษี

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงกำหนดชำระ ถ้ามิได้เสียหรือนำส่งภาษีให้ถือเป็นภาษีอากรค้าง และเพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง²⁹

²⁸ ประมวลรัษฎากร มาตรา 71(1)

²⁹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 12

2. กรณีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ

เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 68 ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมียหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากร กำหนดและชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย หากผู้เสียภาษีไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภายใน กำหนดเวลาตามกฎหมาย เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่นมาไต่สวน และออกหมายเรียก พยานกับสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีหรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ แต่ต้องให้ เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันส่งหมาย³⁰ ในกรณีดังกล่าวหากผู้ไม่ยื่นรายการให้ความร่วมมือตาม มาตรา 23 กล่าวคือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ ประเมินเงินภาษีอากรตามหลักฐานที่ปรากฏ และแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้³¹ แต่หากผู้ไม่ยื่นรายการไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 23 กล่าวคือไม่นำ บัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง แบ่งออกเป็น 2 กรณี กล่าวคือ

- กรณีที่สามารถคำนวณกำไรขาดทุนสุทธิได้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษี อากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง และแจ้งจำนวนเงินซึ่งต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ซึ่งใน กรณีนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมิน³²
- แต่หากเป็นกรณีที่ไม่สามารถคำนวณกำไรขาดทุนสุทธิได้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ ประเมินภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ หรือยอดขายก่อนหัก รายจ่ายใด ๆ ของรอบระยะเวลาบัญชี แล้วแต่อย่างใดจะมากกว่า ถ้ายอดรายรับก่อนหัก รายจ่าย หรือยอดขายก่อนหักรายจ่ายดังกล่าวไม่ปรากฏ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ ประเมิน โดยอาศัยเทียบเคียงกับยอดในรอบระยะเวลาบัญชีก่อนนั้นขึ้นไป ถ้ายอดในรอบ ระยะเวลาบัญชีก่อนไม่ปรากฏให้ประเมินได้ตามที่เห็นสมควร³³ พร้อมทั้งแจ้งจำนวนเงินที่ ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษี

³⁰ ประมวลรัษฎากร มาตรา 23

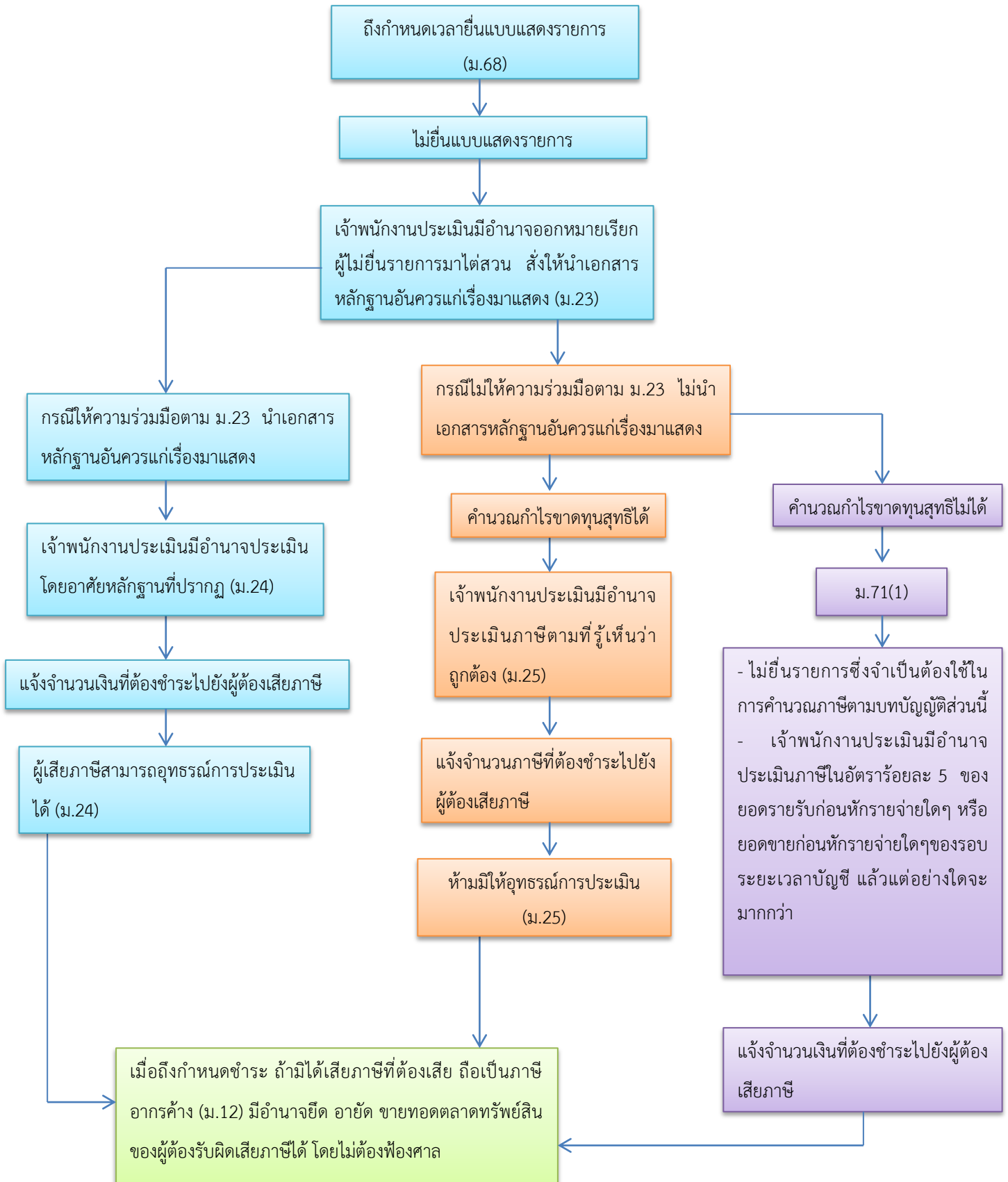
³¹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 24

³² ประมวลรัษฎากร มาตรา 25

³³ ประมวลรัษฎากร มาตรา 71(1)

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงกำหนดชำระ ถ้ามีได้เสียหรือนำส่งภาษีให้ถือเป็นภาษีอากรค้าง และเพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดเสียภาษีอากรหรือนำส่งภาษีอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง³⁴

³⁴ ประมวลรัษฎากร มาตรา 12

2.2.3 การประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม

เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 83³⁵ ภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมียหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากรกำหนด และชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ไม่ว่าจะป็นกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการ แต่แสดงจำนวนภาษีที่ต้องเสียต่ำกว่าความเป็นจริง หรือกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ล้วนก่อให้เกิดอำนาจแก่เจ้าพนักงานประเมินทั้งสิ้น กล่าวคือเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผู้ทำการแทน หรือพยาน กับมีอำนาจส่งบุคคลเหล่านั้นให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้ หรือออกคำสั่งให้พยานตอบคำถามเป็นหนังสือ แต่จะต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหมายเรียกหรือได้รับคำสั่ง³⁶ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

- 1) กรณีให้ความร่วมมือตามมาตรา 88/4 กล่าวคือนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีตามหลักฐานที่ปรากฏในกรณีที่มีหลักฐานแสดงว่าผู้ประกอบการเสียภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง³⁷ ส่วนในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจจัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการและประเมินภาษีตามหลักฐานที่เห็นว่าถูกต้อง³⁸ พร้อมทั้งแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้มีหน้าที่เสียภาษี ซึ่งในกรณีนี้สามารถอุทธรณ์การประเมินได้³⁹
- 2) กรณีไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 88/4 กล่าวคือไม่นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีตามที่รู้เห็น หรือพิจารณาว่าถูกต้อง⁴⁰ พร้อมทั้งแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้มีหน้าที่เสียภาษี ซึ่งในกรณีนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์การประเมิน⁴¹ เนื่องจากเป็นกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานประเมินตามมาตรา 88 (3)

³⁵ ภายใต้บังคับมาตรา 83/1 ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษี พร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีสำหรับเดือนภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป เว้นแต่อธิบดีจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

³⁶ ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/4

³⁷ ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/2(3)

³⁸ ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/2(1) ประกอบมาตรา 88(1)

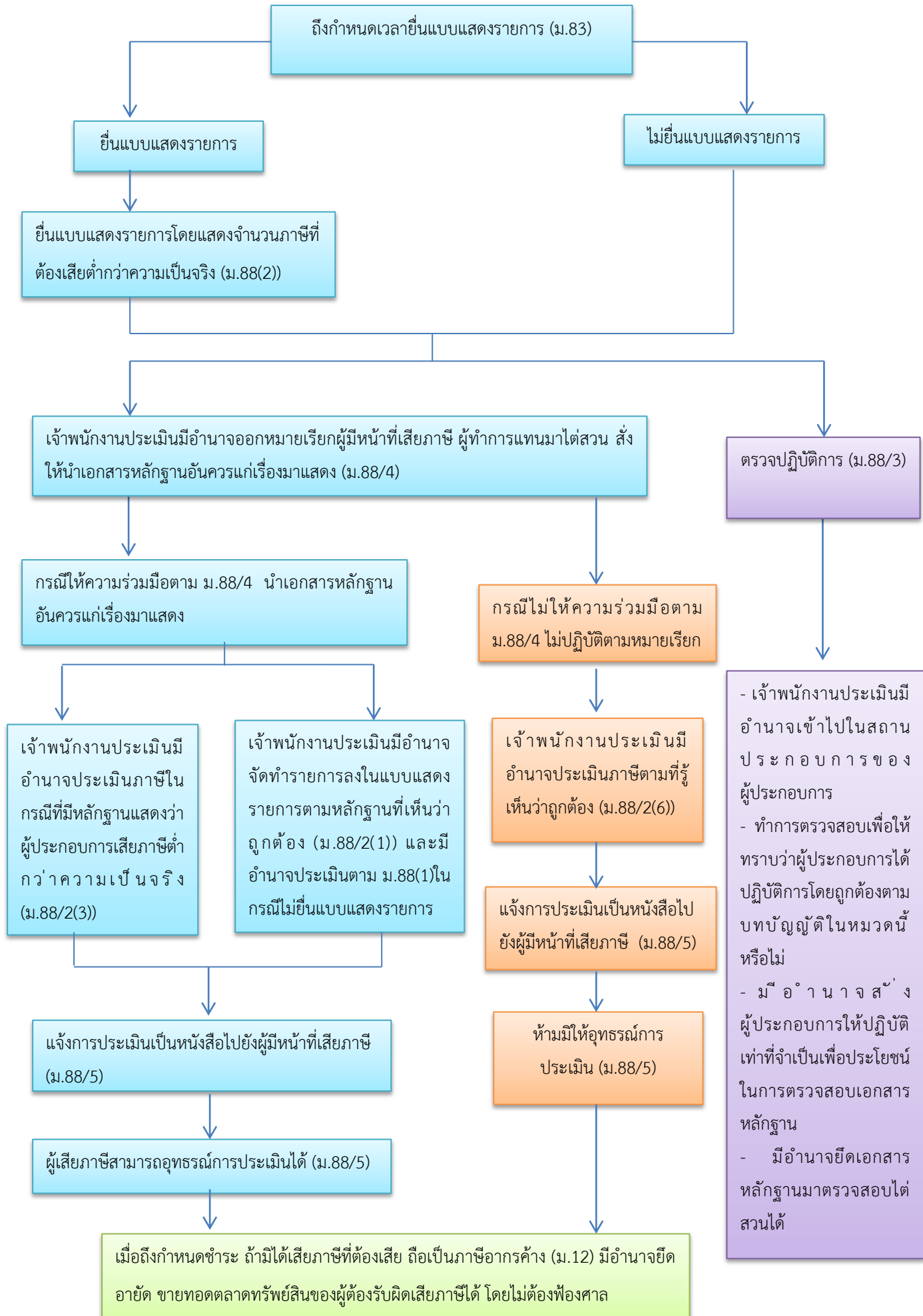
³⁹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/5

⁴⁰ ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/2(6)

⁴¹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/5

นอกจากนั้นการประเมินภาษีมูลค่าเพิ่ม เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการของผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่ หรือในสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้องระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือระหว่างเวลาทำการของผู้ประกอบการ และทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่าผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามโดยถูกต้องตามบทบัญญัติในหมวดนี้หรือไม่ ในกรณีนี้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจสั่งผู้ประกอบการ หรือบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นให้ปฏิบัติตาม เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อันควรแก่เรื่อง และมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานเหล่านั้นมาตรวจสอบได้⁴² ซึ่งถือเป็นอำนาจพิเศษของเจ้าพนักงานประเมิน เรียกว่า “การตรวจปฏิบัติการ”

⁴² ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/3

2.2.4 การประเมินภาษีธุรกิจเฉพาะ

เมื่อถึงกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการตามประมวลรัษฎากรตามมาตรา 91/10⁴³ ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง ผู้เสียภาษีมีหน้าที่ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกรมสรรพากร กำหนดและชำระภาษีอากรภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย ไม่ว่าจะป็นกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดง รายการไม่ถูกต้อง มีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อน หรือกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่น แบบแสดงรายการ ล้วนก่อให้เกิดอำนาจแก่เจ้าพนักงานประเมินทั้งสิ้น กล่าวคือเจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจ ออกหมายเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผู้ทำการแทน หรือพยาน กับมีอำนาจส่งบุคคลเหล่านั้นให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้ส่วนใด หรือออกคำสั่งให้พยานตอบคำถามเป็นหนังสือ แต่จะต้อง ใ้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันนับแต่วันได้รับหมายเรียกหรือได้รับคำสั่ง⁴⁴ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

- 1) กรณีให้ความร่วมมือตามมาตรา 91/21(5) ประกอบมาตรา 88/4 กล่าวคือนำบัญชี เอกสารหรือ หลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีในกรณีที่ยื่นแบบแสดง รายการไม่ถูกต้อง มีข้อผิดพลาดทำให้จำนวนภาษีที่ต้องเสียคลาดเคลื่อน⁴⁵ ส่วนในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสีย ภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจจัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการและ ประเมินภาษีตามหลักฐานที่เห็นว่าถูกต้อง⁴⁶ พร้อมทั้งแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้มีหน้าที่เสีย ภาษี ซึ่งในกรณีนี้สามารถอุทธรณ์การประเมินได้⁴⁷
- 2) กรณีไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 91/21(5) ประกอบมาตรา 88/4 กล่าวคือไม่นำบัญชี เอกสารหรือ หลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีตามที่รู้เห็น หรือพิจารณา ว่าถูกต้อง⁴⁸ พร้อมทั้งแจ้งการประเมินเป็นหนังสือไปยังผู้มีหน้าที่เสียภาษี ซึ่งในกรณีนี้ห้ามมิให้อุทธรณ์

⁴³ ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษี พร้อมกับชำระภาษี ถ้ามี ไม่ ว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะมีรายรับในเดือนภาษีหรือไม่ก็ตาม

การยื่นแบบแสดงรายการภาษีและการชำระภาษีสำหรับเดือนภาษีใด ให้ยื่นภายในวันที่สิบห้าของเดือนถัดไป เว้นแต่อธิบดีจะ กำหนดเป็นอย่างอื่น

⁴⁴ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/21(5) ประกอบมาตรา 88/4

⁴⁵ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/15(2)

⁴⁶ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/16(1) ประกอบมาตรา 91/15(1)

⁴⁷ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/21(5) ประกอบมาตรา 88/5

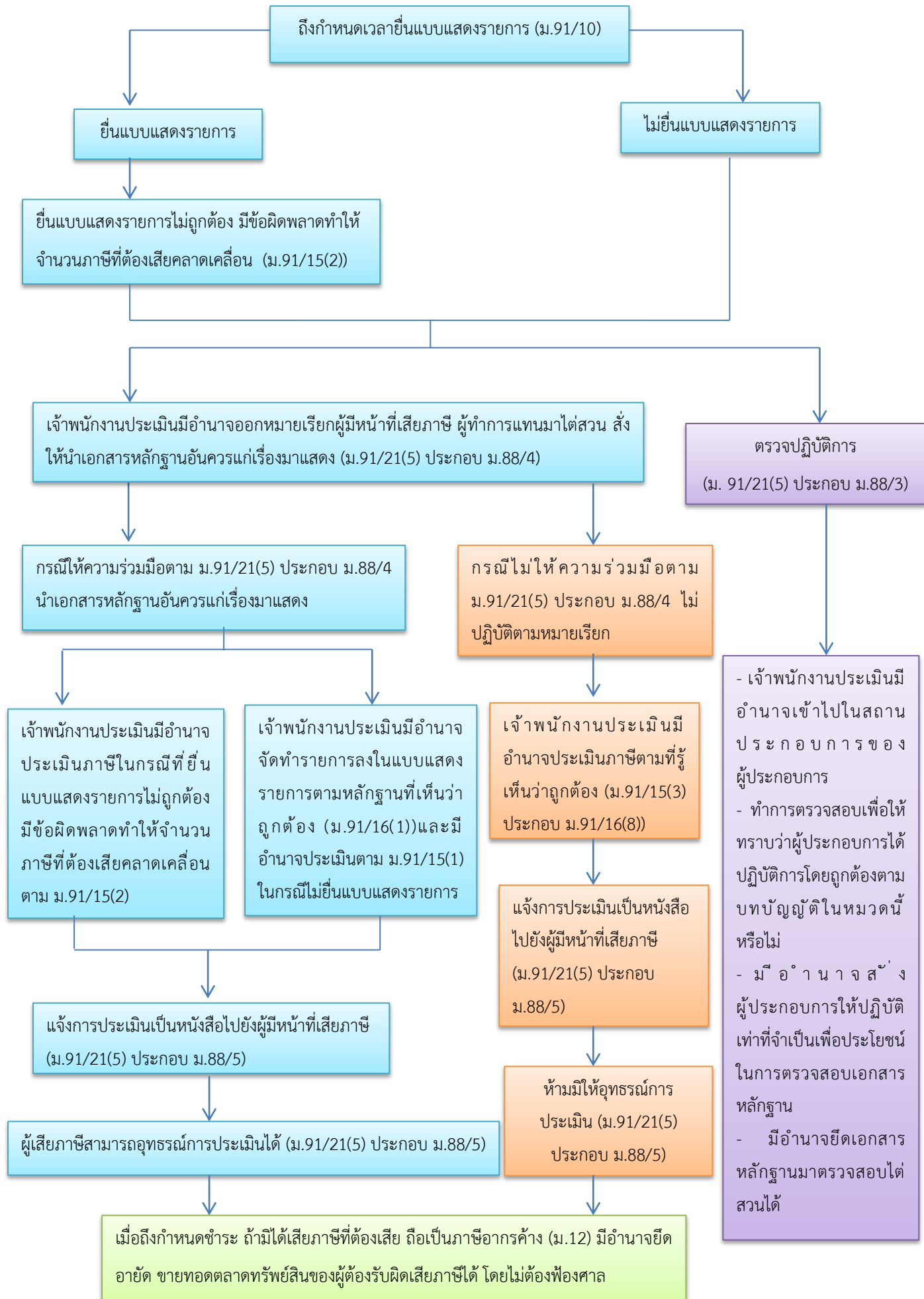
⁴⁸ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/15(3) ประกอบมาตรา 91/16(8)

การประเมิน⁴⁹ เนื่องจากเป็นกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกของเจ้าพนักงานประเมิน

นอกจากนี้การประเมินธุรกิจเฉพาะ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการของผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่ หรือในสถานที่อื่นที่เกี่ยวข้องระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและพระอาทิตย์ตก หรือระหว่างเวลาทำการของผู้ประกอบการ และทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่าผู้ประกอบการได้ปฏิบัติตามโดยถูกต้องตามบทบัญญัติในหมวดนี้หรือไม่ ในกรณีนี้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจสั่งผู้ประกอบการ หรือบุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้นให้ปฏิบัติตาม เท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อันควรแก่เรื่อง และมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานเหล่านั้นมาตรวจสอบได้⁵⁰ ซึ่งถือเป็นอำนาจพิเศษของเจ้าพนักงานประเมิน เรียกว่า “การตรวจปฏิบัติการ”

⁴⁹ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/21(5) ประกอบมาตรา 88/5

⁵⁰ ประมวลรัษฎากร มาตรา 91/21(5) ประกอบมาตรา 88/3

2.3 การตรวจสอบภาษีอากร

การตรวจสอบภาษี หมายถึง การตรวจสอบใบสำเนาตามหมายเรียก และการตรวจค้นตามประมวล รัษฎากร⁵¹ อาจกล่าวได้ว่าการตรวจสอบภาษีอากร หมายถึง การดำเนินการโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่มีอำนาจ ตามกฎหมายในการตรวจสอบภาษีอากรเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการชำระภาษี การยื่นแบบแสดง รายการ การจัดทำรายงาน และเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดจนการปฏิบัติตามข้อกำหนดของ กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการชำระภาษีว่าผู้เสียภาษีได้เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เป็นการป้องกัน และปราบปรามการหนีภาษีอากร (Tax Evasion) และการเลี่ยงภาษีอากร (Tax Avoidance)

กระบวนการตรวจสอบภาษีอากรมีลักษณะการดำเนินการ คือ เมื่อผู้มีหน้าที่เสียภาษี หรือผู้มีหน้าที่ ยื่นแบบแสดงรายการซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้อง หรือไม่บริบูรณ์ หรือไม่ยื่น แบบแสดงรายการ ให้เจ้าพนักงานดำเนินการขออนุมัติออกหมายเรียกตรวจสอบภาษีอากรภายใน 10 วัน นับ แต่วันที่ได้รับอนุมัติจากการวิเคราะห์ข้อมูลและแบบแสดงรายการภาษี หรือยุติเรื่องจากการตรวจประเภท อื่น⁵² ซึ่งการออกหมายเรียกต้องให้เวลาล่วงหน้าแก่ผู้เสียภาษีอากร พยาน หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 7 วัน นับแต่วันรับหมายเรียก และการส่งหมายเรียกให้ถือปฏิบัติตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ในกรณีผู้เสีย ภาษีอากรเป็นนิติบุคคลที่แจ้งเลิกกิจการและอยู่ระหว่างการชำระบัญชีให้ออกหมายเรียกไปยังผู้ชำระบัญชี ณ ภูมิลำเนา หรือสำนักงานของผู้ชำระบัญชีตามที่ได้แจ้งไว้กับนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท และให้ทำหนังสือถึงนาย ทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ขอให้ระงับการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีไว้ก่อน พร้อมทั้งให้สอบสวนทรัพย์สิน และ แจ้งหน่วยงานเร่งรัดทันทีโดยไม่ต้องรอให้ตรวจสอบแล้วเสร็จ⁵³ ผู้เสียภาษีอากรรายใดได้รับหมายเรียกแล้ว ไม่ ปฏิบัติตามหมายเรียกโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องใด ๆ ให้ทราบ ให้เจ้าพนักงานมีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตาม หมายเรียก (แบบ ต.ส.5) ไปยังผู้เสียภาษีอากรอีกครั้งหนึ่ง หากยังฝ่าฝืนให้ดำเนินคดีอาญา⁵⁴

เพื่อให้การตรวจสอบภาษีอากรมีประสิทธิภาพ และได้ผลสมบูรณ์ สามารถตรวจสอบได้โดยรวดเร็ว และอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ให้เจ้าพนักงานจัดทำแผนการตรวจสอบ (แบบ ต.ส.1)⁵⁵ ซึ่งแบ่งการตรวจสอบ ภาษีออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

1. การตรวจสอบใบสำเนา

⁵¹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2550 ข้อ 4

⁵² ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 6

⁵³ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 11

⁵⁴ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 13

⁵⁵ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 14

ให้เจ้าพนักงานไต่สวนให้ได้ข้อเท็จจริงในการประกอบกิจการของผู้เสียภาษีอากร และข้อเท็จจริงในประเด็นความผิดปกติที่พบ อย่างน้อยตามแผนการตรวจสอบที่กำหนดไว้⁵⁶ เมื่อผู้เสียภาษีอากร หรือผู้รับมอบอำนาจได้นำบัญชี เอกสารหลักฐานมาส่งมอบ ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในหมายเรียก หากไม่ครบถ้วนให้บันทึกถ้อยคำว่าจะส่งมอบให้ครบถ้วนได้เมื่อใด⁵⁷ แต่ในกรณีผู้เสียภาษีอากรเป็นนิติบุคคล และไม่ให้ความร่วมมือในชั้นตรวจสอบ เช่น ไม่ส่งมอบบัญชี เอกสาร หลักฐาน มีพฤติการณ์ที่สื่อแสดงว่าจะมีการบิดพลิ้วการชำระภาษี มีเงินภาษีอากรที่ต้องประเมินเพิ่มเติมเป็นจำนวนมาก หรือมีการจดทะเบียนเลิกกิจการ เป็นต้น ให้ทำหนังสือถึงนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ขอให้ระงับการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีไว้ก่อน และทำการตรวจสอบ พร้อมทั้งประเมินภาษีอากรให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ซึ่งการแจ้งระงับการจดทะเบียนเสร็จการชำระบัญชีไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ให้ขอระงับได้ไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ที่ถึงในหนังสือ⁵⁸ อย่างไรก็ตามการตรวจสอบภาษีอากรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ออกหมายเรียก⁵⁹ แต่หากเสียภาษีอากรมีพฤติการณ์สื่อแสดงว่าจะบิดพลิ้วการชำระภาษีอากร ให้เจ้าพนักงานเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วเป็นพิเศษ และหากปรากฏว่ามีเจตนาหลีกเลี่ยงการเสียภาษีอากร ให้พิจารณาดำเนินคดีอาญา⁶⁰

2. การตรวจนอกสถานที่

กรณีผู้เสียภาษีอากรมีหนังสือร้องขอให้ไปตรวจสอบ ณ สำนักงานของผู้เสียภาษีอากร ให้เป็นดุลยพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาสั่งการ แต่กรณีมีเหตุจำเป็นต้องออกตรวจ ณ สถานที่ประกอบการไม่ว่าก่อนหรือขณะออกหมายเรียกตรวจสอบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีอากร ให้เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาสั่งการ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจปฏิบัติการ⁶¹ ในการตรวจสอบหากพบความผิดกรณีใดให้ยึดบัญชี เอกสารหลักฐาน หรือตราสารที่เกี่ยวข้องกับกรณีนั้นมาด้วย และออกใบรับ/ส่งคืนบัญชี เอกสารหลักฐาน (แบบ ต.7) ให้ผู้รับการตรวจสอบไว้และให้ผู้รับการตรวจสอบลงลายมือชื่อรับรองว่า บัญชี เอกสารหลักฐานเป็นของผู้เสียภาษีอากร⁶²

เมื่อดำเนินการตรวจสอบเสร็จ ให้รายงานผลการตรวจสอบภาษีอากรโดยเสนอผลการตรวจสอบตามแบบรายงานการตรวจสอบภาษีอากรทุกประเภทภาษีอากรต่อผู้มีอำนาจ ไม่ว่าจะพบความผิดหรือไม่ อย่างน้อยตามแผนการตรวจสอบที่ได้รับอนุมัติ พร้อมทั้งสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และหลักฐานอ้างอิงที่จะต้อง

⁵⁶ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 15

⁵⁷ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 17

⁵⁸ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 18

⁵⁹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 20

⁶⁰ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 22

⁶¹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 27

⁶² ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 30

ใช้ในการผูกมัดผู้เสียหายอากรให้ต้องยอมจำนน⁶³ เมื่อได้รับรายงานผลการตรวจสอบภาษีอากร ให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นดำเนินการ กล่าวคือผู้บังคับบัญชาที่ไม่มีอำนาจอนุมัติประเมินหรือสั่งเรียกเก็บภาษี เช่น หัวหน้าส่วน ให้พิจารณาการตรวจสอบว่าเป็นไปตามแผนการตรวจสอบครบถ้วนหรือไม่ ประเด็นที่นำเสนอถูกต้องครบถ้วนเพียงใด พร้อมทั้งบันทึกความเห็นในแบบพิจารณาสั่งการประเมินภาษีอากร (แบบ ต.ส. 10) และเสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาซึ่งจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำนวนการตรวจสอบ และให้ผู้มีอำนาจพิจารณารายงานผลการตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 10 วัน นับแต่วันที่ได้รับสำนวนการตรวจสอบ⁶⁴ เมื่อผู้มีอำนาจอนุมัติผลการตรวจสอบภาษีอากรแล้ว ให้เจ้าพนักงานเชิญผู้เสียหายอากรมารับทราบผลการตรวจสอบ⁶⁵ ต่อมาเมื่อผู้เสียหายอากรรับทราบผลการตรวจสอบแล้ว ให้เจ้าพนักงานดำเนินการ ดังนี้⁶⁶

- กรณีผู้เสียหายอากรไม่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และยินยอมชำระภาษีอากร ให้ทำบันทึกข้อตกลงยินยอมการชำระภาษีอากร (แบบ ต.9)
- กรณีผู้เสียหายอากรยินยอมชำระภาษีอากรบางส่วน ให้ทำบันทึกข้อตกลงยินยอมการชำระภาษีอากร (แบบ ต.9) และบันทึกข้อโต้แย้งในประเด็นที่ไม่ยินยอมชำระภาษีอากร หรือมีข้อโต้แย้งอื่นแล้วเสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาสั่งการ
- กรณีผู้เสียหายอากรไม่ยินยอมชำระภาษีอากร หรือมีข้อโต้แย้ง ให้บันทึกข้อโต้แย้งแล้วเสนอผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาสั่งการ

ในการตรวจสอบไตสวน ถ้าปรากฏว่ามีภาษี เบี้ยปรับ และเงินเพิ่มที่จะต้องประเมิน หรือเรียกเก็บเพิ่มเติม หรือสั่งให้บางส่วนภาษีให้ดำเนินการออกหนังสือแจ้งการประเมิน โดยการออกหนังสือแจ้งการประเมินต้องจัดให้มีเหตุผลในการประเมิน ซึ่งประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิงข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ⁶⁷ การส่งหนังสือแจ้งการประเมิน ให้ถือปฏิบัติตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร

อย่างไรก็ตามการขออนุมัติตรวจค้น ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรจะต้องสืบสวนให้ทราบแน่ชัดว่าผู้เสียหายอากรมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากร เช่น ทำบัญชี 2 ชุด หรือมีเจตนายื่นแบบแสดงรายการเป็นเท็จ หรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เป็นต้น⁶⁸ โดยเจ้าพนักงานผู้ตรวจค้นต้องนำบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือบัตรประจำตัวประชาชน และคำสั่งให้ตรวจค้น

⁶³ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 32

⁶⁴ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 33

⁶⁵ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 34

⁶⁶ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 35

⁶⁷ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 37

⁶⁸ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 47

(แบบ ต.ส.15) ไปแสดงกับผู้เสียภาษีอากร หรือผู้ครอบครองสถานที่ที่จะทำการตรวจค้นทุกครั้ง⁶⁹ การตรวจค้นให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้⁷⁰

- ตรวจค้นต่อหน้าผู้เสียภาษีอากร ถ้าผู้เสียภาษีอากรไม่อยู่ให้ตามตัวมา ถ้าไม่สามารถตามตัวได้ให้ผู้ครอบครองสถานที่หรือบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ และอยู่ในสถานที่นั้นเป็นผู้ทำให้ทำการตรวจค้น
- ตรวจค้นให้ละเอียดถี่ถ้วน และให้อยู่ในดุลยพินิจว่า จะยึดบัญชี เอกสารหลักฐานสำคัญที่เกี่ยวกับภาษีอากร หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรใดมาทำการตรวจสอบบ้าง
- ตรวจค้นโดยสุภาพ พยายามไม่ให้เกิดความเสียหาย หรือบอบสลายซึ่งทรัพย์สินของผู้ถูกตรวจค้น และไม่ขัดขวางการประกอบธุรกิจจนเกินความจำเป็น

เมื่อตรวจค้นเสร็จแล้ว หากพบบัญชี เอกสารหลักฐานสำคัญที่เกี่ยวกับภาษีอากร หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากร ให้ระบุสถานที่ที่พบ ลักษณะที่พบ ลักษณะการปิดบัง ซ่อนเร้น หรือได้รับบัญชี เอกสารหลักฐานเหล่านั้นจากผู้รับการตรวจค้น⁷¹ หลังจากนั้นให้เจ้าพนักงานเสนอผลการตรวจค้น ให้ผู้มีอำนาจทราบ ในวันที่ทำการตรวจค้น หรืออย่างช้าในวันแรกที่เปิดทำการตามปกติ⁷² พร้อมกับขออนุมัติออกหมายเรียกตรวจสอบภาษีอากรสำหรับรอบระยะเวลาบัญชี หรือปีภาษีที่พ้นกำหนดเวลายื่นแบบแสดงรายการ⁷³

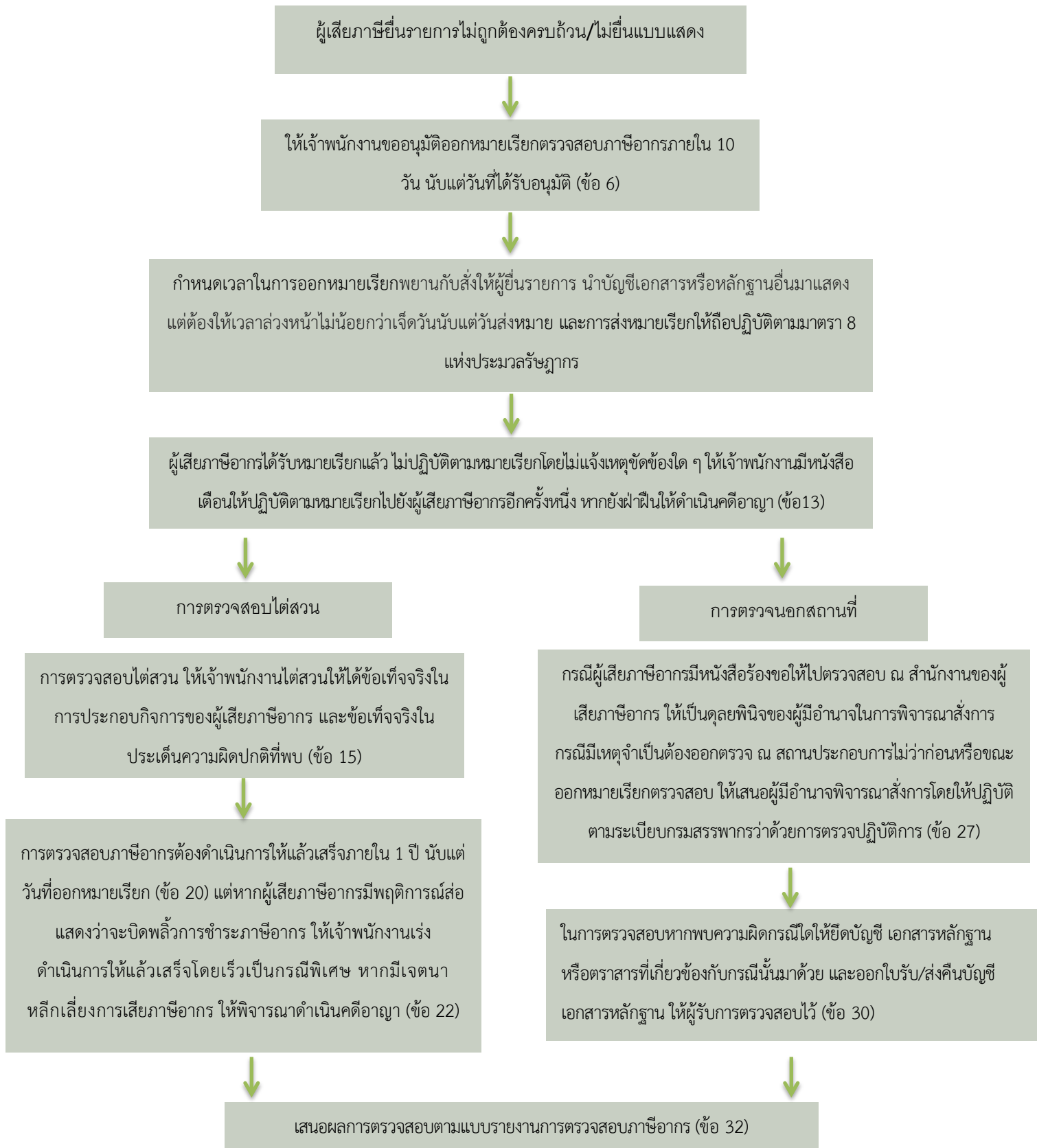
⁶⁹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 48

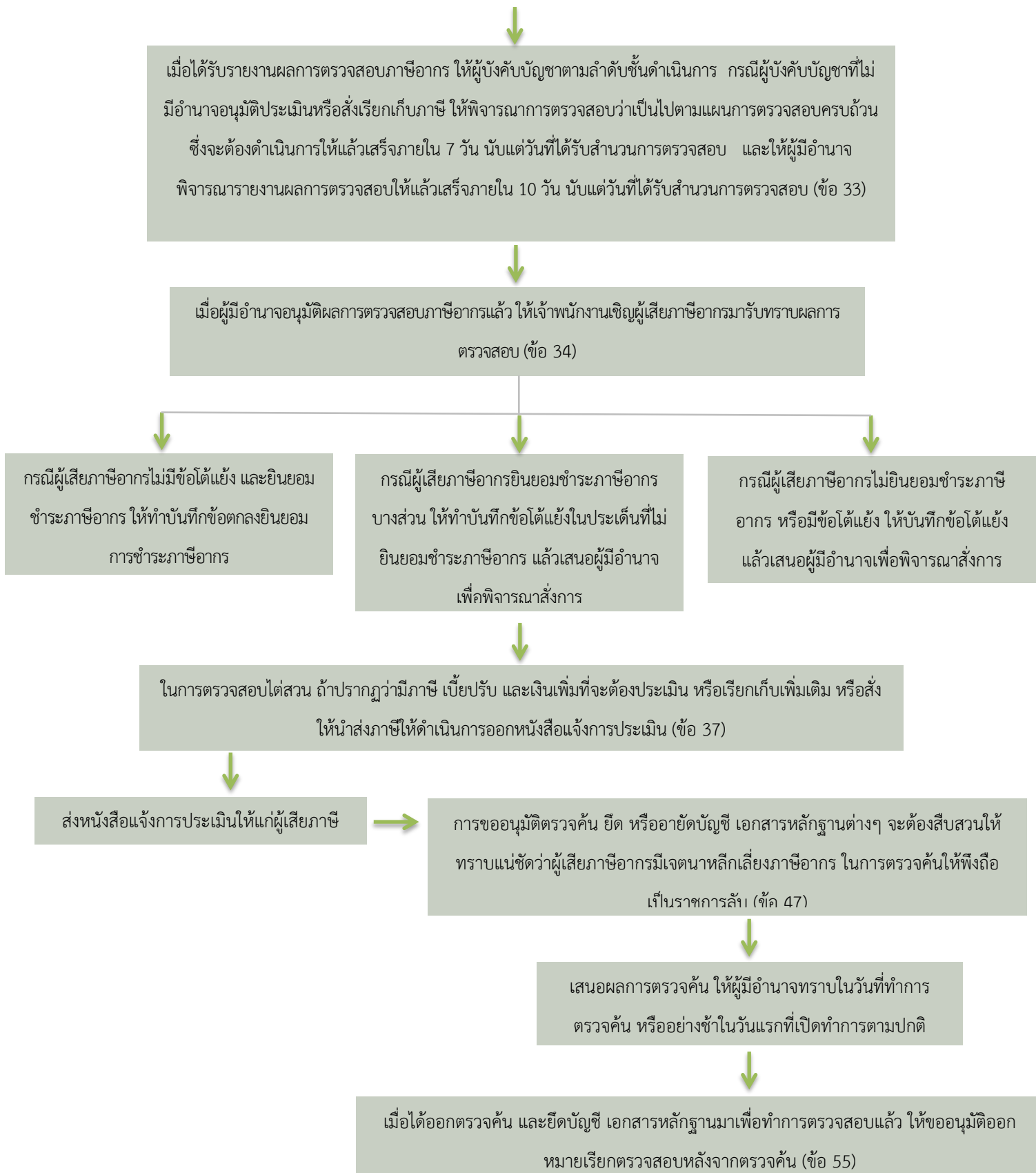
⁷⁰ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 50

⁷¹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 53

⁷² ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 54

⁷³ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2550 ข้อ 55

2.4 การเร่งรัดภาษีอากร

หลังจากเจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งการประเมินไปยังผู้เสียภาษี และผู้เสียภาษีได้ทราบการประเมินนั้นแล้ว แต่ไม่นำเงินภาษีอากรตามการประเมินไปชำระภายในกำหนดเวลา การเร่งรัดภาษีอากรค้างก็จะเริ่มขึ้น การเร่งรัดภาษีอากร หมายความว่า การปฏิบัติการใดๆ จนถึงที่สุด เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง⁷⁴

เมื่อพ้นกำหนดชำระเงินตามใบแจ้งภาษีอากร⁷⁵ แล้ว หากผู้ค้างภาษีอากรยังไม่นำเงินมาชำระ ให้เจ้าพนักงานจัดทำหนังสือเตือนให้นำเงินภาษีอากรค้างไปชำระโดยเร็ว ทั้งนี้ต้องให้เวลาผู้ค้างภาษีอากรนำเงินมาชำระภายใน 15 วันนับแต่วันได้รับหนังสือเตือน⁷⁶ กรณีผู้ค้างภาษีอากรค้างไม่มาพบตามวันเวลาที่กำหนด หรือมาพบแต่ไม่ยินยอมชำระภาษีอากรค้าง ให้เจ้าพนักงานจัดทำหนังสือเตือนให้นำเงินภาษีอากรค้างไปชำระขึ้นอีก 1 ฉบับ ทั้งนี้ต้องให้ระยะเวลาห่างจากวันที่ผู้ค้างภาษีอากรได้รับหนังสือเตือนให้ชำระภาษีอากรค้างครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งจัดทำรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้าง⁷⁷

ภายหลังจากที่เจ้าพนักงานได้มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษีอากรค้าง หากปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรไม่นำเงินภาษีอากรค้างมาชำระให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันพ้นกำหนดให้ชำระเงินตามหนังสือเตือนครั้งแรก ให้เจ้าพนักงานดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรตามที่เห็นสมควร⁷⁸

- (1) มีหนังสือถึงสำนักงานที่ดินอำเภอ หรือสำนักงานที่ดินจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากร หรือกรมที่ดิน เพื่อขอทราบการถือครองหรือถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของผู้ค้างภาษีอากรค้าง พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ระงับการทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น(ถ้ามี)ด้วย
- (2) มีหนังสือถึงหน่วยงานราชการใดๆ ซึ่งมีหน้าที่จดทะเบียนเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายอื่น เช่น ที่ว่าการอำเภอ กรมขนส่งทางบก กรมเจ้าท่า สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลกลาง และหรือกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ฯลฯ เพื่อเป็นหลักฐานในข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากร พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ระงับการทำนิติกรรมใดๆ เกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์นั้น(ถ้ามี)ด้วย

⁷⁴ ภาษีอากรค้าง หมายความว่า ภาษีอากรที่ต้องเสียหรือนำส่งตามประมวลรัษฎากรและหรือรายได้อื่นที่กรมสรรพากรมีหน้าที่จัดเก็บเมื่อถึงกำหนดชำระแล้วแต่มิได้เสียหรือนำส่ง

⁷⁵ ใบแจ้งภาษีอากร หมายความว่า หนังสือแจ้งการประเมิน คำสั่งให้เสียภาษีอากร ใบแจ้งการค้างชำระภาษีอากร และหรือหนังสืออื่นใดที่สั่งให้เสียหรือนำส่งภาษีอากร

⁷⁶ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 11

⁷⁷ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 12

⁷⁸ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 13

- (3) ในกรณีที่สืบทราบว่ามีผู้ค้างภาษีอากรถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลใด ให้มีหนังสือสอบถามไปยัง นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทอันเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น เพื่อขอทราบจำนวนหุ้นที่ถือและการชำระมูลค่าหุ้นหรือจำนวนเงินที่ลงทุนในนิติบุคคลนั้น
- (4) ในกรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ทำหนังสือถึงนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ขอสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น จำนวนหุ้นที่ถือ มูลค่าของหุ้น และเงินมูลค่าหุ้นที่ค้างชำระ ตลอดจนหุ้นส่วนผู้ไม่จำกัดความรับผิด และขอให้ระงับการโอนจำนวนหุ้นให้แก่บุคคลภายนอกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ กรรมการผู้มีอำนาจ และรวมถึงการขอให้ระงับการจดทะเบียนเสร็จสิ้นการชำระบัญชีไว้ก่อน
- (5) ขอสำเนาแบบแสดงรายการ บัญชีทำการ บัญชีกำไรขาดทุน และงบดุลของนิติบุคคลนั้นในรอบปีสุดท้ายที่ยื่นไว้มาประกอบการพิจารณา
- (6) ทำการสอบสวนทรัพย์สินโดยวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร

เมื่อดำเนินการตาม (1) และ (2) แล้ว ถ้าปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจริง ให้เสนอผู้มีอำนาจเพื่อออกคำสั่งยึด หรืออายัดตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากรต่อไป

การสอบสวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรให้สอบสวนทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ค้างภาษีอากร โดยไม่คำนึงว่าทรัพย์สินนั้นจะยึด อายัด หรือขายทอดตลาดตามกฎหมายได้หรือไม่ การสอบสวนทรัพย์สินดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ การสอบสวนทรัพย์สินประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร บัญชีเงินฝากต่างๆ หุ้น เครื่องประดับที่มีมูลค่า ลูกหนี้ เจ้าหนี้ ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิต่างๆของผู้ค้างภาษีอากร ทั้งนี้ให้รวมตลอดถึง เครื่องจักร สินค้า และวัตถุดิบ ฯลฯ พร้อมทั้งบันทึกรายการทรัพย์สิน จำนวน ราคาของทรัพย์สิน และรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เช่น มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือไม่ จำนำหรือจำนองไว้กับใครหรือไม่ บันทึกสภาพความเป็นอยู่ของผู้ค้างภาษีอากร เช่น อาชีพ รายได้ ส่วนในกรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ ให้ทำการสอบสวนทรัพย์สินจากญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากร หรือนายจ้าง หรือบุคคลใดๆที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้าง ซึ่งกำหนดเวลาการสอบสวนทรัพย์สินให้กระทำแล้วเสร็จภายใน 120 วันนับแต่ครบกำหนดให้นำเงินมาชำระตามหนังสือเตือน⁷⁹ นอกจากนี้เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนทรัพย์สิน เจ้าพนักงานจะออกหมายเรียกผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างหรือบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ และหรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมาเพื่อทำการตรวจสอบ และหรือออกคำสั่งให้ทำการตรวจค้นก็ได้ซึ่ง

⁷⁹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 14

การออกหมายเรียกหรือคำสั่งให้ทำการตรวจค้นให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการออกคำสั่งทำการตรวจค้น และการออกหมายเรียกตามมาตรา 12 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร⁸⁰

เมื่อทำการสอบสวนทรัพย์สินแล้วปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือมีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรจริงหรือไม่ โดยให้ตรวจสอบข้อมูล เช่น เลขประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หลักฐานการขอมีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร หลักฐานการจดทะเบียนพาณิชย์ หลักฐานการจดทะเบียนสิทธิ และนิติกรรมในที่ดิน หรือหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะอื่นๆ ถ้าปรากฏว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากร ให้เจ้าพนักงานทำรายงานเสนอผู้มีอำนาจตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องของผู้ค้างภาษีอากรภายในกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันที่สอบสวนทรัพย์สินเสร็จ⁸¹

⁸⁰ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 15

⁸¹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 17

เมื่อถึงกำหนดชำระ ถ้ามีได้เสียภาษีที่ต้องเสีย ถือเป็นภาษีอากรค้าง (ม.12)

เมื่อพ้นกำหนดชำระเงินตามใบแจ้งภาษีอากรแล้ว หากผู้ค้างภาษีอากรยังไม่นำเงินมาชำระ ให้เจ้าพนักงานจัดทำหนังสือเตือนให้นำเงินภาษีอากรค้างไปชำระ โดยให้เวลาผู้ค้างภาษีอากรนำเงินมาชำระภายใน 15 วันนับแต่วันได้รับหนังสือเตือน (ข้อ 11)

กรณีผู้ค้างภาษีอากรค้างไม่ชำระภาษีอากรค้าง ให้เจ้าพนักงานจัดทำหนังสือเตือนให้นำเงินภาษีอากรค้างไปชำระขึ้นอีก 1 ฉบับ ทั้งนี้ต้องให้ระยะเวลาห่างจากวันที่ผู้ค้างภาษีอากรได้รับหนังสือเตือนให้ชำระภาษีอากรค้างครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วัน (ข้อ 12)

ภายหลังจากที่เจ้าพนักงานได้มีหนังสือเตือนให้ชำระภาษีอากรค้าง หากปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรไม่นำเงินภาษีอากรค้างมาชำระให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันพ้นกำหนดให้ชำระตามหนังสือเตือนครั้งแรก ให้เจ้าพนักงานดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรตามที่เห็นสมควร (ข้อ 13)

สอบสวนทรัพย์สิน

ให้เจ้าพนักงานดำเนินการตามที่เห็นสมควร ดังต่อไปนี้

- มีหนังสือถึงสำนักงานที่ดินหรือกรมที่ดินเพื่อขอทราบการถือครองหรือถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของผู้ค้างภาษีอากร
- มีหนังสือถึงหน่วยราชการใด ๆ ซึ่งมีหน้าที่จดทะเบียนเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ เพื่อเป็นหลักฐานในข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากร
- ในกรณีสืบทราบว่าผู้ค้างภาษีอากรถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลใด ให้มีหนังสือสอบถามไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเพื่อขอทราบจำนวนหุ้นที่ถือและการชำระมูลค่าหุ้นหรือจำนวนเงินที่ลงหุ้นในนิติบุคคลนั้น
- กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ทำหนังสือถึงนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ขอสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนและบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นจำนวนหุ้นที่ถือมูลค่าของหุ้นและเงินมูลค่าหุ้นที่ค้างชำระ ตลอดจนหุ้นส่วนผู้ไม่จำกัดความรับผิด
- ขอสำเนาแบบแสดงรายการ บัญชีทำการ บัญชีกำไรขาดทุน และงบดุลของนิติบุคคลนั้น ในรอบปีสุดท้ายที่ยื่นไว้
- ทำการสอบสวนทรัพย์สินโดยวิธีการอื่นตามที่เห็นสมควร

สอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากร แต่กรณีไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ ให้สอบสวนทรัพย์สินจากบุคคลใดๆที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้าง เช่น นายจ้าง บุคคลในครอบครัว ญาติ

เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนทรัพย์สิน เจ้าพนักงานจะออกหมายเรียกผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างหรือบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเป็นผู้ค้างภาษีอากรมาให้ถ้อยคำ และหรือ ให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมาเพื่อทำการตรวจสอบ และหรือออกคำสั่งให้ทำการตรวจค้นก็ได้
(การออกหมายเรียกหรือคำสั่งให้ทำการตรวจค้นให้ปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการออกคำสั่งทำการตรวจค้น และการออกหมายเรียกตามมาตรา 12 ตรี แห่งประมวลรัษฎากร)

เมื่อทำการสืบหาทรัพย์สินแล้วปรากฏว่า ผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน/สิทธิเรียกร้องต่อบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบว่าทรัพย์สิน/สิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรจริงหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าทรัพย์สิน/สิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากร ให้เจ้าพนักงานทำรายงานเสนอผู้มีอำนาจตาม ม.12 เพื่อสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินและสิทธิเรียกร้องของผู้ค้างภาษีอากรภายใน 30 วันนับแต่วันที่สอบสวนทรัพย์สินเสร็จ (ข้อ 17)

2.5 การบังคับภาษีอากร

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย ได้แก่

2.5.1 การอายัดทรัพย์สิน

อายัด หมายความว่า การสั่งให้ผู้ค้างภาษีอากรและหรือบุคคลภายนอกมิให้จำหน่าย จ่าย โอน หรือกระทำการใดกรรมใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องที่ได้สั่งอายัดไว้ รวมตลอดถึงการสั่งให้บุคคลภายนอกมิให้นำส่งทรัพย์สิน หรือชำระหนี้แก่ผู้ค้างภาษีอากร และหรือให้ส่งมอบ หรือชำระหนี้ต่อเจ้าพนักงานเพื่อเป็นค่าภาษีอากร ณ ที่ซึ่งผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดกำหนด

ทรัพย์สินที่อายัดได้ต้องเป็นทรัพย์สินที่ระบุไว้ในมาตรา 282 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งได้แก่⁸²

- (1) สงหาริมทรัพย์อันมีรูปร่าง
- (2) อสังหาริมทรัพย์
- (3) สิทธิทั้งปวงอันมีอยู่ในทรัพย์สิน และ
- (4) เงิน

นอกจากนั้นทรัพย์สินที่มีสภาพหรือลักษณะที่ยึดได้ตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร ก็ให้อายัดได้ด้วย

การอายัดทรัพย์สิน ให้อายัดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรได้ไม่เกินกว่าหนี้ภาษีอากร (โดยให้คำนวณค่าภาษีอากร เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม จนถึงวันชำระ รวมถึงภาษีตามกฎหมายว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เว้นแต่ทรัพย์สินที่อายัดนั้นไม่อาจแบ่งแยกได้ และเมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของผู้ค้างภาษีอากรไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามมิให้เจ้าพนักงานอายัดทรัพย์สินนั้นอีก แต่ให้เจ้าพนักงานยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นตามแบบที่ศาลกำหนดเพื่อขอเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น⁸³

ส่วนวิธีการอายัด ให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่รายงานขออนุญาตอายัดทรัพย์สินพร้อมทั้งส่งรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้าง หลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับการเร่งรัด และคำสั่งอายัดตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากรไปยังผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดทรัพย์สิน ในการพิจารณาสั่งอายัดถ้าเป็นสิทธิเรียกร้องขอให้ชำระเงินหรือให้ส่งมอบสิ่งของนอกจากพันธบัตรหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน และตราสารที่เปลี่ยนมือซึ่งได้แก่ พันธบัตร ใบรับของคลังสินค้า ใบประทวนสินค้า ใบหุ้น ตัวเงิน เป็นต้น ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดทรัพย์สินสั่งอายัดได้ไม่ว่าหนี้ค่าภาษีอากรจะมีข้อโต้แย้ง หรือข้อจำกัด หรือมีเงื่อนไข หรือกำหนดจำนวนแน่นอนหรือไม่ก็ตามโดย

⁸² ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2546 ข้อ 7

⁸³ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2546 ข้อ 9

คำสั่งอายัดนั้นต้องระบุข้อห้ามดังนี้ กล่าวคือห้ามผู้ค้างภาษีอากรจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่วันที่ส่งคำสั่งนั้นให้ และห้ามบุคคลภายนอกชำระเงิน หรือส่งมอบสิ่งของให้แก่ผู้ค้างภาษีอากร แต่ให้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงาน ณ เวลา หรือภายในกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ในคำสั่ง เมื่อผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดทรัพย์สินแล้วให้ดำเนินการส่งคำสั่งอายัดให้แก่ผู้ค้างภาษีอากร⁸⁴

อย่างไรก็ตามเมื่อเจ้าพนักงานได้รับชำระค่าภาษีอากรค้างจากผู้ค้างภาษีอากรหรือบุคคลภายนอกผู้ถูกสั่งอายัดทรัพย์สินไว้ครบถ้วนแล้ว หรืออาจด้วยเหตุอื่นใด เช่น สิทธิเรียกร้องของผู้ค้างภาษีอากรอันมีต่อบุคคลภายนอกมีได้มีอยู่จริง ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดมีคำสั่งถอนการอายัดทรัพย์สิน และหากมีทรัพย์สินอยู่กับเจ้าพนักงานก็ให้คืนให้แก่ผู้ถูกอายัดไป⁸⁵

⁸⁴ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2546 ข้อ 10

⁸⁵ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2546 ข้อ 17

ทรัพย์สินที่อายัดได้ (ข้อ 7)

ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในบังคับให้อายัด (ข้อ 8)

ข้อจำกัดในการอายัดทรัพย์สิน (ข้อ 9)

- 1) ให้อายัดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรได้ไม่เกินกว่าหนี้ภาษีอากร (โดยให้คำนวณค่าภาษีอากร เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม จนถึงวันชำระ รวมถึงภาษีตามกฎหมายว่าด้วยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เว้นแต่ทรัพย์สินที่อายัดนั้นไม่อาจแบ่งแยกได้
- 2) เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึด หรืออายัดทรัพย์สินอย่างใดของผู้ค้างภาษีอากรไว้แทนเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว ห้ามไม่ให้เจ้าพนักงานอายัดทรัพย์สินนั้นอีก แต่ให้เจ้าพนักงานยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลที่ออกหมายบังคับคดีให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นตามแบบที่ศาลกำหนด เพื่อขอเข้าเฉลี่ยในทรัพย์สินหรือเงินที่ขายหรือจำหน่ายทรัพย์สินนั้น

วิธีการอายัด (ข้อ 10)

- 1) ให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่ หรือสำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่แล้วแต่กรณี รายงานขออนุญาตอายัดทรัพย์สินพร้อมทั้งส่งรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้างตามแบบ ภ.ส.16 หลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับการเร่งรัด และคำสั่งอายัดตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากรตามแบบ ภ.ส.17/1 ไปยังผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดทรัพย์สิน
- 2) การพิจารณาสั่งอายัดถ้าเป็นสิทธิเรียกร้องขอให้ชำระเงิน หรือให้ส่งมอบสิ่งของนอกจากพันธบัตรหลักทรัพย์ที่เป็นประกัน และตราสารที่เปลี่ยนมือซึ่งได้แก่ พันธบัตร ใบรับของคลังสินค้า ใบประทวนสินค้า ใบหุ้น ตัวเงิน เป็นต้น ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดทรัพย์สินสั่งอายัดได้ไม่กว่าหนี้ค่าภาษีอากรจะมีข้อโต้แย้ง หรือข้อจำกัด หรือมีเงื่อนไข หรือกำหนดจำนวนแน่นอนหรือไม่ก็ตามโดยคำสั่งอายัดนั้นต้องระบุข้อห้ามดังนี้
 - (ก) ห้ามผู้ค้างภาษีอากรจำหน่ายสิทธิเรียกร้องตั้งแต่วันที่ส่งคำสั่งนั้น ให้และ
 - (ข) ห้ามบุคคลภายนอกชำระเงิน หรือส่งมอบสิ่งของให้แก่ผู้ค้างภาษีอากร แต่ให้ชำระหรือส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงาน ณ เวลา หรือภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในคำสั่ง

การถอนคำสั่งอายัดทรัพย์สิน (ข้อ 17)

เมื่อเจ้าพนักงานได้รับชำระค่าภาษีอากรค้างจากผู้ค้างภาษีอากรหรือบุคคลภายนอกผู้ถูกสั่งอายัดทรัพย์สินไว้ครบถ้วนแล้วหรืออาจด้วยเหตุอื่นใด เช่น สิทธิเรียกร้องของผู้ค้างภาษีอากรอันมีต่อบุคคลภายนอกมิได้มีอยู่จริง ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งอายัดมีคำสั่งถอนการอายัดตามแบบ ภ.ส.21/1 ที่อธิบดีกำหนด หากมีทรัพย์สินอยู่กับเจ้าพนักงานก็ให้คืนให้แก่ผู้ถูกอายัดไป

2.5.2 การยึดทรัพย์สิน

ยึด หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร เพื่อให้ทรัพย์สินนั้นได้เข้ามาอยู่ในความควบคุมดูแล หรือครอบครองของเจ้าพนักงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ทรัพย์สินที่ยึดได้ มีดังนี้⁸⁶

- (1) ทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร และให้รวมถึง
 - ก) ทรัพย์สินที่ผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ร่วม
 - ข) ทรัพย์สินที่ผู้ค้างภาษีอากรเอาไปจำนำ จำนอง หรือเอาไปเป็นประกันหนี้ไว้
 - ค) ทรัพย์สินที่ผู้ค้างภาษีอากรได้กรรมสิทธิ์มาโดยการครอบครองปรปักษ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้ว่าจะยังไม่ได้จดทะเบียนการได้มาก็ตาม
 - ง) ที่ดินมือเปล่า ซึ่งผู้ค้างภาษีอากรมีสิทธิครอบครอง
 - จ) ที่ดินมีโฉนด แม้ผู้ค้างภาษีอากรจะโอนการครอบครองให้แก่กันแล้วแต่ยังไม่ได้โอนให้ถูกต้องตามกฎหมาย
 - ฉ) กรณีการโอนโดยการฉ้อฉล เมื่อได้ฟ้องคดีและศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนนิติกรรมอันเป็นกถฉ้อฉลนั้นแล้ว
- (2) ทรัพย์สินที่คู่สมรส หรือบุตรผู้เยาว์ที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้ค้างภาษีอากรถือกรรมสิทธิ์ คือ
 - ก) ทรัพย์สินของคู่สมรส ได้แก่ สินสมรส และสินส่วนตัวในกรณีนี้ภาษีอากรค้างนั้นเป็นหนี้ร่วม เช่น หนี้ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ถ้าได้แจ้งให้ภริยาของผู้ค้างภาษีอากรทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วันแล้ว ถือว่าภริยาต้องร่วมรับผิดชอบด้วยตามมาตรา 57 ตรีแห่งประมวลรัษฎากร แต่ถ้าหนี้ภาษีอากรนั้นเป็นหนี้ส่วนตัว เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ เจ้าพนักงานจะยึดสินส่วนตัวของคู่สมรสไม่ได้ คงยึดได้แต่เฉพาะสินสมรสเท่านั้น
 - ข) ทรัพย์สินของบุตรผู้เยาว์ ซึ่งตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นของผู้ค้างภาษีอากร เช่น มีพฤติกรรมการหรือการกระทำอันแสดงได้ว่าผู้ค้างภาษีอากรได้เอาทรัพย์สินใส่ชื่อบุตรผู้เยาว์เป็นเจ้าของโดยมีเจตนาหลีกเลี่ยงจากการถูกยึดทรัพย์สินดังกล่าว

⁸⁶ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 7

- ค) ทรัพย์สินอันอาจบังคับชำระหนี้ได้ เช่น เครื่องประดับอันมีค่าที่ผู้ค้ำภาชีอากรซื้อให้แก่บุตร
ผู้เยาว์

ในการยึดทรัพย์สิน เจ้าพนักงานยอมไม่ยึดทรัพย์สินซ้ำ และถ้าในคำสั่งยึดทรัพย์สินกล่าวเฉพาะเจาะจงให้ยึดทรัพย์สินสิ่งใดให้เจ้าพนักงานยึดแต่เฉพาะทรัพย์สินนั้น⁸⁷ ส่วนวิธีการยึดทรัพย์สิน⁸⁸ ให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่รายงานขออนุมัติยึดทรัพย์สินพร้อมทั้งส่งรายงานแสดงการเร่งรัดภาชีอากรค้างหลักฐานต่างๆเกี่ยวกับการเร่งรัดภาชีอากรค้าง และคำสั่งยึดทรัพย์สินและประกาศยึดทรัพย์สินตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากรไปยังผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สิน ซึ่งก่อนออกไปทำการยึดทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานผู้ไปยึดทรัพย์สินตรวจสอบ และทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่าจะต้องยึดทรัพย์สินอะไรบ้าง ของใคร และจำนวนราคาทรัพย์สินที่จะยึดได้ ในการดำเนินการยึดทรัพย์สินเจ้าพนักงานมีอำนาจเท่าที่จำเป็นเพื่อที่จะค้นสถานที่ใดอันเป็นของผู้ค้ำภาชีอากร หรือที่ผู้ค้ำภาชีอากรได้ครอบครองอยู่ ทั้งมีอำนาจที่จะยึดและตรวจสอบบัญชีโดยให้ยึดทรัพย์สินของผู้ค้ำภาชีอากรแต่เพียงประมาณราคาสมควรจะขายทอดตลาดได้พอชำระหนี้ตามคำสั่งยึดทรัพย์สิน พร้อมทั้งค่าภาชีอากรตามประมวลรัษฎากร ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สินและขายทอดตลาดกับเงินภาชีอากรค้าง แต่ถ้าผู้ค้ำภาชีอากรมีทรัพย์สินซึ่งมีราคามากกว่าเงินภาชีอากรค้างและมีอาจแบ่งยึดโดยมิให้เสื่อมราคาได้ ก็ให้ยึดทรัพย์สินที่วานั้นมาขายทอดตลาด ถ้าประสงค์ที่จะทำการยึดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานผู้ไปยึดทรัพย์สินจัดการเพื่อให้ได้โฉนด หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดินเพื่อนำมาตรวจสอบ หากปรากฏว่าทรัพย์สินนั้นไม่อาจยึดได้ตามกฎหมาย เช่น มีชื่อบุคคลอื่นเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทะเบียน ให้เจ้าพนักงานรายงานต่อผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สินเพื่อพิจารณาสั่งงดการยึดไว้ก่อน แต่ถ้าได้ยึดทรัพย์สินมาแล้ว ให้เจ้าพนักงานแจ้งให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สินเพื่อพิจารณาดำเนินการเพิกถอนการยึดทรัพย์สินนั้น โดยหลักการแล้วการยึดทรัพย์สินให้ยึดเฉพาะส่วนของผู้ค้ำภาชีอากร แต่ถ้ามีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย และไม่ปรากฏว่าส่วนใดเป็นของผู้ค้ำภาชีอากรก็ให้ยึดทั้งหมด นอกจากนี้การยึดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นอันอยู่ในที่ดินให้รับแจ้งการยึด เลขโฉนด และชื่อเจ้าของที่ดินนั้นไปยังเจ้าพนักงานผู้รับผิดชอบทะเบียนสิทธิและนิติกรรมแห่งท้องที่นั้น ส่วนกรณีให้แจ้งยึดทรัพย์สินอื่นที่มีทะเบียนแสดงกรรมสิทธิ์ เช่น เครื่องจักร ให้แจ้งการยึดไปยังนายทะเบียนแห่งทรัพย์สินนั้น

เมื่อกระทำการยึดทรัพย์สินเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานปิดประกาศยึดทรัพย์สินไว้ ณ สถานที่ยึดโดยเปิดเผย และให้ทำรายงานและบัญชีทรัพย์สินที่ยึดเสนอผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สินเพื่อขอให้ผู้มีอำนาจ

⁸⁷ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 9

⁸⁸ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 10

ออกคำสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ยึดนั้น พร้อมทั้งให้แจ้งการยึดนั้นให้ผู้ค้างภาษีอากรทราบต่อไป อย่างไรก็ตามในกรณีที่หนี้ภาษีอากรได้รับการชำระเสร็จสิ้นแล้ว หรือในกรณีที่ได้วางเงินประกันต่อผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์หรือต่อเจ้าพนักงานผู้ทำการยึดทรัพย์สินเป็นจำนวนพอชำระหนี้ภาษีอากรที่ค้าง หรือเมื่อได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดพิพากษาว่าผู้ค้างภาษีอากรไม่ต้องรับผิดชอบชำระหนี้ภาษีอากรตามจำนวนที่ถูกประเมินหรือสั่งให้ชำระ ให้เจ้าพนักงานเสนอผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สินเพื่อสั่งถอนการยึดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร⁸⁹

⁸⁹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 17

ทรัพย์สินที่ยึดได้ (ข้อ 7)

ทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในบังคับให้ยึด (ข้อ 8)

ข้อจำกัดในการยึดทรัพย์สิน (ข้อ 9)

- 1) เจ้าพนักงานย่อมไม่ยึดทรัพย์สินซ้ำ
- 2) ถ้าในคำสั่งยึดทรัพย์สินกล่าวเฉพาะเจาะจงให้ยึดทรัพย์สินสิ่งใด ให้เจ้าพนักงานยึดแต่เฉพาะทรัพย์สินนั้น

วิธีการยึดทรัพย์สิน (ข้อ 10)

- 1) ให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่รายงานขออนุมัติยึดทรัพย์สินพร้อมทั้งส่งรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้าง หลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับการเร่งรัดภาษีอากรค้าง และคำสั่งยึดทรัพย์สินและประกาศยึดทรัพย์สินตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากรไปยังผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สิน เมื่อผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สินลงนามแล้ว ให้ส่งเรื่องคืนให้สำนักงานสรรพากรพื้นที่
- 2) ก่อนออกไปทำการยึดทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานผู้ไปยึดทรัพย์สินตรวจสอบ ทำความเข้าใจให้แน่ชัดว่าจะต้องยึดทรัพย์สินอะไรบ้าง ของใคร และจำนวนราคาทรัพย์สินที่จะยึดได้
- 3) ถ้าจะยึดที่ดิน ให้เจ้าพนักงานผู้ไปยึดทรัพย์สินจัดการเพื่อให้ได้โฉนด/หนังสือสำคัญสำหรับที่ดินเพื่อตรวจสอบ
- 4) ในการดำเนินการยึดทรัพย์สิน เจ้าพนักงานมีอำนาจเท่าที่จำเป็นเพื่อที่จะค้นสถานที่ใดๆ อันเป็นของผู้ค้างภาษีอากร/ที่ผู้ค้างภาษีอากรได้ครอบครองอยู่ ทั้งมีอำนาจที่จะยึดและตรวจสอบบัญชี
- 5) ให้ยึดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรแต่เพียงประมาณราคาที่จะชำระขาดตลาดได้พอชำระหนี้ตามคำสั่งยึดทรัพย์สิน พร้อมทั้งค่าภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดทรัพย์สินและขาดตลาดกับเงินภาษีอากรค้าง แต่ถ้าผู้ค้างภาษีอากรมีทรัพย์สินซึ่งมีราคามากกว่าเงินภาษีอากรค้างและมีอาจแบ่งยึดโดยมิให้เสียราคา ให้ยึดทรัพย์สินที่เวลานั้นมาขายทอดตลาด
- 6) ในการยึดทรัพย์สิน ให้ยึดเฉพาะส่วนของผู้ค้างภาษีอากร แต่ถ้ามีบุคคลอื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยและไม่ปรากฏว่าส่วนใดเป็นของผู้ค้างภาษีอากร ให้ยึดมาทั้งหมด
- 7) เมื่อกระทำการยึดทรัพย์สินเสร็จแล้ว ให้เจ้าพนักงานปิดประกาศยึดทรัพย์สินไว้ ณ สถานที่ยึดโดยเปิดเผย และให้ทำรายงานและบัญชีทรัพย์สินที่ยึดเสนอผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สิน

การถอนการยึดทรัพย์สิน (ข้อ 17)

- 1) ในกรณีที่หนี้ภาษีอากรได้รับการชำระเสร็จสิ้นแล้ว
- 2) ในกรณีที่ไต่ถามเงินประกันต่อผู้มีอำนาจออกคำสั่งยึดทรัพย์สิน/ต่อเจ้าพนักงานผู้ทำการยึดทรัพย์สินเป็นจำนวนพอชำระหนี้ภาษีอากรที่ค้าง
- 3) เมื่อได้มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์/คำพิพากษาของศาลถึงที่สุดพิพากษาว่าผู้ค้างภาษีอากรไม่ต้องรับผิดชอบชำระหนี้ภาษีอากรตามจำนวนที่ถูกประเมิน/สั่งให้ชำระ

2.5.3 การขายทอดตลาดทรัพย์สิน

การขายทอดตลาด หมายความว่า การนำเอาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรออกขายโดยวิธีให้สู้ราคา กันโดยเปิดเผย

การขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้หน่วยเร่งรัดทำรายงานขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สิน ต่อผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมทั้งจัดทำประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินตามแบบประกาศ เรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมทั้งให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขาย เช่น ชื่อเจ้าของ ทรัพย์สิน ถ้าเป็นที่ดินให้แจ้งเลขที่เอกสารสิทธิ เนื้อที่เขตกว้างยาว ชื่อเจ้าของที่ดินข้างเคียงและตำบลที่ตั้ง พร้อม แผนที่สังเขป ราคากลางหรือราคาประเมินตลอดจนภาระติดพันต่างๆ รวมทั้งเสนอ ความเห็นว่าควร ขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ในแบบรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้างภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ไต่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินเสร็จสิ้น หรือได้รับคำวินิจฉัยอุทธรณ์และหรือคำพิพากษาอันถึงที่สุดให้ผู้ค้างภาษีอากรชำระ ภาษีอากร ระยะเวลาดังกล่าวอาจขยายได้ตามความจำเป็นโดยขออนุญาตผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาด ทรัพย์สิน⁹⁰ ต่อมาเมื่อผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินได้รับรายงานขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สิน แล้วพิจารณาให้ขายหรือประการใด ก็ให้สั่งการไว้ในแบบรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้าง⁹¹ กรณีไม่ อนุญาตให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน ก็ให้ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินสั่งการตามที่เห็นสมควร แต่หาก เป็นกรณีอนุญาตให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินลงนามในประกาศขาย ทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการ ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน โดยกำหนดให้กรรมการคนใดคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ⁹²

หลังจากนั้นให้หน่วยเร่งรัดจัดส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินให้แก่ผู้ค้างภาษีอากร และผู้มีส่วนได้ เสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้นภายใน 10 วัน นับแต่วันที่ได้รับแบบประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ผู้ มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินลงนามแล้ว พร้อมทั้งปิดประกาศไว้โดยเปิดเผยในสถานที่ต่างๆ เช่น สำนักงานสรรพากรพื้นที่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่สาขาที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งการส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวให้ปฏิบัติตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร⁹³ ส่วนสถานที่ ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ขายทอดตลาด ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ หรือ

⁹⁰ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553 ข้อ 6

⁹¹ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553 ข้อ 7

⁹² ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553 ข้อ 8

⁹³ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553 ข้อ 9

สถานที่อื่นตามที่มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินกำหนด⁹⁴ นอกจากนี้ในกรณีขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ติดจำนองให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้จำนองทราบภายใน 10 วันนับแต่วันที่ได้รับแบบประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินลงนามแล้ว โดยการขายทรัพย์สินอย่างติดจำนองให้ประกาศแสดงรายชื่อผู้รับจำนองพร้อมทั้งต้นเงิน และดอกเบี้ยที่ยังค้างชำระจนถึงวันขาย อีกทั้งในประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินให้มีข้อความว่า “ผู้ใดซื้อทรัพย์สินนั้นต้องรับภาระจำนองติดไปด้วย”โดยชัดเจน⁹⁵

⁹⁴ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553 ข้อ 13

⁹⁵ ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553 ข้อ 15

การขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้หน่วยเร่งรัดทำรายงานขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สินต่อผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมทั้งจัดทำประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินตามแบบประกาศเรื่องขายทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมกับให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จะขาย เช่น ชื่อเจ้าของทรัพย์สิน ถ้าเป็นที่ดินให้แจ้งเลขที่เอกสารสิทธิ ราคาประเมิน ตลอดจนภาระติดพันต่างๆ รวมทั้งเสนอความเห็นว่าการขายทอดตลาดทรัพย์สินไว้ในแบบรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้างภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ไต่ยึดหรืออายัดทรัพย์สินเสร็จสิ้น (ข้อ 6)

เมื่อผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สิน ได้รับรายงานขออนุญาตขายทอดตลาดทรัพย์สินแล้วพิจารณาให้ขายหรือประการใด ก็ให้สั่งการไว้ในแบบรายงานแสดงการเร่งรัดภาษีอากรค้าง กรณีไม่อนุญาตให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินสั่งการตามความเห็นสมควร (ข้อ 7)

กรณีอนุญาตให้ขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินลงนามในประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สิน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ซึ่งการแต่งตั้งคณะกรรมการต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน (ข้อ 8)

ให้หน่วยเร่งรัดจัดส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินให้แก่ผู้ค้างภาษีอากรและ ผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินนั้น ภายใน 10 วันนับแต่วันที่รับแบบประกาศขายทอดตลาดที่ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินลงนามแล้ว พร้อมทั้งปิดประกาศไว้โดยเปิดเผยในสถานที่ต่างๆ เช่น สำนักงานสรรพากรพื้นที่ โดยการส่งประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตาม มาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร (ข้อ 9)

สถานที่ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ขายทอดตลาด ณ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ หรือสถานที่อื่นตามที่ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินกำหนด (ข้อ 13)

ในกรณีขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ติดจำนอง ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้จำนองทราบภายใน 10 วันนับแต่วันที่รับแบบประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินที่ผู้มีอำนาจสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินลงนามแล้ว โดยการขายทรัพย์สินอย่างติดจำนองให้ประกาศแสดงรายชื่อผู้รับจำนองพร้อมทั้งต้นเงิน และดอกเบี้ยที่ยังค้างชำระจนถึงวันขาย และมีข้อความว่า ผู้ใดซื้อทรัพย์สินนั้นต้องรับภาระจำนองติดไปด้วยโดยชัดเจน (ข้อ 15)

บทที่ 3

แหล่งข้อมูลกรมสรรพากร

ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data) หมายถึงข้อมูลใดเกี่ยวกับบุคคลซึ่งสามารถทำให้ระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ที่ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ⁹⁶ ดังนั้นข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นข้อมูลทั้งหลายที่สามารถใช้ระบุถึงบุคคลที่เป็น “เจ้าของข้อมูล” ได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม รวมถึงกรณีที่ว่าข้อมูลที่มีอยู่จะไม่สามารถใช้ระบุถึงบุคคลได้ แต่หากใช้รวมกันกับข้อมูลอื่นประกอบกันก็จะสามารถระบุถึงตัวบุคคลได้ด้วย⁹⁷ ซึ่งประเภทของแหล่งข้อมูลส่วนบุคคลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

- แหล่งข้อมูลที่ได้จากเจ้าของข้อมูลโดยตรง (Direct Collection)⁹⁸

เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลรวบรวมข้อมูลโดยตรงมักจะดำเนินการดังกล่าวโดยได้รับความยินยอม ซึ่งความยินยอมอาจเป็นความยินยอมโดยนัย หรือจะเป็นการขอความยินยอมอย่างชัดแจ้งก็ได้

ความยินยอมโดยนัย คือความยินยอมที่ไม่ได้ให้ไว้โดยเฉพาะ แต่สามารถอนุมานได้จากการกระทำของเจ้าของข้อมูลและข้อเท็จจริงของสถานการณ์นั้นๆ ตัวอย่างเช่น หากเยาวชนแสดงความสนใจในโปรแกรมและอาสาสมัครให้ข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขาในการลงทะเบียนอาจเข้าใจได้โดยนัยว่ายินยอมให้รวบรวมข้อมูลของพวกเขา

ส่วนคำว่า**ความยินยอมโดยชัดแจ้ง** เป็นการอ้างถึงความยินยอมที่มากกว่าการบอกเป็นนัย ต้องมีการระบุไว้อย่างชัดเจนไม่ว่าจะด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร ตัวอย่างเช่น แม้ว่าจะไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมอย่างชัดเจนในการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง แต่ผู้ควบคุมข้อมูลอาจกระทำเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดีโดยการขอให้ลูกค้าใหม่ทั้งหมดลงนามในเอกสารยินยอมก่อนที่ผู้ควบคุมข้อมูลจะรวบรวมข้อมูลของพวกเขา

⁹⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 6

⁹⁷ ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา ละครนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Thailand Data Protection Guidelines 2.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 1,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562), หน้า 25.

⁹⁸ <https://www.ipc.on.ca/part-x-cyfsa/collection-use-and-disclosure-of-personal-information/collection-of-personal-information/direct-collection/>

เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากบุคคลใดๆโดยตรง ผู้ควบคุมข้อมูลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบว่าท่านอาจใช้หรือเปิดเผยข้อมูลของพวกเขา ซึ่งมีหลายวิธีที่ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถแจ้งให้ทราบได้ด้วย ตัวอย่างเช่น ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถแนะนำหรือแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรแก่เจ้าของข้อมูลว่าข้อมูลของพวกเขาอาจถูกใช้หรือเปิดเผย และตอบคำถามที่เจ้าของข้อมูลอาจมีเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม การใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา

- **แหล่งข้อมูลที่ได้จากแหล่งอื่น (Indirect Collection)⁹⁹**

ผู้ควบคุมข้อมูลอาจรวบรวมข้อมูลทางอ้อม กล่าวคือเป็นการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลโดยตรงได้ แต่อย่างไรก็ตามการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากเจ้าของข้อมูลโดยตรง บางครั้งเป็นการรวบรวมข้อมูลโดยได้รับความยินยอม ตัวอย่างเช่น ผู้ปกครองอาจยินยอมให้ผู้ควบคุมข้อมูลได้รับข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินบุตรของตน ในกรณีนี้ผู้ควบคุมข้อมูลจะต้องได้รับความยินยอมอย่างชัดเจนจากผู้ปกครองสำหรับการรวบรวมข้อมูลทางอ้อม และไม่สามารถพึ่งพาความยินยอมโดยนัยได้

แต่อย่างไรก็ตามในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลอาจมีบางกรณีที่ท่านจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลทางอ้อมโดยไม่ต้องได้รับความยินยอมได้ ซึ่งต้องพิจารณาหลักเกณฑ์ดังนี้

ประการแรก ผู้ควบคุมข้อมูลสามารถรวบรวมข้อมูลทางอ้อมโดยไม่ต้องได้รับความยินยอม หากมีกฎหมายอนุญาตหรือกำหนดไว้ ตัวอย่างเช่น เมื่อสมาคมช่วยเหลือเด็กได้รับโทรศัพท์จากครูเกี่ยวกับเด็กที่อาจต้องการความช่วยเหลือ สมาคมสามารถรวบรวมข้อมูลจากครูดังกล่าวได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอม เพราะการรับรายงานเกี่ยวกับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นส่วนหนึ่งของอำนาจของสมาคม และได้รับอนุญาตตามกฎหมาย

ประการที่สอง ผู้ควบคุมข้อมูลอาจรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลทางอ้อมโดยไม่ได้รับความยินยอมได้ หากข้อมูลมีความจำเป็นตามสมควรในการให้บริการหรือเพื่อประเมินผลหรือขจัดความเสี่ยงที่จะเกิดอันตรายร้ายแรงต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล และเป็นไปไม่ได้ที่จะรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวนี้จากเจ้าของข้อมูลโดยตรง

⁹⁹ <https://www.ipc.on.ca/part-x-cyfsa/collection-use-and-disclosure-of-personal-information/collection-of-personal-information/indirect-collection/>

3.1 แหล่งข้อมูลของกรมสรรพากร

จากการศึกษากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อการติดตามภาษีของบุคคลของกรมสรรพากรตามบทที่ 2 จะเห็นได้ว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรตั้งแต่การยื่นแบบแสดงรายการไปจนถึงการเร่งรัดบังคับเพื่อจัดเก็บภาษีอากรค้าง ทุกขั้นตอนล้วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่เสียภาษีทั้งสิ้น เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานของกรมสรรพากรเป็นการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ว่าจะเป็นชื่อ นามสกุล, เลขประจำตัวประชาชน, ข้อมูลทางการเงิน, ข้อมูลการจ้างงาน, ข้อมูลระบุทรัพย์สินของบุคคล เช่น ทะเบียนรถยนต์ โฉนดที่ดิน ฯลฯ มาใช้ประมวลผลในการรูปของการประเมินและตรวจสอบภาษีอากรเพื่อประโยชน์ในการบังคับจัดเก็บภาษีอากร และแน่นอนว่าทุกแหล่งข้อมูลที่กรมสรรพากรนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรไม่ได้ปรากฏอยู่เฉพาะในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น เพราะทุกขั้นตอนล้วนปรากฏแหล่งข้อมูลที่นำมาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีที่จะเป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรแทบทั้งสิ้น ส่งผลให้ทุกขั้นตอนมีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรที่ดำเนินต่อไป อาจกล่าวได้ว่าในขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการซึ่งไม่ว่าจะเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือภาษีธุรกิจเฉพาะ ล้วนเป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง กล่าวคือเป็นขั้นตอนที่กำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายกำหนด ข้อมูลส่วนบุคคลที่กรมสรรพากรเข้าไปเกี่ยวข้องในขั้นตอนดังกล่าวก็จะเป็นข้อมูลที่ปรากฏอยู่ตามแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีเท่านั้น

ต่อมาเมื่อพิจารณาประมวลรัษฎากรมาตรา 19 ประกอบมาตรา 21 กล่าวคือในกรณีที่ยื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายงานนั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ แต่อย่างไรก็ตามหากผู้ยื่นรายการไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 19 กล่าวคือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตาม**ที่รู้เห็นว่าถูกต้อง** หรือจากกรณีประมวลรัษฎากรมาตรา 23 ประกอบมาตรา 25 กล่าวคือในกรณีผู้เสียภาษีไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้นั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีหรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ หากผู้ไม่ยื่นรายการไม่ให้ความร่วมมือตามมาตรา 23 กล่าวคือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากร**ตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง** แล้วแจ้งจำนวนเงินซึ่งต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร หรือในกรณีเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกรหลีกเลียงการเสียภาษีอากร

เจ้าพนักงานสรรพากรมีอำนาจเข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใดเพื่อทำการตรวจค้น ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่จะต้องเสียได้ทั่วราชอาณาจักรตาม มาตรา 3 เบญจ จากกรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อเข้าสู่ขั้นตอนกระบวนการประเมินและตรวจสอบภาษี อากร ข้อมูลส่วนบุคคลที่กรมสรรพากรเข้าไปเกี่ยวข้องและนำมาใช้เพื่อจัดเก็บภาษีอากรจะเพิ่มขึ้นจากขั้นตอน การยื่นแบบแสดงรายการ

และเมื่อพิจารณาขั้นตอนเร่งรัดบังคับเพื่อจัดเก็บภาษีอากรค้าง การเร่งรัดภาษีอากร หมายความว่า การปฏิบัติการใดๆจนถึงที่สุด เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง ซึ่งในขั้นตอนกระบวนการเร่งรัดจัดเก็บภาษี อากรค้างจะมีการสอบสวนทรัพย์สินเพื่อให้ได้มาซึ่งการได้รับชำระภาษีอากรค้าง จึงเป็นขั้นตอนที่เข้าไป เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ค้างภาษีอากรในส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงิน หรือข้อมูลระบุ ทรัพย์สินของบุคคล เช่น ทะเบียนรถยนต์ โฉนดที่ดิน ฯลฯ เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็น ประโยชน์และเกี่ยวข้องโดยตรงกับการสอบสวนทรัพย์สินเพื่อบังคับจัดเก็บภาษีอากรค้าง เพราะฉะนั้นจึงเป็น ขั้นตอนกระบวนการที่ทำให้กรมสรรพากรเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีเพิ่มมากขึ้นจาก ขั้นตอนกระบวนการประเมินและตรวจสอบภาษีอากร จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีที่ กรมสรรพากรเข้าไปเกี่ยวข้องจะมีปริมาณจำนวนมากที่สุดในขั้นตอนนี้

นอกจากนี้ในยุคปัจจุบันการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Data Sharing) ได้รับความนิยมนำมาใช้ ในบางกรณีจำเป็นต้องมีการแบ่งปันข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ดังนั้นแน่นอนว่า นอกจากข้อมูลที่กรมสรรพากรได้จากการยื่นแบบแสดงรายการของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเองแล้ว กรมสรรพากรยัง ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่น ไม่ว่าจะเกิดจากการออกหมายเรียก การใช้อำนาจตรวจค้น หรือการแบ่งปันกัน ระหว่างหน่วยงานมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีอากรอีกด้วย จึงแสดงให้เห็นว่ากระบวนการทำงาน ของกรมสรรพากรที่มีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรมีการแสวงหาและ เข้าถึงข้อมูลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากข้อมูลที่ได้จากผู้มีหน้าที่เสียภาษีโดยตรงเช่นกัน

การแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของกรมสรรพากรเกี่ยวกับขอบเขตอำนาจว่ากรมสรรพากร สามารถแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีเพื่อนำมาประมวลผลในรูปของการจัดเก็บภาษีอากร ได้เพียงใด และจากแหล่งข้อมูลใดบ้าง ทำให้เกิดประเด็นข้อสังเกตของประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ว่ากรมสรรพากรมีอำนาจเข้าถึงข้อมูลของประชาชนผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยมีขอบเขตหรือไม่ ก่อให้เกิดปัญหาความกังวลต่อการใช้อำนาจเข้าถึงข้อมูลของกรมสรรพากร ว่าควรมีขอบเขตหรือไม่เพียงใด เพราะความเข้าใจของประชาชนมักมองว่ารัฐช่างมีอำนาจมหาศาลเหนือสิทธิความเป็นส่วนตัว ข้อมูลส่วน

บุคคลจึงมักถูกล่วงละเมิดได้ง่ายๆ ในนามของความมั่นคงและประโยชน์ต่อส่วนรวม ทั้งที่ความจริงประชาธิปไตยต้องปกป้องสิทธิส่วนบุคคลให้พ้นจากการถูกละเมิดหรือคุกคามโดยรัฐ ต่อให้รัฐกระทำในนามของเสียงส่วนใหญ่ก็ตาม¹⁰⁰ ผลจากการศึกษากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรตามบทที่ 2 จะเห็นได้ว่าแหล่งข้อมูลของกรมสรรพากรที่นำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการบังคับจัดเก็บภาษีอากรไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งเท่านั้น ทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรล้วนเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล และแหล่งข้อมูลอื่นเป็นที่มาของข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อการบังคับจัดเก็บภาษีอากรทั้งสิ้น ซึ่งการพิจารณาว่ากรมสรรพากรนำข้อมูลจากแหล่งใดบ้างมาใช้ในการจัดเก็บภาษีอากรสามารถพิจารณาได้จากกระบวนการทำงานของกรมสรรพากร รวมถึงกฎหมายที่ให้อำนาจกรมสรรพากรในการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เนื่องจากการที่กรมสรรพากรจะสามารถเข้าถึงข้อมูลใดได้ต้องมีกฎหมายให้อำนาจกรมสรรพากรสำหรับการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลนั้นเสียก่อน เพราะแม้กรมสรรพากรจะเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่สำคัญในการจัดเก็บภาษีอากรก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กล่าวคือกรมสรรพากรยังคงต้องปฏิบัติตามกฎหมายอยู่ ซึ่งแน่นอนว่าหากไม่มีกฎหมายให้อำนาจกรมสรรพากรในการเข้าข้อมูลหรือแหล่งข้อมูลใด กรมสรรพากรก็จะไม่สามารถแสวงหาและเข้าถึงข้อมูล หรือแหล่งข้อมูลนั้นได้ จึงเป็นเหตุผลที่สนับสนุนและแสดงให้เห็นว่ากรมสรรพากรมีการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลของผู้เสียภาษีโดยชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมีกฎหมายให้อำนาจกรมสรรพากรในการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวเป็นไปตามกระบวนการทำงานของกรมสรรพากร

เมื่อพิจารณากฎหมายที่ให้อำนาจกรมสรรพากรในการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเพื่อพิจารณาหาแหล่งข้อมูลที่กรมสรรพากรนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดเก็บภาษี จะเห็นได้ว่ากรมสรรพากรมีการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามขั้นตอนกระบวนการทำงานของกรมสรรพากร สามารถแบ่งแหล่งข้อมูลของกรมสรรพากรได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่

- แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการ
- แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการประเมินภาษีอากร
- แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการตรวจสอบภาษีอากร
- แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการเร่งรัดภาษีอากรค้าง

¹⁰⁰ นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ : พี.เพรส, 2557), หน้า - .

- แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการบังคับภาษีอากรค้าง

3.1.1 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนยื่นแบบแสดงรายการ

กิจกรรม	แหล่งข้อมูล โดยตรง	แหล่งข้อมูล อื่น	กฎหมายให้อำนาจ
รายงานข้อมูลภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา 17 วรรค 2	นำส่งรายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ		ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำส่งรายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 52 วรรค 1 ประกอบ มาตรา 59		ภ.ง.ด.1, ภ.ง.ด. 2	บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลที่มีหน้าที่หักภาษีตามมาตรา 50 (1) (2) (3) และ(4) ต้องนำเงินภาษีที่ตนมีหน้าที่หักไปส่ง ณ ที่ว่าการอำเภอภายใน 7 วันนับแต่วันที่จ่ายเงิน พร้อมกับนำเงินภาษีส่งตามมาตรา 52 ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด แสดงการหักภาษีเป็นรายตัวผู้มีเงินได้พึงประเมิน
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 52 วรรค 2 ประกอบมาตรา 59		ภ.ง.ด.3	ภาษีที่คำนวณหักไว้ตามมาตรา 50 (5) และ(6) ให้ผู้มีหน้าที่หักภาษีนำส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทะเบียนสิทธิและนิติกรรมในขณะที่มีการจดทะเบียน พร้อมกับนำเงินภาษีส่งตาม มาตรา 52 ให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด แสดงการหักภาษีเป็นรายตัวผู้มีเงินได้พึงประเมิน
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 52 ทวิ	ภ.ง.ด. 93		ก่อนถึงกำหนดเวลายื่นรายการตามมาตรา 56 ผู้มีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ไม่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ถ้ามีเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป นำภาษีไปชำระต่ออำเภอ พร้อมยื่นรายการตามแบบ
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 56	ภ.ง.ด. 90,ภ.ง.ด. 91		ผู้มีเงินได้พึงประเมินยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 56 ทวิ	ภ.ง.ด. 94		ก่อนถึงกำหนดเวลาตามมาตรา 56 ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการตาม มาตรา 56 มาตรา 57 มาตรา 57 ทวิ และมาตรา 57 ตริ ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดแสดงรายการเงินได้เฉพาะตามมาตรา 40 (5)(6) (7) หรือ (8) ไม่ว่าจะมิเงินได้ประเภทอื่นรวมอยู่ด้วยหรือไม่ที่ได้รับตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน
ยื่นแบบตามประมวล	ภ.ง.ด. 90,ภ.ง.ด. 91		ถ้าผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง เป็นผู้เยาว์ ผู้

รัฐฎากร มาตรา 57			ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น แล้วแต่กรณี ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎากร มาตรา 57 ทวิ	ภ.ง.ด. 90,ภ.ง.ด. 91		ถ้าผู้มีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง ถึงแก่ความตายเสียก่อนที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง หรือ ก่อนที่ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ได้ปฏิบัติตามมาตรา 57 ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดกแล้วแต่กรณี ปฏิบัติแทนในการ ยื่นรายการเงินได้พึงประเมินของผู้ตายนั้น
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎากร มาตรา 57 ฉ	ภ.ง.ด. 90,ภ.ง.ด. 91		ในการเก็บภาษีเงินได้จากสามีและภริยานั้น ให้สามีและภริยา ต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตน ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตามมาตรา 56
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎากร มาตรา 58 (1)		ภ.ง.ด.1 ก พิเศษ , ภ.ง.ด.3 ก	ภายในเดือนมกราคมทุก ๆ ปีให้หัวหน้าส่วนราชการใน กระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการตามท้องที่หรือ องค์การรัฐบาล ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดไปยังเจ้าพนักงานประเมิน แสดงรายการจ่ายเงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎากร มาตรา 58 (2)		ภ.ง.ด.1 ก, ภ.ง.ด.2 ก	ภายในเดือนมกราคมทุก ๆ ปีให้บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้ตามมาตรา 50 ยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดต่อเจ้าพนักงาน ประเมิน แสดงรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) (2) และ (4)
รายงานข้อมูลภาษีตาม บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูล ร่วมกันระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการ กำนับและส่งเสริมการ ประกอบธุรกิจ ประกันภัย (คปภ.) กับ กรมสรรพากร		สำนักงาน คณะกรรมการ กำนับและ ส่งเสริมการ ประกอบธุรกิจ ประกันภัย (คปภ.)	เชื่อมโยงข้อมูลการลดหย่อนภาษี เช่น ข้อมูลเบี้ยประกันชีวิต เบี้ยประกันสุขภาพบิดามารดาและเบี้ยประกันแบบบำนาญ
รายงานข้อมูลภาษีตาม บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูล ร่วมกันระหว่าง		สำนักงาน ประกันสังคม	เชื่อมโยงข้อมูลชำระเงินสมทบประกันสังคม นายจ้าง ผู้ประกันตน โดยผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิลดหย่อน ประกันสังคม ไม่ต้องเก็บเอกสารและขอเอกสารการประกันตนเพื่อใช้สิทธิ ลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

สำนักงานประกันสังคม กับกรมสรรพากร			
รายงานข้อมูลภาษีตาม ประกาศกรมสรรพากร เรื่อง การบริจาคผ่าน ระบบบริจาค อิเล็กทรอนิกส์ (e -Donation)		ธนาकार	ธนาकारส่งข้อมูลการรับบริจาคของหน่วยรับบริจาค ผ่าน ระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e -Donation) กับกรมสรรพากร ข้อมูลการบริจาคที่ ปรากฏในระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) ถือเป็น หลักฐานประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากรของผู้บริจาค โดยไม่ต้องแสดงเอกสาร หลักฐานการบริจาค่นั้นต่อเจ้าพนักงานประเมิน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 67 ทวิ	ภ.ง.ด. 51		ก่อนถึงกำหนดเวลาตามมาตรา 68 ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมกับชำระ ภาษีต่ออำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 68	ภ.ง.ด. 50		ภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ ในการคำนวณภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดี กำหนด พร้อมกับชำระภาษีต่ออำเภอ
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 69	ภ.ง.ด. 50		ภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ให้ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นรายการซึ่งจำเป็นต้องใช้ใน การคำนวณภาษีตามมาตรา 65 มาตรา 65 ทวิ มาตรา 66 และมาตรา 67 เกี่ยวกับรายรับ รายจ่าย กำไรสุทธิและ รายการอื่น ๆ ต่อเจ้าพนักงานประเมินตามแบบที่อธิบดี กำหนด พร้อมด้วยบัญชีงบดุล บัญชีทำการ และบัญชีกำไร ขาดทุน บัญชีรายรับรายจ่าย หรือบัญชีรายรับก่อนหักรายจ่าย ที่มีบุคคลตามมาตรา 3 สัตต ตรวจสอบและรับรองในรอบ ระยะเวลาบัญชีดังกล่าว
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 69 ทวิ		ภ.ง.ด. 53	ภายใต้บังคับมาตรา 70 ถ้ารัฐบาล องค์การของรัฐบาล เทศบาล สุขาภิบาล หรือองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น อื่น เป็นผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 ให้กับบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใด ภายในเดือนมกราคมทุก ๆ ปีให้ หัวหน้าส่วนราชการในกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วน ราชการตามท้องที่หรือองค์การรัฐบาล ยื่นรายการตามแบบที่ อธิบดีกำหนดไปยังเจ้าพนักงานประเมิน แสดงรายการจ่ายเงิน ได้พึงประเมินตามมาตรา 40
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 70	ภ.ง.ด. 54		บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของ ต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงิน ได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2)(3) (4) (5) หรือ (6) ที่จ่าย จากหรือในประเทศไทย ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

			นั้นเสียภาษี โดยให้ผู้จ่ายหักภาษีจากเงินได้พึงประเมินที่จ่าย แล้วนำส่งอำเภothองที่พร้อมกับยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 70 ทวิ	ภ.ง.ด. 54		บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดจำหน่ายเงินกำไร หรือเงินประเภทอื่นใดที่กั้นไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไร ออกไปจากประเทศไทย ให้เสียภาษีเงินได้โดยหักภาษีจากจำนวนเงินที่จำหน่ายนั้นแล้วนำส่งอำเภothองที่ พร้อมกับยื่นรายการตามแบบที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 71 ตริ	ภ.ง.ด. 50		ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่นในลักษณะของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันตามมาตรา 71 ทวิ วรรคสอง ไม่ว่าความสัมพันธ์นั้นจะมีอยู่ตลอดระยะเวลาบัญชีหรือมีธุรกรรมระหว่างกันในรอบระยะเวลาบัญชีหรือไม่ จัดทำรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีความสัมพันธ์กันและมูลค่ารวมของธุรกรรมระหว่างกันในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดีกำหนด และยื่นต่อเจ้าพนักงานประเมินพร้อมกับการยื่นรายการภายในกำหนดเวลาตามมาตรา 69
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 72	ภ.ง.ด. 50		ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเล็กกัน ให้ผู้ชำระบัญชีและผู้จัดการมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการยื่นรายการและเสียภาษีตามแบบ และภายในกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา 68 และมาตรา 69
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 73	ภ.ง.ด. 50		ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากันกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่น ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใหม่อันได้ควบเข้ากัน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีแทนแต่ละบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งให้ถือว่าเล็กกัน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 76 ทวิ	ภ.ง.ด. 50		บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มีลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย ให้บุคคลผู้เป็นลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อมีหน้าที่ และความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษี
รายงานข้อมูลภาษีตาม บันทึกข้อตกลงว่าด้วย การเชื่อมโยงข้อมูล ร่วมกันระหว่าง		สำนักงาน คณะกรรมการ ส่งเสริมการ ลงทุน	เชื่อมโยงข้อมูลการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลให้กับผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามบัตรส่งเสริมการลงทุน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือ ปีโอไอ กับกรมสรรพากร			
รายงานข้อมูลภาษีตามประกาศกรมสรรพากร เรื่อง การใช้ข้อมูลนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า		กรมพัฒนาธุรกิจการค้า	เพื่อให้การปฏิบัติตามประมวลรัษฎากร และกฎหมายอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมสรรพากรที่กำหนดให้บุคคลใด ๆ ต้องใช้หนังสือรับรองนิติบุคคล หนังสือบริคณห์สนธิ และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น ให้เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรใช้ข้อมูลที่เกิดจากวิธีการเชื่อมโยงข้อมูลนิติบุคคลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
รายงานข้อมูลภาษีตามประกาศกรมสรรพากร เรื่อง การบริจาคผ่านระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e -Donation)		ธนาคาร	ธนาคารส่งข้อมูลการรับบริจาคของหน่วยรับบริจาค ผ่านระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e -Donation) กับกรมสรรพากร ข้อมูลการบริจาคที่ปรากฏในระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) ถือเป็นหลักฐานประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรของผู้บริจาค โดยไม่ต้องแสดงเอกสารหลักฐานการบริจาค่นั้นต่อเจ้าพนักงานประเมิน
รายงานข้อมูลภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา 17 วรรค 2	นำส่งรายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ		ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำส่งรายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 83	ภ.พ.30		ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษีพร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ไม่ว่าจะได้ขายสินค้าหรือให้บริการในเดือนภาษีนั้นหรือไม่ก็ตาม
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 83/1	ภ.พ.36		สำหรับกิจการบางประเภทและหรือบางขนาด ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นบุคคลธรรมดา อาจตราพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีตามช่วงเวลาภาษี
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 83/2	ภ.พ.30, ภ.พ.36		ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามมาตรา 82/1(1) (3) (4) หรือ (5) และมาตรา 82/2 มีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษี เช่นเดียวกับผู้ประกอบการจดทะเบียน
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 83/3 (1)	ภ.พ.30		ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นคนที่ไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้ผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์เป็นผู้นำที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแทนหรือร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียน
ยื่นแบบตามประมวลรัษฎากร มาตรา 83/3	ภ.พ.30		ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือผู้นำเข้าเป็นบุคคลธรรมดา ซึ่งถึงแก่ความตาย ให้ผู้จัดการมรดก ทายาทหรือผู้

(2)			ครอบครองทรัพย์สินมรดกเป็นผู้นำที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแทนหรือร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/3 (3)	ภ.พ.30		ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ให้ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งในคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลเป็นผู้นำที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแทนหรือร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/3 (4)	ภ.พ.30		ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลให้กรรมการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการนิติบุคคลเป็นผู้นำที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแทนหรือร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/3(5)	ภ.พ.30		ในกรณีผู้ประกอบการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเลิกกันโดยมีการชำระบัญชีให้ผู้ชำระบัญชีและกรรมการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเป็นผู้นำที่ในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแทนหรือร่วมกับผู้ประกอบการจดทะเบียน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/4	ภ.พ.30		ในกรณีที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ไม่ว่าจะการคลาดเคลื่อนนั้นจะเป็นเหตุให้จำนวนภาษีในเดือนภาษีเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนยื่นแบบแสดงรายการภาษีเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งพร้อมกับชำระภาษีถ้ามี ให้ถูกต้องครบถ้วน
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/5	ภ.พ.36		ในการขายทอดตลาด ให้ผู้ทอดตลาดซึ่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ประกอบการจดทะเบียน มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการจดทะเบียนมีหน้าที่ต้องเสียโดยยื่นรายการตามแบบนำส่งภาษีที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/6 (1)	ภ.พ.36		เมื่อมีการชำระราคาสินค้าหรือราคาบริการให้ผู้ประกอบการที่อยู่นอกราชอาณาจักรซึ่งได้เข้ามาประกอบกิจการขายสินค้าหรือบริการในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และไม่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นการชั่วคราว ให้ผู้จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องเสีย โดยยื่นรายการตามแบบนำส่งภาษีตามที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล รัษฎากร มาตรา 83/6 (2)	ภ.พ.36		เมื่อมีการชำระราคาสินค้าหรือราคาบริการให้ผู้ประกอบการที่ได้ให้บริการในต่างประเทศและได้มีการให้บริการนั้นในราชอาณาจักร ให้ผู้จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องเสีย โดยยื่นรายการตามแบบนำส่งภาษีตามที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล	ภ.พ.36		เมื่อมีการชำระราคาสินค้าหรือราคาบริการให้ผู้ประกอบการ

รัฐฎการ มาตรา 83/6 (3)			อื่นตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ให้ผู้จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องเสีย โดยยื่นรายการตามแบบนำส่งภาษีตามที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎการ มาตรา 83/7	ภ.พ.36		ในการขายสินค้าหรือการให้บริการที่ได้เสียภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 0 ให้ผู้รับโอนสินค้าหรือผู้รับโอนสิทธิในบริการ มีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มที่ตนมีหน้าที่ต้องเสียภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ความรับผิดในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น ณ ที่ว่าการอำเภอท้องที่ที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนา โดยยื่นรายการตามแบบนำส่งภาษีตามที่อธิบดีกำหนด
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎการ มาตรา 91/9	ภ.ธ.40		ในกรณีกิจการขายหลักทรัพย์ ให้สมาชิกที่เป็นตัวแทนของผู้ขายหักภาษีธุรกิจเฉพาะจากเงินที่ขาย และยื่นแบบแสดงรายการภาษีและชำระภาษีตามมาตรา 91/10 แทนผู้ขายในนามของตนเอง
ยื่นแบบตามประมวล รัฐฎการ มาตรา 91/10	ภ.ธ.40		ให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการภาษีตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยให้ยื่นเป็นรายเดือนภาษี พร้อมกับชำระภาษี ถ้ามี ไม่ว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะมีรายรับในเดือนภาษีหรือไม่ก็ตาม

จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการข้างต้นสามารถแสดงเส้นทางการไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในขั้นตอนยื่นแบบแสดงรายการได้ดังนี้ กล่าวคือ

ขั้นตอนแรก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เรียกว่า Data Collection ในขั้นตอนนี้จะมีการแบ่งประเภทแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการข้างต้นมีแหล่งข้อมูลโดยตรง ได้แก่

- รายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ
- แบบ ภ.ด.ง. 93
- แบบ ภ.ด.ง. 90
- แบบ ภ.ด.ง. 91
- แบบ ภ.ด.ง. 94
- แบบ ภ.ด.ง. 50

- แบบ ภ.ด.ง. 51
- แบบ ภ.ด.ง. 54
- แบบ ภ.พ. 30
- แบบ ภ.พ. 36
- แบบ ภ.ธ.40

2. แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่น นอกเหนือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ซึ่งจากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการยื่นแบบแสดงรายการข้างต้นมีแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่

- แบบ ภ.ด.ง. 1
- แบบ ภ.ด.ง. 2
- แบบ ภ.ด.ง. 3
- แบบ ภ.ง.ด.1 ก พิเศษ
- แบบ ภ.ด.ง. 1 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 2 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 3 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 53
- ข้อมูลการลดหย่อนภาษีจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
- ข้อมูลชำระเงินสมทบประกันสังคมสำหรับผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิลดหย่อนประกันสังคมจากสำนักงานประกันสังคม
- ข้อมูลการบริจาคที่ปรากฏในระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) สำหรับเป็นหลักฐานประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรของผู้บริจาคจากธนาคาร
- ข้อมูลการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามบัตรส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- หนังสือรับรองนิติบุคคล หนังสือบริคณห์สนธิ และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ขั้นตอนที่สอง ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้จะไหลเข้าไปสู่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียกว่า Data Storage ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึง กรมสรรพากร แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษางานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Storage

ขั้นตอนที่สาม หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมจะถูกหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปใช้ เรียกว่า Data Usage กล่าวคือข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมในขั้นตอนยื่นแบบแสดงรายการจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการยื่นแบบและประเมินภาษีตามแบบแสดงรายการในกรณีที่ยื่นแบบแสดงรายการถูกต้องครบถ้วนและแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ประเมินไปยังผู้ต้องเสียภาษีตามประมวลรัษฎากร มาตรา 18

ขั้นตอนที่สี่ หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เรียกว่า Data Disposal แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษางานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Disposal

Data Collection

แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection)

- รายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆ ประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ
- แบบ ภ.ด.ง. 93
- แบบ ภ.ด.ง. 90
- แบบ ภ.ด.ง. 91
- แบบ ภ.ด.ง. 94
- แบบ ภ.ด.ง. 50
- แบบ ภ.ด.ง. 51
- แบบ ภ.ด.ง. 54
- แบบ ภ.พ. 30
- แบบ ภ.พ. 36
- แบบ ภ.ธ. 40

แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection)

- แบบ ภ.ด.ง. 1
- แบบ ภ.ด.ง. 2
- แบบ ภ.ด.ง. 3
- แบบ ภ.ง.ด.1 ก พิเศษ
- แบบ ภ.ด.ง. 1 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 2 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 3 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 53
- ข้อมูลการลดหย่อนภาษีจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
- ข้อมูลชำระเงินสมทบประกันสังคมสำหรับผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิลดหย่อนประกันสังคมจากสำนักงานประกันสังคม
- ข้อมูลการบริจาคที่ปรากฏในระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์ (e-Donation) สำหรับเป็นหลักฐานประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรของผู้บริจาคจากธนาคาร
- ข้อมูลการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับผู้ที่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีตามบัตรส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
- หนังสือรับรองนิติบุคคล หนังสือบริคณห์สนธิ และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้นจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

Data Storage

กรมสรรพากร

Data Usage

เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการยื่นแบบและประเมินภาษีตามแบบแสดงรายการ

Data Disposal

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

3.1.2 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนประเมินภาษีอากร

กิจกรรม	แหล่งข้อมูลโดยตรง	แหล่งข้อมูลอื่น	กฎหมายให้อำนาจ
หมายเรียกตามประมวลรัษฎากร มาตรา 19	ให้ความร่วมมือให้นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินประเมินโดยอาศัย พยานหลักฐานที่ปรากฏ	หากไม่ให้ความร่วมมือ ไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง	กรณีที่เจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ใดแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้องตามความจริง หรือไม่บริบูรณ์ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการนั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้
หมายเรียกตามประมวลรัษฎากร มาตรา 23	ให้ความร่วมมือให้นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินประเมินโดยอาศัย พยานหลักฐานที่ปรากฏ	หากไม่ให้ความร่วมมือ ไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง	ผู้ใดไม่ยื่นรายการ ให้เจ้าพนักงานประเมิน มีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้นั้นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการ หรือพยานนั้นนำบัญชี หรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้
ประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 49		<ul style="list-style-type: none"> - เงินหรือทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรือเข้ามาอยู่ในครอบครองของผู้มีเงินได้ - รายจ่ายของผู้มีเงินได้ - ฐานะความเป็นอยู่ - พฤติการณ์ของผู้มีเงินได้ - สถิติเงินได้ของผู้มีเงินได้เอง หรือของผู้อื่นที่กระทำการทำนองเดียวกับของผู้มีเงินได้ 	ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้ยื่นรายการเงินได้ หรือยื่นแบบแสดงรายการไม่ถูกต้องครบถ้วน เมื่อเจ้าพนักงานประเมินพิจารณาเห็นว่าผู้มีเงินได้ยื่นรายการเงินได้ต่ำกว่าจำนวนที่ควรต้องยื่น ประกอบกับมีการไต่สวนตามมาตรา 19 หรือ 23 แล้ว แต่ไม่สามารถทราบได้ว่ามีรายได้รายจ่ายแท้จริงเท่าใด ให้เจ้าพนักงานประเมินโดยอนุมัติอธิบดีมีอำนาจที่จะกำหนดจำนวนเงินได้สุทธิขึ้นทั้งนี้ โดยถือเงินหรือทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรือเข้ามาอยู่ในครอบครองของผู้มีเงินได้ หรือรายจ่ายของผู้มีเงินได้ หรือฐานะความเป็นอยู่ หรือพฤติการณ์ของผู้มีเงินได้ หรือสถิติเงินได้ของผู้มีเงินได้เอง หรือของผู้อื่นที่กระทำการทำนองเดียวกับของผู้มีเงินได้เป็นหลักในการพิจารณา แล้วทำการประเมินแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษี
ประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 61		กรมที่ดิน	บุคคลใดมีชื่อในหนังสือสำคัญใด ๆ แสดงว่าเป็นเจ้าของทรัพย์สินอันระบุไว้ในหนังสือสำคัญ และทรัพย์สินนั้นก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมิน หรือเป็นผู้ได้รับเงินได้พึงประเมินโดยหนังสือสำคัญเช่นว่านั้น เจ้าพนักงาน

			ประเมินมีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษีทั้งหมดจากผู้มีชื่อในหนังสือสำคัญนั้นก็ได้
ประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 19	ให้ความร่วมมือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินประเมินโดยอาศัยพยานหลักฐานที่ปรากฏ	หากไม่ให้ความร่วมมือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง แต่สามารถคำนวณกำไรขาดทุนสุทธิได้ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง	กรณีที่เจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ใดแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้องตามความจริง หรือไม่บริบูรณ์ ให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการนั้นมาได้สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการหรือพยานนั้น นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้
ประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 23	ให้ความร่วมมือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินประเมินโดยอาศัยพยานหลักฐานที่ปรากฏ	หากไม่ให้ความร่วมมือไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง	ผู้ใดไม่ยื่นรายการ ให้เจ้าพนักงานประเมิน มีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้นั้นมาได้สวน และออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการ หรือพยานนั้นนำบัญชี หรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้
หมายเรียกตามประมวลรัษฎากร มาตรา 88/4	ให้ความร่วมมือนำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีตามหลักฐานที่ปรากฏในกรณีที่มีหลักฐานแสดงว่าผู้ประกอบการเสียภาษีต่ำกว่าความเป็นจริง ส่วนในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจจัดทำรายการลงในแบบแสดงรายการและประเมินภาษีตามหลักฐาน	ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินภาษีตามที่รู้เห็น หรือพิจารณาว่าถูกต้อง	กรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการ แต่แสดงจำนวนภาษีที่ต้องเสียต่ำกว่าความเป็นจริง หรือกรณีผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่ยื่นแบบแสดงรายการ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผู้ทำการแทน หรือพยาน กับมีอำนาจสั่งบุคคลเหล่านั้นให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้สวนได้ หรือออกคำสั่งให้พยานตอบคำถามเป็นหนังสือ

ตรวจค้นตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา 88/3		ยึดเอกสารหลักฐานใน สถานประกอบการ ของผู้ประกอบการ	เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเข้าไปในสถาน ประกอบการของผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็ ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่ หรือในสถานที่อื่นที่ เกี่ยวข้อง และทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่า ผู้ประกอบการได้ปฏิบัติการโดยถูกต้องตามทบัญญัติใน หมวดนี้หรือไม่ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อัน ควรแก่เรื่อง และมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานเหล่านั้น มาตรวจสอบได้สวนได้
รายงานข้อมูลภาษี ตามประมวล รัษฎากร มาตรา 77/4		บุคคลที่ได้ทำสัญญา ซื้อขายสินค้าหรือ สัญญาให้บริการกับ ผู้ประกอบการ มี หน้าที่ต้องจัดส่งสำเนา สัญญาหรือเอกสารอื่น ที่เกี่ยวข้อง	เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญา ให้บริการกับผู้ประกอบการ มีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนา สัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ไปให้ เจ้าพนักงานสรรพากร
หมายเรียกตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา91/21(5) ประกอบ มาตรา 88/4	ผู้มีหน้าที่เสียภาษีธุรกิจ เฉพาะนำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันควร แก่เรื่องมา	ผู้ทำการแทน หรือ พยานนำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐาน อื่นอันควรแก่เรื่องมา	เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้มีหน้าที่ เสียภาษีธุรกิจเฉพาะ ผู้ทำการแทน หรือพยาน กับมี อำนาจสั่งบุคคลเหล่านั้นให้นำบัญชี เอกสาร หรือ หลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาตรวจสอบได้สวนได้
ตรวจค้นตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา91/21(5) ประกอบ มาตรา 88/3		ยึดเอกสารหลักฐานใน สถานประกอบการ ของผู้ประกอบการ	เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจเข้าไปในสถาน ประกอบการของผู้ประกอบการ ไม่ว่าจะเป็ ผู้ประกอบการจดทะเบียนหรือไม่ หรือในสถานที่อื่นที่ เกี่ยวข้อง และทำการตรวจสอบเพื่อให้ทราบว่า ผู้ประกอบการได้ปฏิบัติการโดยถูกต้องตามทบัญญัติใน หมวดนี้หรือไม่ ตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อัน ควรแก่เรื่อง และมีอำนาจยึดเอกสารหลักฐานเหล่านั้น มาตรวจสอบได้สวนได้

จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการประเมินภาษีอากรข้างต้นสามารถแสดงเส้นทางการ
ไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในขั้นตอนการประเมินภาษีอากรได้ดังนี้ กล่าวคือ

ขั้นตอนแรก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เรียกว่า Data Collection ใน
ขั้นตอนนี้จะมีการแบ่งประเภทแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการประเมินภาษีอากรข้างต้นมีแหล่งข้อมูลโดยตรง ได้แก่

- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหมายเรียก

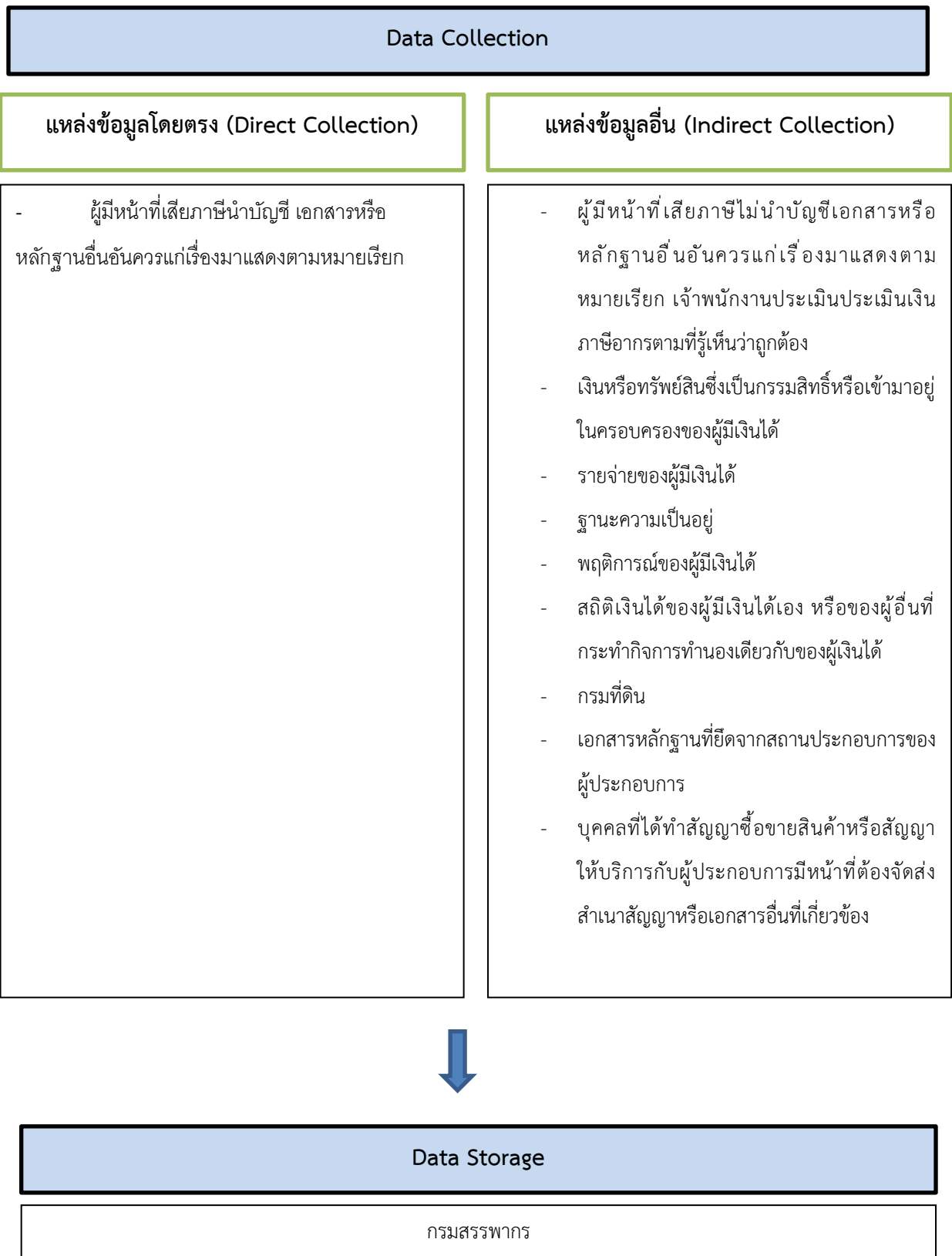
2. แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ซึ่งจากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการประเมินภาษีอากรข้างต้นมีแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่

- ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่นำบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหมายเรียก เจ้าพนักงานประเมินประเมินเงินภาษีอากรตามที่รู้เห็นว่าถูกต้อง
- เงินหรือทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรือเข้ามาอยู่ในครอบครองของผู้มีเงินได้
- รายจ่ายของผู้มีเงินได้
- ฐานะความเป็นอยู่
- พฤติการณ์ของผู้มีเงินได้
- สติติเงินได้ของผู้มีเงินได้เอง หรือของผู้อื่นที่กระทำการทำนองเดียวกับของผู้มีเงินได้
- กรรมที่ดิน
- เอกสารหลักฐานที่ยึดจากสถานประกอบการของผู้ประกอบการ
- บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญาให้บริการกับผู้ประกอบการมีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่สอง ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้จะไหลเข้าไปสู่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียกว่า Data Storage ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึง กรมสรรพากร แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษา งานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Storage

ขั้นตอนที่สาม หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมจะถูกหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปใช้ เรียกว่า Data Usage กล่าวคือข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมในขั้นตอนประเมินภาษีอากรจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการประเมินภาษีในกรณีที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษียื่นแสดงรายการเสียภาษีไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการ

ขั้นตอนที่สี่ หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและ
ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เรียกว่า Data Disposal แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษางานวิจัยเล่มนี้
ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Disposal

Data Usage

เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการประเมินภายในกรณีที่มีหน้าที่เสียภาษียื่นแสดงรายการเสียภาษีไม่ถูกต้อง
ครบถ้วน หรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการ

Data Disposal

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

3.1.3 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนตรวจสอบภาษีอากร

กิจกรรม	แหล่งข้อมูลโดยตรง	แหล่งข้อมูลอื่น	กฎหมายให้อำนาจ
ตรวจค้นตามประมวล รัษฎากร มาตรา 3 เบญจ		ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่ เกี่ยวกับ หรือสันนิษฐาน ว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่ จะต้องเสีย	เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีกรหลกเลียงการเสียภาษี อากร ให้อธิบดีมีอำนาจเข้าไป หรือออกคำสั่งเป็น หนังสือให้เจ้าพนักงานสรรพากรเข้าไปในสถานที่ หรือยานพาหนะใดเพื่อทำการตรวจค้น ยึด หรือ อายัดบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับ หรือ สันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่จะต้องเสียได้ทั่ว ราชอาณาจักร
ตรวจสอบตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา 51		บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ยื่นบัญชีจ่ายเงินได้พึง ประเมินตามมาตรา 40(1) (2) (3) (4) และ (7) หรือ พยานหลักฐานอื่น	เจ้าพนักงานประเมินอาจส่งหนังสือแจ้งความแก่ บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคล ให้ยื่นบัญชีจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(1) (2) (3) (4) และ (7) หรือพยานหลักฐานอื่นอันควร แก่เรื่อง เพื่อตรวจสอบการหักภาษี ณ ที่จ่ายได้ ตามที่เห็นสมควร
ตรวจสอบตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา 77/4		บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อ ขายสินค้าหรือสัญญา ให้บริการกับ ผู้ประกอบการ มีหน้าที่ ต้องจัดส่งสำเนาสัญญา หรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง	เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้า หรือสัญญาให้บริการกับผู้ประกอบการ มีหน้าที่ต้อง จัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ กำหนดไว้ไปให้เจ้าพนักงานสรรพากร
หมายเรียกตาม ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วยการตรวจสอบ ภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากร พ.ศ.2550 ข้อ 5		หมายเรียกผู้เสียภาษีอากร พยานหรือบุคคลอื่นที่ เกี่ยวข้อง	ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบภาษีกลาง ผู้อำนวยการ สำนักบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ สรรพากรภาค สรรพากรพื้นที่มีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียภาษี อากร พยานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
หมายเรียกตาม ระเบียบกรมสรรพากร ว่าด้วยการตรวจสอบ ภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากร พ.ศ.2550 ข้อ 5		หมายเรียกธนาคาร พาณิชย์เพื่อให้แจ้ง รายการบัญชีเงินฝาก ธนาคาร หรือเอกสารที่ เกี่ยวข้องของผู้เสียภาษี อากร	ออกหมายเรียกธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าจะเป็น สำนักงานใหญ่หรือสาขาในฐานะพยานสำหรับกรณี พิเศษ เพื่อให้แจ้งรายการบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือ เอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้เสียภาษีอากร
หมายเรียกตาม ระเบียบกรมสรรพากร		หมายเรียกไปยังผู้ชำระ บัญชีนำบัญชี เอกสาร	กรณีผู้เสียภาษีอากรเป็นนิติบุคคลที่แจ้งเลิกกิจการ ให้ออกหมายเรียกไปยังผู้ชำระบัญชี เพื่อประโยชน์

ว่าด้วยการตรวจสอบ ภาษีอากรตาม ประมวลรัษฎากร พ.ศ.2550 ข้อ 11		หลักฐานมาส่งมอบ	ในการตรวจสอบภาษีอากรโดยให้นำบัญชี เอกสาร หลักฐานมาส่งมอบให้เจ้าพนักงานตรวจสอบ
ตรวจค้นตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การตรวจสอบภาษี อากรตามประมวล รัษฎากร พ.ศ.2550 ข้อ 47		ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสาร หลักฐานต่างๆซึ่งเกี่ยวกับ หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับ ภาษีอากรว่าผู้เสียภาษี อากรมีเจตนาหลีกเลี่ยง ภาษีอากร	เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีอากร เจ้า พนักงานผู้ตรวจค้นตรวจค้น ยึด หรืออายัดบัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่า เกี่ยวกับภาษีอากรว่าผู้เสียภาษีอากรมีเจตนา หลีกเลี่ยงภาษีอากร เช่น ทำบัญชี 2 ชุด หรือมี เจตนายื่นแบบแสดงรายการเป็นเท็จ หรือไม่ยื่นแบบ แสดงรายการ
ตรวจค้นตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การตรวจสอบภาษี อากรตามประมวล รัษฎากร พ.ศ.2550 ข้อ 30		ยึดบัญชี เอกสารหลักฐาน หรือตราสารที่เกี่ยวข้อง	การตรวจนอกสถานที่ ในการตรวจสอบหากพบ ความผิดปกติใด ให้ยึดบัญชี เอกสารหลักฐาน หรือ ตราสารที่เกี่ยวข้องกับกรณีนั้นมาด้วย
รายงานข้อมูลภาษี ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 3 สัตตรส		สถาบันการเงินรายงาน ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มี ธุรกรรมลักษณะเฉพาะ	(1) สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบัน การเงิน (2) สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้ง ขึ้น (3) ผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่า ด้วยระบบการชำระเงิน เป็นผู้มีหน้าที่รายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มี ธุรกรรมลักษณะเฉพาะในปีที่ล่วงมาเฉพาะที่อยู่ใน ความครอบครองต่อกรมสรรพากร
รายงานข้อมูลภาษี ตามประกาศอธิบดี กรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 346) ข้อ 3, ข้อ 5		ธนาคารผู้จ่ายดอกเบี้ย นำส่งข้อมูลดอกเบี้ยทุก บัญชีแก่กรมสรรพากร	ให้ธนาคารผู้จ่ายดอกเบี้ยนำส่งข้อมูลดอกเบี้ยทุก บัญชีแก่กรมสรรพากร ทำให้กรมสรรพากรทราบ ข้อมูลดอกเบี้ยของผู้มีเงินฝากบัญชีประเภทออม ทรัพย์
รายงานข้อมูลภาษี ตามประกาศอธิบดี กรมสรรพากร (ฉบับที่ 30) เรื่อง กำหนด		ผู้ให้บริการบนระบบ โครงข่ายบล็อกเชมนำส่ง ข้อมูลใบกำกับภาษี อิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับ	เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้ให้บริการแจ้งรายชื่อ และเลข ประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ประกอบการจดทะเบียน รวมถึงนำส่งข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือ

<p>หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำ ส่ง รับ และเก็บรักษา ใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์บนระบบโครงข่ายบล็อกเชน</p>		<p>อิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>ใบรับอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่กรมสรรพากร</p>
<p>รายงานข้อมูลภาษี ประกาศอธิบดี กรมสรรพากร (ฉบับที่ 20) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลา ในการ นำส่งเงินภาษี ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของกรมสรรพากร ข้อ 4, ข้อ 6</p>		<p>ธนาคารนำส่งเงินภาษี พร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่ นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลข ประจำตัวผู้เสียภาษีอากร ของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษี เงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและ จำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่ นำส่ง ภาษีได้นำส่ง และ จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้า มี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ ผู้ประกอบการได้รับหรือ พึ่งได้รับจากการขาย สินค้าหรือการให้บริการ, จำนวนเงินภาษีที่หักหรือนำส่ง</p>	<p>เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้ ธนาคารนำส่งเงินภาษีพร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลข ประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษี เงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและ จำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่นำส่ง ภาษีได้นำส่ง และ จำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึ่ง ได้รับจากการขาย สินค้าหรือการให้บริการ, จำนวน เงินภาษีที่หักหรือนำส่ง, รายการเดินบัญชี และ ข้อมูล Bill Payment Output file BOT format ต่อกรมสรรพากร</p>
<p>รายงานข้อมูลภาษี ตามประกาศอธิบดี กรมสรรพากร (ฉบับที่ 15) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ จัดทำ ส่งมอบ และ เก็บรักษา ใบกำกับ ภาษีอิเล็กทรอนิกส์ และใบรับ อิเล็กทรอนิกส์ ข้อ 15</p>		<p>ผู้ออกใบกำกับภาษี อิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ออก ใบรับอิเล็กทรอนิกส์นำส่ง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ใบกำกับภาษี อิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับ อิเล็กทรอนิกส์</p>	<p>เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบการจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้ออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ หรือผู้ออกใบรับอิเล็กทรอนิกส์มีหน้าที่ส่งข้อมูล ที่ เกี่ยวข้องกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับ อิเล็กทรอนิกส์ให้แก่กรมสรรพากร</p>

<p>รายงานข้อมูลภาษีตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 364 (พ.ศ. 2563) ออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการนำส่งเงินภาษี ข้อ 2, ข้อ 4, ข้อ 6</p>		<p>ธนาคารนำส่งเงินภาษีพร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษีเงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและจำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่นำส่ง ภาษีได้นำส่ง และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขาย สินค้าหรือการให้บริการ, จำนวนเงินภาษีที่หักหรือนำส่งต่อกรมสรรพากร</p>	<p>เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีหัก ณ ที่จ่ายให้ธนาคารนำส่งเงินภาษีพร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษีเงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและจำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่นำส่ง ภาษีได้นำส่ง และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขาย สินค้าหรือการให้บริการ, จำนวนเงินภาษีที่หักหรือนำส่งต่อกรมสรรพากร</p>
<p>ตรวจสอบตามประกาศกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน (ฉบับที่ 61) ข้อ 3 ประกอบ</p>		<ul style="list-style-type: none"> - กรมศุลกากร - กรมสรรพสามิต 	<p>เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต</p>

จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนตรวจสอบภาษีอากรข้างต้นสามารถแสดงเส้นทางการไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในขั้นตอนการประเมินภาษีอากรได้ดังนี้ กล่าวคือ

ขั้นตอนแรก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เรียกว่า Data Collection ในขั้นตอนนี้จะมีการแบ่งประเภทแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการตรวจสอบภาษีอากรข้างต้นมีแหล่งข้อมูลโดยตรง ได้แก่

- ผู้เสียภาษ้นำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหมายเรียก

2. แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ซึ่งจากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการตรวจสอบภาษีอากรข้างต้นมีแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่

- บัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวข้องกับภาษีอากรที่จะต้องเสียที่ได้จากการยึด หรืออายัด
- บัญชีจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2) (3) (4) และ (7) หรือพยานหลักฐานอื่นที่บุคคลห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลยื่น
- บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญาให้บริการกับผู้ประกอบการ มีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- หมายเรียกพยานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษีอากร
- หมายเรียกธนาคารพาณิชย์เพื่อให้แจ้งรายการบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้เสียภาษีอากร
- หมายเรียกผู้ชำระบัญชีให้นำบัญชี เอกสารหลักฐานมาส่งมอบ
- บัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวข้องกับภาษีอากรว่าผู้เสียภาษีอากรมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากรที่ได้จากการยึด หรืออายัด
- สถาบันการเงิน หรือผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงินรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะ
- ธนาคารผู้จ่ายดอกเบี้ยรายงานข้อมูลดอกเบี้ยแก่กรมสรรพากร
- ผู้ให้บริการบนระบบโครงข่ายบล็อกเชนรายงานข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์
- ธนาคารนำส่งเงินภาษีพร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษีเงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและจำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่นำส่ง ภาษีได้นำส่ง และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม

ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ, จำนวนเงินภาษีที่หักหรือนำส่ง

- ผู้ออกไปกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ออกไปรับอิเล็กทรอนิกส์นำส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์
- กรมศุลกากร กรณีตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต
- กรมสรรพสามิต กรณีตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต

ขั้นตอนที่สอง ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้จะไหลเข้าไปสู่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียกว่า Data Storage ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึง กรมสรรพากร แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษา งานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Storage

ขั้นตอนที่สาม หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมจะถูกหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปใช้ เรียกว่า Data Usage กล่าวคือข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมในขั้นตอนตรวจสอบภาษีอากรจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการตรวจสอบภาษีอากร

ขั้นตอนที่สี่ หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เรียกว่า Data Disposal แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษางานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Disposal

Data Collection

แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection)

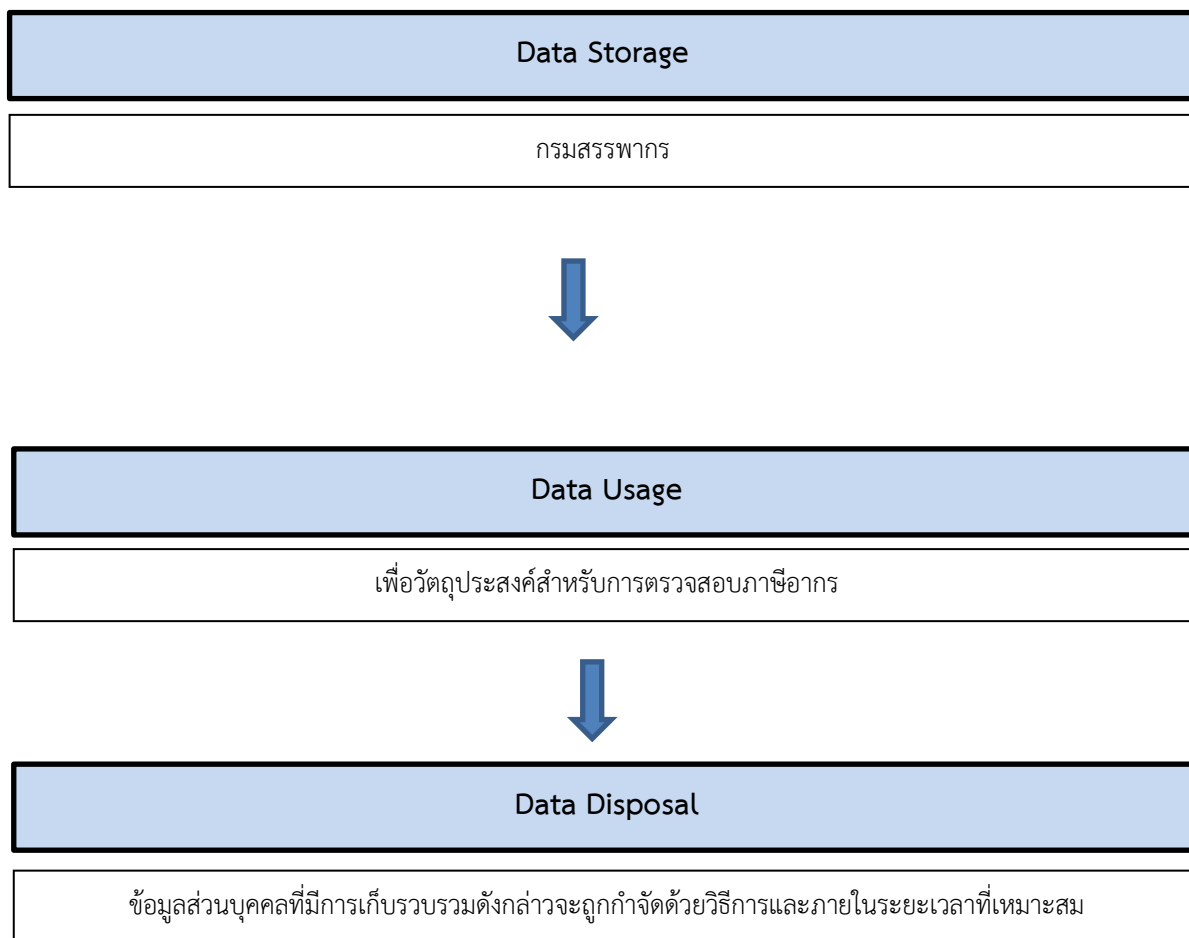
- ผู้เสียหายนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหมายเรียก

แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection)

- บัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวกับ หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่ต้องเสียที่ได้จากการยึด หรืออายัด
- บัญชีจ่ายเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (1) (2) (3) (4) และ (7) หรือพยานหลักฐานอื่นที่บุคคล ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม หรือคณะบุคคลอื่น
- บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญาให้บริการกับผู้ประกอบการ มีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง
- หมายเรียกพยานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหายอากร
- หมายเรียกธนาคารพาณิชย์เพื่อให้แจ้งรายการบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้เสียหายอากร
- หมายเรียกผู้ชำระบัญชีให้นำบัญชี เอกสารหลักฐานมาส่งมอบ
- บัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรว่าผู้เสียหายอากรมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากรที่ได้ยึด หรืออายัด
- สถาบันการเงิน หรือผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงินรายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะ
- ธนาคารผู้จ่ายดอกเบี้ยรายงานข้อมูลดอกเบี้ยแก่กรมสรรพากร

- ผู้ให้บริการบนระบบโครงข่ายบล็อกเชนรายงานข้อมูลใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์
- ธนาคารนำส่งเงินภาษีพร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษีเงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและจำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่นำส่ง ภาษีได้นำส่ง และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับจากการขายสินค้าหรือการให้บริการ, จำนวนเงินภาษีที่หักหรือนำส่ง
- ผู้ออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ออกใบรับอิเล็กทรอนิกส์นำส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์
- กรมศุลกากร กรณีตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต
- กรมสรรพสามิต กรณีตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต

3.1.4 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้าง

กิจกรรม	แหล่งข้อมูลโดยตรง	แหล่งข้อมูลอื่น	กฎหมายให้อำนาจ
หมายเรียกตามประมวลรัษฎากร มาตรา 12 ตรี (1),(2)	หมายเรียกผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างมาให้ ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ	หมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ	เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้างให้อธิบดีออกหมายเรียกผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใด ๆ ที่มี เหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ
ตรวจค้นตามประมวลรัษฎากร มาตรา 12 ตรี (3)		ยึดบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นของผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้าง	เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้างเจ้าพนักงานสรรพากรทำการตรวจค้นหรือยึดบัญชีเอกสารหรือหลักฐานอื่นของผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใด ๆ ที่มี เหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้าง
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 13 (1)		- สำนักงานที่ดินอำเภออันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากร - สำนักงานที่ดินจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากร - กรมที่ดิน	การสอบสวนทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงาน มีหนังสือถึงสำนักงานที่ดินอำเภอ สำนักงานที่ดินจังหวัดอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากร หรือกรมที่ดินเพื่อขอทราบการถือครองหรือถือกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ของผู้ค้างภาษีอากร พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ระงับการทำนิติกรรมใดๆเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์นั้น (ถ้ามี) หากปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจริง ให้เสนอผู้มีอำนาจเพื่อออกคำสั่งยึดหรืออายัด
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 13 (2)		- ที่ว่าการอำเภอ - กรมการขนส่งทางบก - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - กรมเจ้าท่า - สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง	การสอบสวนทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานมีหนังสือถึงหน่วยงานราชการใดๆ ซึ่งมีหน้าที่จดทะเบียนเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่น เช่น ที่ว่าการอำเภอ กรมการขนส่งทางบก กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อเป็นหลักฐานในข้อสันนิษฐานว่าทรัพย์สินนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากร พร้อมทั้งขอความร่วมมือให้ระงับการทำนิติกรรมใดๆเกี่ยวกับสังหาริมทรัพย์นั้น (ถ้ามี) หากปรากฏว่าผู้ค้าง

			ภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจริง ให้เสนอผู้มีอำนาจเพื่อออกคำสั่งยึด หรืออายัด
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 13 (3)		นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) อันเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น	ในกรณีที่สืบทราบว่าผู้ค้างภาษีอากรถือหุ้น หรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลใด ให้มีหนังสือสอบถามไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) อันเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น เพื่อขอทราบจำนวนหุ้นที่ถือ และการชำระมูลค่าหุ้น หรือจำนวนเงินที่ลงหุ้นในนิติบุคคลนั้น
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 13 (4),(5)		นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)	ในกรณีที่ผู้ค้างภาษีอากรเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ให้ทำหนังสือถึงนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) ขอสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียน, บัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น, จำนวนหุ้นที่ถือมูลค่าของหุ้น และเงินมูลค่าหุ้นที่ค้างชำระ ตลอดจนหุ้นส่วนผู้ไม่จำกัดความรับผิด และขอให้ระงับการโอนจำหน่ายหุ้นให้แก่บุคคลภายนอก ขอให้ระงับการจดทะเบียนเสร็จสิ้นการชำระบัญชีไว้ก่อน รวมถึงขอสำเนาแบบแสดงรายการ บัญชีทำการ บัญชีกำไรขาดทุน และงบดุลของนิติบุคคลนั้นในรอบปีสุดท้ายที่ยื่นไว้มาประกอบการพิจารณา
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 14 (2) (ก)		ญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากร	กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ ให้ทำการสอบสวนทรัพย์สินจากญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากร
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 14 (2) (ข)		กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือ นายจ้ง	กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ ให้ทำการสอบสวนทรัพย์สินจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือนายจ้ง
สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545 ข้อ 14 (2) (ค)		บุคคลใดๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้าง	กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ ให้ทำการสอบสวนทรัพย์สินจากบุคคลใดๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้าง

<p>สอบสวนทรัพย์สินตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 15</p>	<p>ผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้ำมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา</p>	<p>บุคคลใดๆที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้ำมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา</p>	<p>เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานออกหมายเรียกผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้ำ หรือบุคคลใดๆที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้ำมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมาทำการตรวจสอบ</p>
<p>เร่งรัดตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 17</p>		<p>หน่วยตรวจสอบเพื่อตรวจสอบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรจริงหรือไม่</p>	<p>เมื่อทำการสอบสวนทรัพย์สินแล้วปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือมีสิทธิเรียกร้องต่อบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนั้นเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรจริงหรือไม่ โดยให้ตรวจสอบข้อมูล เช่น เลขประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน หลักฐานการขอมิเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร หลักฐานการขอตระเบียนพาณิชย์ หลักฐานการขอตระเบียนสิทธิและนิติกรรมในที่ดิน หรือหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลเฉพาะอื่นๆจากหน่วยตรวจสอบ</p>
<p>เร่งรัดตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 24 (1)</p>		<p>ภริยา</p>	<p>กรณีสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ซึ่งสามีมีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบรายการเสียภาษีอากร ถ้ามีภาษีอากรค้ำชำระให้แจ้งให้ภริยาทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน ภริยาต้องร่วมรับผิดชอบเสียภาษีอากรที่ค้างชำระ ให้ทำการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำจากภริยา</p>
<p>เร่งรัดตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 24 (2)</p>		<p>ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย</p>	<p>กรณีผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายตามประมวลรัษฎากรมิได้หักหรือนำส่งหรือหักแต่นำส่งไม่ครบถ้วน ให้ทำการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำจากผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย</p>
<p>เร่งรัดตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 24 (3)</p>		<p>- ผู้แทนโดยชอบธรรม - ผู้อนุบาล - ผู้พิทักษ์ - ผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น</p>	<p>กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นผู้เยาว์ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้อยู่ในต่างประเทศ ให้เร่งรัดหนี้ภาษีอากรจากผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น</p>
<p>เร่งรัดตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 24 (4)</p>		<p>- ผู้จัดการมรดก - ทายาท - ผู้ครอบครองทรัพย์สิน</p>	<p>กรณีผู้ค้างภาษีอากรถึงแก่ความตายก่อนที่จะชำระภาษีอากรค้ำ ให้เจ้าพนักงานทำการสอบสวนให้ได้ความก่อนว่าผู้ตายได้ถึงแก่ความตายเมื่อใด ใครเป็น</p>

อาคารค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 24 (4)		มรดก	ผู้จัดการมรดก ใครเป็นทายาท หรือผู้ใดเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก ให้ทำการเร่งรัดภาษีอาคารค้ำไปยังบุคคลเหล่านั้น
เร่งรัดตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การเร่งรัดจัดเก็บภาษี อาคารค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 24 (5)		- ผู้จัดการมรดก - ทายาท - ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก	กรณีที่กองมรดกเป็นผู้ค้างภาษีอากร ให้ทำการเร่งรัดภาษีอากรค้ำไปยังผู้จัดการมรดก ทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก
เร่งรัดตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การเร่งรัดจัดเก็บภาษี อาคารค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 25 (1)		- ทรัพย์สินของคณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วน - บุคคลธรรมดาผู้เป็นหุ้นส่วน	กรณีเป็นคณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ให้ทำการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอาคารค้ำจากทรัพย์สินของคณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนนั้นก่อน หากเร่งรัดจัดเก็บหนี้ไม่ได้ก็ให้ทำการเร่งรัดจัดเก็บจากบรรดาบุคคลธรรมดาผู้เป็นหุ้นส่วน
เร่งรัดตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การเร่งรัดจัดเก็บภาษี อาคารค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 25 (2)		- ทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัด - ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิด	กรณีห้างหุ้นส่วนจำกัด ให้ทำการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอาคารค้ำจากห้างฯ และจากผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิด
เร่งรัดตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การเร่งรัดจัดเก็บภาษี อาคารค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 25 (3)		- กรรมการของบริษัทผู้รับผิดชอบไม่จำกัด - ผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ยังชำระมูลค่าหุ้นไม่ครบ	กรณีเป็นบริษัทจำกัด หากทำการเร่งรัดจัดเก็บจากบริษัทไม่ได้ ก็ให้ทำการเร่งรัดจัดเก็บจากกรรมการของบริษัทผู้รับผิดชอบไม่จำกัด ซึ่งได้แถลงความรับผิดไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ และผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ยังชำระมูลค่าหุ้นไม่ครบ
ตรวจค้นตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การออกคำสั่งทำการ ตรวจค้นและออก หมายเรียกตามมาตรา 12 ตรีแห่งประมวล รัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 16		ยึดเอกสารหลักฐานสำคัญเกี่ยวกับภาษีอาคารค้ำ หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอาคารค้ำ	เจ้าพนักงานตรวจค้นเพื่อยึดเอกสารหลักฐานสำคัญที่เกี่ยวกับภาษีอาคารค้ำ หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอาคารค้ำมาทำการตรวจสอบ และหากในการตรวจค้นตรวจพบเงิน ทรัพย์สินอันมีค่า เอกสารสิทธิของผู้ค้างภาษีอากร เช่น โฉนด พันธบัตร หรือตราสารเปลี่ยนมือ ให้เจ้าพนักงานทำการยึด หรืออายัดเพื่อประโยชน์ต่อการจัดเก็บภาษีอาคารค้ำ
ตรวจค้นตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การออกคำสั่งทำการ ตรวจค้นและออก หมายเรียกตามมาตรา 12 ตรีแห่งประมวล		ยึดบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานที่ตรวจค้นพบที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะ เป็นประโยชน์แก่การ จัดเก็บภาษีอาคารค้ำ หรือมีความเกี่ยวพันกับ	ในการทำการตรวจค้น หากเจ้าพนักงานพิจารณาเห็นว่าบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นที่ตรวจค้นพบใดๆ มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะ เป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอาคารค้ำ หรือมีความเกี่ยวพันกับการเสียภาษีอากรของผู้ถูกตรวจค้น ซึ่งเจ้าพนักงานสันนิษฐานว่าอาจจะชำระภาษีอากรไว้ไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้ยึดมาด้วย

รัฐฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 20		การเสียภาษีอากรของผู้ ถูกตรวจค้น	
เร่งรัดตามระเบียบ กรมสรรพากรว่าด้วย การเร่งรัดจัดเก็บภาษี อากรค้ำ พ.ศ.2545 ข้อ 20 (3) ประกอบ บันทึกความตกลงว่า ด้วยการเชื่อมโยง ข้อมูลบุคคลล้มละลาย ระหว่างกรมบังคับคดี กับกรมสรรพากร		กรมบังคับคดี	หากปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรถูกฟ้องคดีล้มละลาย และศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว ให้นำหน่วยเร่งรัด ดำเนินการขอชำระหนี้โดยด่วน ซึ่งบันทึกความตกลง ว่าด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลบุคคลล้มละลาย ระหว่าง กรมบังคับคดี กับกรมสรรพากรจะเชื่อมโยงข้อมูลกับ กรมบังคับคดี ในส่วนของบุคคลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ ทรัพย์หรือพิพากษาให้ล้มละลายผ่านระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ

จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการเร่งรัดภาษีอากรค้างข้างต้นสามารถแสดงเส้นทางการไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้างได้ดังนี้ กล่าวคือ

ขั้นตอนแรก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เรียกว่า Data Collection ในขั้นตอนนี้จะมีการแบ่งประเภทแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการเร่งรัดภาษีอากรค้างข้างต้นมีแหล่งข้อมูลโดยตรง ได้แก่

- ผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบตามหมายเรียก

2. แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ซึ่งจากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการเร่งรัดภาษีอากรค้างข้างต้นมีแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่

- หมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันเชื่อว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ
- บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นของผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใด ๆ ที่มี เหตุอันเชื่อว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างที่ได้จากการยึด

- สำนักงานที่ดินอำเภอ สำนักงานที่ดินจังหวัด หรือกรมที่ดินอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากร เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- ที่ว่าการอำเภอ เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- กรมการขนส่งทางบก เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- กรมเจ้าท่า เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลกลาง เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) อันเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- หมายเรียกญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากรมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้
- หมายเรียกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือนายจ้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้
- หมายเรียกบุคคลใดๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้
- หน่วยตรวจสอบเพื่อตรวจสอบว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรหรือไม่
- ภริยาผู้ค้างภาษีอากร กรณีสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ซึ่งสามีมีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบรายการเสียภาษีอากร
- ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งมีได้หักหรือนำส่งหรือหักแต่นำส่งไม่ครบถ้วน
- ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นผู้เยาว์ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้อยู่ในต่างประเทศ
- ผู้จัดการมรดก ทายาท ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก กรณีผู้ค้างภาษีอากรถึงแก่ความตายก่อนที่จะชำระภาษีอากรค้าง
- ผู้เป็นหุ้นส่วน กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นคณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
- ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิด กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด

- กรรมการของบริษัทผู้รับผิดชอบไม่จำกัด หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ยังชำระมูลค่าหุ้นไม่ครบ กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นบริษัทจำกัด
- ข้อมูลบุคคลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพาททำให้ล้มละลายที่ได้จากกรมบังคับคดี

ขั้นตอนที่สอง ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้จะไหลเข้าไปสู่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียกว่า Data Storage ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึง กรมสรรพากร แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษา งานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Storage

ขั้นตอนที่สาม หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมจะถูกหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปใช้ เรียกว่า Data Usage กล่าวคือข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมในขั้นตอนการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้างจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการสอบสวนทรัพย์สินและเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง

ขั้นตอนที่สี่ หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายในระยะเวลาที่เหมาะสม เรียกว่า Data Disposal แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษางานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Disposal

Data Collection

แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection)

- ผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบตามหมายเรียก

แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection)

- หมายถึงบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ
- บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นของผู้ต้องรับผิดชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใด ๆ ที่มี เหตุอันเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างที่ได้จากการยึด
- สำนักงานที่ดินอำเภอ สำนักงานที่ดินจังหวัด หรือกรมที่ดินอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากร เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- ที่ว่าการอำเภอ เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- กรมการขนส่งทางบก เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- กรมโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- กรมเจ้าท่า เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน
- นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) อันเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน

- หมายถึงญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากรมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้
- หมายถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือนายจ้งมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้
- หมายถึงบุคคลใดๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้
- หน่วยตรวจสอบเพื่อตรวจสอบว่าทรัพย์สินหรือสิทธิเรียกร้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรหรือไม่
- ภริยาผู้ค้างภาษีอากร กรณีสามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ซึ่งสามีมีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบรายการเสียภาษีอากร
- ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่าย ซึ่งมีได้หักหรือนำส่งหรือหักแต่นำส่งไม่ครบถ้วน
- ผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้อนุบาล ผู้พิทักษ์ หรือผู้จัดการกิจการอันก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้น กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นผู้เยาว์ ผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ คนเสมือนไร้ความสามารถ หรือผู้อยู่ในต่างประเทศ
- ผู้จัดการมรดก ทายาท ผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก กรณีผู้ค้างภาษีอากรถึงแก่ความตายก่อนที่จะชำระภาษีอากรค้าง

- ผู้เป็นหุ้นส่วน กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นคณะบุคคล หรือห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล
- ผู้เป็นหุ้นส่วนประเภทไม่จำกัดความรับผิด กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด
- กรรมการของบริษัทผู้รับผิดไม่จำกัด หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทที่ยังชำระมูลค่าหุ้นไม่ครบ กรณีผู้ค้างภาษีอากรเป็นบริษัทจำกัด
- ข้อมูลบุคคลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้ล้มละลายที่ได้จากกรมบังคับคดี

Data Storage

กรมสรรพากร

Data Usage

เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการสอบสวนทรัพย์สินและเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง

Data Disposal

ข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

3.1.5 แหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนบังคับภาษีอากรค้าง

กิจกรรม	แหล่งข้อมูลโดยตรง	แหล่งข้อมูลอื่น	กฎหมายให้อำนาจ
บังคับตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินค้าตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 10 (9)		ยึดสมุดบัญชีหรือแผ่นกระดาษ รวมทั้งเปิดตู้निรภัย ตู้ หรือที่เก็บของอื่นๆ	ในการดำเนินการยึดทรัพย์สินค้า เจ้าพนักงานมีอำนาจเท่าที่จำเป็นเพื่อที่จะค้นสถานที่ใดๆ อันเป็นของผู้ค้างภาษีอากร หรือที่ผู้ค้างภาษีอากรได้ครอบครองอยู่ ทั้งมีอำนาจยึด และตรวจสมุดบัญชีหรือแผ่นกระดาษ รวมทั้งเปิดตู้นิรภัย ตู้ หรือที่เก็บของอื่นๆ
บังคับตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินค้าตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545 ข้อ 10 (22)		อายัดไปยังลูกหนี้ของผู้ค้างภาษีอากรให้นำเงินหรือทรัพย์สินมาชำระหรือส่งมอบแก่เจ้าพนักงาน	เมื่อยังไม่มีการยึดทรัพย์สินค้า ถ้าปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรเป็นเจ้าของผู้ใดอยู่ โดยมีสิทธิได้รับเงินหรือทรัพย์สินอื่นจากผู้ใด เจ้าพนักงานอาจจะทำการอายัดไปยังลูกหนี้ของผู้ค้างภาษีอากรให้นำมาชำระหรือส่งมอบแก่เจ้าพนักงาน

จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการเร่งรัดภาษีอากรค้างข้างต้นสามารถแสดงเส้นทางการไหลของข้อมูลส่วนบุคคลในขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้างได้ดังนี้ กล่าวคือ

ขั้นตอนแรก มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เรียกว่า Data Collection ในขั้นตอนนี้จะมีการแบ่งประเภทแหล่งข้อมูลออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งข้อมูลโดยตรง (Direct Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง จากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนบังคับภาษีอากรค้างข้างต้นมีแหล่งข้อมูลโดยตรง ได้แก่

- ไม่ปรากฏ

2. แหล่งข้อมูลอื่น (Indirect Collection) เป็นกรณีที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลจากแหล่งอื่นนอกเหนือจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง ซึ่งจากตารางแหล่งข้อมูลกรมสรรพากรตามขั้นตอนการบังคับภาษีอากรค้างข้างต้นมีแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่

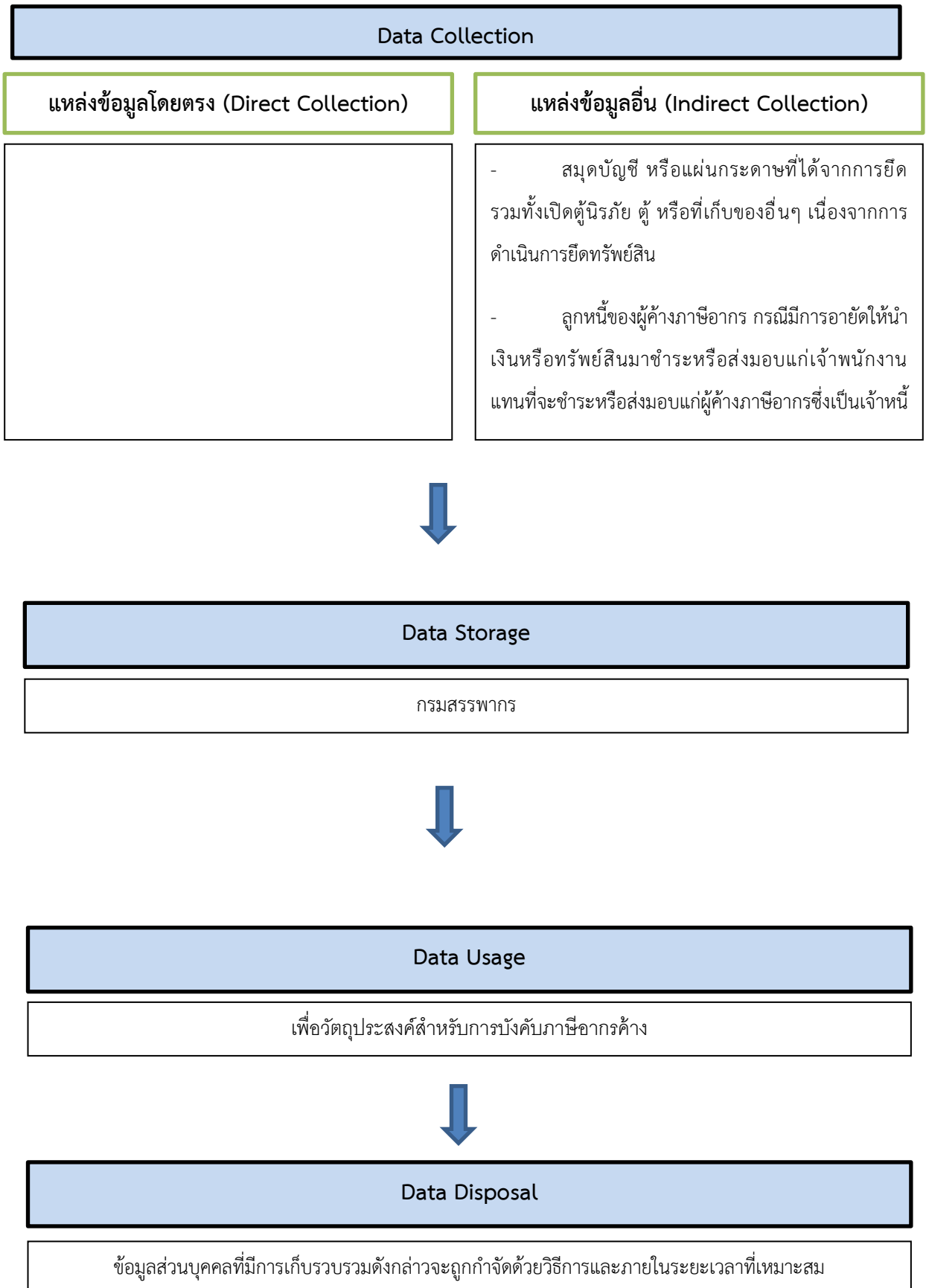
- สมุดบัญชี หรือแผ่นกระดาษที่ได้จากการยึด รวมทั้งเปิดตู้นิรภัย ตู้ หรือที่เก็บของอื่นๆ เนื่องจากการดำเนินการยึดทรัพย์สินค้า

- ลูกหนี้ของผู้ค้างภาษีอากร กรณีมีการอายัดให้นำเงินหรือทรัพย์สินมาชำระหรือส่งมอบแก่เจ้าพนักงาน แทนที่จะชำระหรือส่งมอบแก่ผู้ค้างภาษีอากรซึ่งเป็นเจ้าหนี้

ขั้นตอนที่สอง ข้อมูลส่วนบุคคลเหล่านี้จะไหลเข้าไปสู่หน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เรียกว่า Data Storage ซึ่งในงานวิจัยเล่มนี้ หมายถึง กรมสรรพากร แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษา งานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ครอบคลุมในส่วนของ Data Storage

ขั้นตอนที่สาม หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมจะถูกหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนำไปใช้ เรียกว่า Data Usage กล่าวคือข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมในขั้นตอนการ บังคับภาษีอากรค้างจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับการบังคับภาษีอากรค้าง

ขั้นตอนที่สี่ หลังจากนั้นข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการเก็บรวบรวมดังกล่าวจะถูกกำจัดด้วยวิธีการและภายใน ระยะเวลาที่เหมาะสม เรียกว่า Data Disposal แต่อย่างไรก็ตามขอบเขตการศึกษางานวิจัยเล่มนี้ไม่ได้ ครอบคลุมในส่วนของ Data Disposal

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการส่งต่อข้อมูลส่วนบุคคลภายนอกกรมสรรพากร

ตารางเปรียบเทียบการส่งต่อข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรระหว่างประเทศอังกฤษ-ไทย

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG50100 ¹⁰¹	การต่อต้านอาชญากรรมและรักษาความมั่นคง
กฎหมายรองรับ	section 19 of the Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA)	มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ ออบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	หน่วยงานที่ HMRC ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ ATCSA	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูลจาก HMRC ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวแต่เพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น section 19 of the Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA) ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลแก่หน่วยงานที่ HMRC ได้ลงนามในบันทึก

¹⁰¹ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50100>

ความเข้าใจ ATCSA¹⁰² ได้ โดยเป็นการเปิดเผยข้อมูลที่ถือครองโดยหรือในนามของกรมสรรพากรเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอบสวนทางอาญาหรือการดำเนินการทางอาญาเพื่อช่วยในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินคดี รวมถึงการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนทางอาญาหรือการดำเนินคดีใด ๆ ซึ่งเป็นการเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ แสดงให้เห็นว่ากรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC) มีกระบวนการรองรับการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรที่ชัดเจนเพื่อภารกิจหรือกิจกรรมนั้นๆเป็นการเฉพาะ

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านอาชญากรรมและภัยคุกคามต่อความมั่นคง มีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

เมื่อพิจารณามาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. 2559 ซึ่งวางหลักว่าในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ประธานสภาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมสภามีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสารใดๆที่เกี่ยวข้องมาเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการระบุไว้กว้างๆ กล่าวคือข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใดๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการต่อต้านอาชญากรรมและรักษาความมั่นคงมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดีทางอาญา จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นราย

¹⁰² Department for Business Energy and Industrial Strategy , Business Services Organisation (N.I.) (BSO) , Competition and Markets Authority (CMA), Electoral Commission, Environment Agency, Natural Resources Wales, Northern Ireland Environment Agency (NIEA), Financial Conduct Authority (FCA), Health and Safety Executive, Home Office (including Border Force and Home Office Immigration Enforcement), LACORS (Local Authorities Coordinating Office on Regulatory Services, representing Local Authorities & Trading Standards), Marine Management Organisation (MMO), Marine Scotland, Medicines and Health Regulatory Authority, National Police Chief's Council (NPCC), NHS Protect (England & Wales), NHS Counter Fraud Services (Scotland), Pensions Regulator, Police Service of Scotland, Royal Mail Group PLC (Intelligence & Support, Corporate Security), Royal Military Police & Ministry of Defence Police, Scottish Environmental Protection Agency (SEPA), Security Industry Authority (SIA), Serious Fraud Office (SFO), Security & Intelligence Services

กรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG50300 ¹⁰³	การจัดสวัสดิการสังคม
กฎหมายรองรับ	Section 127 of the Welfare Reform Act 2012	พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 มาตรา 15 (2)
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลเพื่อช่วยในการติดตามผู้ปกครองที่ไม่อยู่ - ข้อมูลรายได้ เพื่อช่วยในการเลี้ยงดูบุตร - ข้อมูลเครดิตภาษี - ข้อมูลภาษีเงินได้ - ข้อมูลเงินสมทบ - ข้อมูลผลประโยชน์เด็ก - ข้อมูลค่าลดหย่อนของผู้ปกครอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	Child Maintenance and Enforcement Commission	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 127 of the Welfare Reform Act 2012 ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่าอนุญาตให้ HMRC ให้ข้อมูลแก่ Department for Work and Pensions (DWP) ซึ่งแผนกดูแลเด็กอยู่ภายใต้ Child Maintenance Group (CMG) และ CMG อยู่ใน Department for Work and Pensions (DWP) เพราะฉะนั้น Section 127 of the Welfare Reform Act 2012 จึงเขียนรองรับให้ HMRC สามารถเปิดเผยข้อมูลให้กับ Child Maintenance Group (CMG) ได้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการทำงานของแผนกเพื่อการสนับสนุนเด็ก โดยข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ คือข้อมูลใด ๆ ที่จัดเก็บไว้สำหรับภาษีเงินได้, เงินสมทบ, เครดิตภาษี, ผลประโยชน์เด็ก หรือค่าลดหย่อนของผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่ากรมสรรพากร

¹⁰³ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50300>

ประเทศอังกฤษมีกระบวนการรองรับให้เปิดเผยข้อมูลให้ Child Maintenance and Enforcement Commission ที่ชัดเจน

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคมแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบากหรือที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ เช่น เด็ก เยาวชน คนชรา ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้สามารถเปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 มาตรา 15 (2) และมีหน่วยงานส่งต่อระบุไว้ คือคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง อาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ขอก็เป็นไปได้ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณี Section 127 of the Welfare Reform Act 2012 สามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีนี้ยังขาดความชัดเจนจากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG50500 ¹⁰⁴	การตรวจสอบคำพิพากษาคดีอาญา
กฎหมาย รองรับ	Section 17 Criminal Appeals Act 1995	พระราชบัญญัติองค์การและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 16
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานใดๆ เพื่อทบทวน กระบวนการยุติธรรมที่อาจเกิดความผิดพลาดใน อังกฤษ เวลส์ และไอร์แลนด์เหนือ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดย ภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อ กรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพ สามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละ ประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Criminal Cases Review Commission (CCRC)	สำนักงานอัยการสูงสุด

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 17 Criminal Appeals Act 1995 ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า Criminal Case Review Commission (CCRC) มีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อตรวจสอบกระบวนการยุติธรรมที่อาจเกิดความผิดพลาดในอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ สามารถตรวจสอบคดีอาญาใด ๆ จากอังกฤษเวลส์และไอร์แลนด์เหนือ และส่งเรื่องที่เหมาะสมไปยังศาลอุทธรณ์ จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูล HMRC เพื่อดำเนินการตรวจสอบ โดย CCRC สามารถขอเอกสารหรือข้อมูลใด ๆ จาก HMRC เพื่อนำมาใช้ดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนกระบวนการยุติธรรมที่อาจเกิดความผิดพลาดได้ แสดงให้เห็นได้ว่ากรมสรรพากรของประเทศอังกฤษมีกระบวนการรองรับให้ส่งต่อข้อมูลให้ Criminal Cases Review Commission (CCRC) ที่ชัดเจน

¹⁰⁴ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50500>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อตรวจสอบคำพิพากษาคดีอาญา ซึ่งหากตรวจสอบแล้วพบว่ามิใช่ข้อผิดพลาดก็จะเสนอเรื่องต่อศาลอุทธรณ์เพื่อให้ดำเนินการพิจารณาทบทวนคำพิพากษาดังกล่าวต่อไป ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 16 มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานอัยการสูงสุด

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 16 ซึ่งวางหลักว่าในการปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่เฉพาะในคดีที่ต้องตั้งต้นที่พนักงานอัยการ หรือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายอื่นใดให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยานบุคคล ออกคำสั่งเรียกบุคคลใดมาให้การต่อพนักงานอัยการ ออกคำสั่งให้ส่งพยานหลักฐาน เอกสารหรือวัตถุ และดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควร รวมทั้งอาจแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณี Section 17 Criminal Appeals Act 1995 ก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานใดๆ เพื่อทบทวนกระบวนการยุติธรรมที่อาจเกิดความผิดพลาด ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการตรวจสอบคำพิพากษาคดีอาญาเพื่อทบทวนกระบวนการยุติธรรมที่อาจเกิดความผิดพลาดมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนและการดำเนินคดีทางอาญา จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดจึงมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG50600 ¹⁰⁵	การตรวจสอบข้อมูลประวัติอาชญากรรม
กฎหมาย รองรับ	S113B of the Police Act 1997	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และ มาตรา 132
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ใบรับรองประวัติอาชญากรรมที่ปรับปรุงแล้ว	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจับกุมภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจับกุมภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจับกุมภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Criminal Records Bureau and Disclosure Scotland	กองทะเบียนประวัติอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น S113B of the Police Act 1997 ได้กำหนดรองรับชัดเจนว่าสำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากรรม (CRB) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรม มีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมเพื่อช่วยเหลือองค์กรในภาครัฐ และเอกชน โดยระบุผู้สมัครที่อาจไม่เหมาะสมที่จะทำงานกับเด็กหรือสมาชิกที่เปราะบางอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งข้อมูลเดียวที่สามารถเปิดเผยต่อ CRB ได้ คือใบรับรองประวัติอาชญากรรมที่ปรับปรุงแล้ว จึงแสดงให้เห็นได้ว่ากรมสรรพากรของประเทศอังกฤษมีกระบวนการรองรับให้ส่งต่อข้อมูลให้ Criminal Records Bureau and Disclosure Scotland (CRB) ที่ชัดเจน

¹⁰⁵ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50600>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมเพื่อช่วยเหลือองค์กรในภาครัฐ และเอกชน ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และมาตรา 132 มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และมาตรา 132 ซึ่งวางหลักว่าเพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจหมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่บุคคลที่ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเอง เมื่อจัดส่งสิ่งของมาตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนว่าได้ปฏิบัติตามหมาย ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณี S113B of the Police Act 1997 ก็เป็นเพียงการระบุไว้กว้างๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน กล่าวคือข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ เหตุผลเพราะกิจกรรมการตรวจสอบข้อมูลประวัติอาชญากรรมมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนและการดำเนินคดีทางอาญา จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG50700 ¹⁰⁶	การเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญา
กฎหมาย รองรับ	S18 (2) (h) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 (CRCA)	พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 มาตรา 8 (3)
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลของ HMRC เพื่อช่วยในการดำเนินการเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญา	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Criminal Injuries Compensation Authority (CICA)	สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Criminal Injuries Compensation Authority (CICA) เป็นหน่วยงานสาธารณะที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูล HMRC เพื่อช่วยในการดำเนินการเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญาของลูกค้า แสดงให้เห็นว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อช่วยในการดำเนินการเรียกร้องค่าชดเชยของผู้เป็นเจ้าของข้อมูล ซึ่งได้มีการกำหนดกระบวนการในการเปิดเผยข้อมูลของ HMRC ต่อ CICA ไว้อย่างชัดเจนว่า HMRC จะเปิดเผยข้อมูลของตนแก่ CICA ได้เฉพาะข้อมูลที่ลูกค้าให้ความยินยอมเท่านั้น หมายความว่าวิธีเดียวที่ HMRC สามารถแบ่งปันข้อมูลลูกค้ากับ CICA ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย คือหากลูกค้ายินยอมให้ HMRC ทำเช่นนั้น ตาม S18 (2) (h) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005

¹⁰⁶ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50700>

เมื่อพิจารณากรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อดำเนินการเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญา ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 มาตรา 8 (3) มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 มาตรา 8 (3) ซึ่งวางหลักว่าคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญามีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือข้อมูลหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใดๆของ HMRC เพื่อช่วยในการดำเนินการเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญา ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญามีผลเปรียบเสมือนการฟ้องร้องใช้สิทธิทางศาลในการเรียกร้องค่าเสียหาย จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป ไม่น่าจะมีกระบวนการใดชัดไปกว่านี้ จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญามีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG51200 ¹⁰⁷	การตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลประกันสังคมและข้อมูลการจ้างงาน
กฎหมายรองรับ	Section 127 of the Welfare Reform Act 2012	พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 80 (3) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 17
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลภาษีเงินได้ - จำนวนรายได้ - วันที่เริ่มต้นและสิ้นสุดของการจ้างงาน - วันที่ทำงานด้วยตนเอง - เงินสมทบจากการประกันภัยแห่งชาติ - การจ่ายเงินเจ็บป่วยตามกฎหมาย - ข้อมูลการจ่ายค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย - ข้อมูลเกี่ยวกับเครดิตภาษี - ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์เด็ก 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	Department for Work and Pensions (DWP)	สำนักงานประกันสังคม

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 127 of the Welfare Reform Act 2012 เป็นช่องทางทางกฎหมายที่ช่วยให้ HMRC สามารถแบ่งปันข้อมูลกับ Department for Work and Pensions (DWP) เพื่อวัตถุประสงค์ในการทำงานของ Department for Work and Pensions (DWP) เกี่ยวกับประกันสังคม, การจ้างงานและการฝึกอบรม, การสอบสวนและดำเนินคดีเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับเครดิตภาษีและการสนับสนุนเด็ก โดย HMRC อาจเปิดเผยต่อ DWP ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการป้องกัน การตรวจจับ การสอบสวนหรือการดำเนินคดีความผิดเกี่ยวกับประกันสังคมหรือเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลประกันสังคม และ

¹⁰⁷ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg51200>

นอกจากนี้อาจมีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการป้องกันการตรวจจับ การสอบสวนหรือการดำเนินคดีความผิดที่เกี่ยวข้องกับการชำระเงินโดย DWP เพื่อวัตถุประสงค์ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างงาน รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการจ้างงาน โดยมีข้อมูลที่เปิดเผยได้ ได้แก่ วันที่เริ่มต้นและสิ้นสุดของการจ้างงาน, จำนวนรายได้, วันที่ทำงานด้วยตนเอง, ข้อมูลภาษีเงินได้, เงินสมทบจากการประกันภัยแห่งชาติ, การจ่ายเงินเจ็บป่วยตามกฎหมาย, การจ่ายค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย, ข้อมูลเกี่ยวกับเครดิตภาษี, ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์เด็ก จึงเห็นได้ว่าการผสมผสานของประเทศไทยมีกระบวนการรองรับให้ส่งต่อข้อมูลให้ Department for Work and Pensions (DWP) ที่ชัดเจน

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูล : ในการนำไปใช้เพื่อดำเนินการตรวจสอบข้อมูลประกันสังคมและข้อมูลการจ้างงาน ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล : พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 80 (3) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 17 มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร ปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น แต่อาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ชอบก็เป็นไปได้ อีกทั้งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 มาตรา 80 (3) ซึ่งวางหลักไว้ว่าในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่งอื่นที่จำเป็นมาเพื่อประกอบการพิจารณา แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีส่งต่อข้อมูลให้ Department for Work and Pensions (DWP) สามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีนี้ยังขาดความชัดเจน จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานประกันสังคมมีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG51800 ¹⁰⁸	การสอบสวนกรณีแสวงหาประโยชน์จากแรงงาน
กฎหมาย รองรับ	Section 19, Gangmasters (Licensing) Act 2004	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 139 (2) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 6
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนกรณีการแสวงหา ประโยชน์จากแรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Gangmasters and Labour Abuse Authority (GLAA)	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 19, Gangmasters (Licensing) Act 2004 กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า Gangmasters and Labour Abuse Authority (GLAA) เป็นหน่วยงานสอบสวนสำหรับการแสวงหาประโยชน์จากแรงงานในสหราชอาณาจักร เพื่อปกป้องคนงานที่เปราะบางและถูกเอาเปรียบ ตรวจสอบสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อการแสวงหาประโยชน์จากคนงาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อกำหนดเป้าหมาย รื้อ และทำลายอาชญากรรมที่ร้ายแรงและเป็นระบบในตลาดแรงงานหรือการค้ามนุษย์, แก้ไขปัญหาการหลีกเลียงภาษี, การฉ้อโกง, การละเมิดการจ้างงาน โดยเจ้าหน้าที่ป้องกันการละเมิดแรงงาน

¹⁰⁸ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg51800>

ได้รับอำนาจภายใต้พระราชบัญญัติตำรวจและหลักฐานทางอาญา พ.ศ. 2527 ในการสอบสวนความผิดใน ตลาดแรงงานรวมถึงองค์ประกอบแรงงานที่ถูกบังคับทั้งอังกฤษและเวลส์

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อสอบสวน ในกรณีแสวงหาประโยชน์จากแรงงาน เพื่อปกป้องคนงานที่เปราะบางและถูกเอาเปรียบ คู่คุ้มครองลูกจ้างมิให้ ถูกเอาเปรียบ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล : พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 139 (2) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 6 มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการคุ้มครองสิทธิที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากร สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติ คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 139 (2) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 6 ซึ่งวางหลักว่าในการปฏิบัติการ ตามหน้าที่ ให้พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกนายจ้าง ลูกจ้าง หรือบุคคลซึ่ง เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา ประกอบกับ การพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็น เพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใดๆของ HMRC ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนกรณีการแสวงหา ประโยชน์จากแรงงาน ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการสอบสวน กรณีแสวงหาประโยชน์จากแรงงานเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสอบสวน จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่า แต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบ ข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมี กระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52000 ¹⁰⁹	การควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยที่เกิดจากกิจกรรมการทำงาน
กฎหมาย รองรับ	Section 122AA Social Security Administration Act 1992	พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 139 (2) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 6
ข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - เงินสมทบจากการประกันภัยแห่งชาติ - ค่าเจ็บป่วยตามกฎหมาย - ค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย - ค่าเลี้ยงดูตามกฎหมาย - ค่าตอบแทนบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Health and Safety Executive (including Health and Safety Commission)	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Health and Safety Executive (HSE) มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยทั้งหมดที่เกิดจากกิจกรรมการทำงาน เพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมาย HMRC อาจแบ่งปันข้อมูลกับ HSE ผ่านทาง Section 122AA Social Security Administration Act 1992 ซึ่งกำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRCได้รับอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลโดยตรงกับ HSE ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเงินสมทบจากการประกันภัยแห่งชาติ, เงินค่าเจ็บป่วยตามกฎหมาย, ค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย, ค่าเลี้ยงดูตามกฎหมาย

¹⁰⁹ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52000>

หรือค่าตอบแทนบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยทั้งหมดที่เกิดจากกิจกรรมการทำงาน

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยที่เกิดจากกิจกรรมการทำงาน คู่คุ้มครองลูกจ้างให้ได้รับความปลอดภัยขณะทำงาน ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 139 (2) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 6 มีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร ปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น แต่อาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ชอบก็เป็นไปได้ อีกทั้งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 มาตรา 139 (2) ประกอบมาตรา 5 และมาตรา 6 ซึ่งวางหลักว่าในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานตรวจแรงงานมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกนายจ้าง ลูกจ้าง หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีส่งต่อข้อมูลให้ Health and Safety Executive (HSE) สามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง ซึ่งได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเงินสมทบจากการประกันภัยแห่งชาติ, เงินค่าเจ็บป่วยตามกฎหมาย, ค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย, ค่าเลี้ยงดูตามกฎหมาย หรือค่าตอบแทนบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีนี้ยังขาดความชัดเจน จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52100 ¹¹⁰	การตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจ
กฎหมาย รองรับ	Section 27 Commissioners for Revenue and Customs Act 2005	มาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่เป็นเพื่อตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Her Majesty's Inspectorate of Constabulary (HMIC)	คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 27 Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า Her Majesty's Inspectorate of Constabulary (HMIC) ทำหน้าที่ตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงประสิทธิภาพของบริการตำรวจในอังกฤษและเวลส์ ซึ่ง HMRC ต้องให้ข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นตามสมควรแก่ HMIC โดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจ

¹¹⁰ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52100>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำมาใช้เพื่อตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงประสิทธิภาพของบริการของตำรวจ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล : มาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

เมื่อพิจารณามาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งวางหลักว่าในการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจเรียกผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน เจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นใด มาชี้แจงหรือแสดงความเห็น หรือส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีส่งต่อข้อมูลให้ Her Majesty's Inspectorate of Constabulary (HMIC) ก็เป็นเพียงการระบุไว้กว้างๆ กล่าวคือข้อมูลที่จำเป็นเพื่อตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง เช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52200 ¹¹¹	การพัฒนาและส่งเสริมนโยบายภาษี
กฎหมาย รองรับ	section 18 (2)(h) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005	กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ.2545 ข้อ 1
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่ไม่เปิดเผยตัวตน เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนา การบำรุงรักษา และการส่งเสริมนโยบายภาษี	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	HM Treasury (HMT)	กระทรวงการคลัง

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Her Majesty’s Treasury (HMT) มีความร่วมมือด้านนโยบายระหว่าง HMRC และ HMT เป็นความสัมพันธ์หลักในการออกแบบและการส่งเสริมนโยบายภาษี นำไปสู่การบำรุงรักษาและการส่งเสริมนโยบายภาษีที่มีอยู่ แม้ว่าการแบ่งปันข้อมูล HMRC กับ HMT อาจเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบำรุงรักษาและการส่งเสริมนโยบายภาษี แต่การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้หน้าที่ในการรักษาความลับของ HMRC โดยมีช่องทางการแบ่งปันข้อมูลที่ช่วยให้ HMRC เปิดเผยข้อมูล HMRC อย่างถูกต้องตามกฎหมายไปยัง HMT เฉพาะตาม section 18 (2)(h) Commissioners for Revenue and Customs Act

¹¹¹ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52200>

2005 ซึ่งข้อมูลที่เปิดเผยได้ คือข้อมูลที่ไม่เปิดเผยตัวตนซึ่งจะช่วยในการพัฒนาหรือรักษานโยบายหรืออธิบายนโยบาย HMRC

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาการบำรุงรักษาและการส่งมอบนโยบายภาษี ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ.2545 ข้อ 1 (2) และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือ กระทรวงการคลัง

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณากฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง พ.ศ.2545 ข้อ 1 (2) ซึ่งวางหลักว่าให้กรมสรรพากรมีภารกิจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี การเสนอแนะและใช้นโยบายภาษีเพื่อให้ได้ภาษีตามเป้าหมายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ให้มีอำนาจเสนอแนะนโยบายการจัดเก็บภาษีต่อกระทรวงการคลัง ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใดๆของ HMRC ที่ไม่เปิดเผยตัวตนซึ่งจะช่วยในการพัฒนาหรือรักษานโยบายหรืออธิบายนโยบาย HMRC แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการพัฒนาและส่งมอบนโยบายภาษีเป็นกรณีที่มีการนำข้อมูลของผู้เสียภาษีจำนวนมากมาวิเคราะห์ จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกระทรวงการคลังมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52300 ¹¹²	การตรวจคนเข้าเมือง
กฎหมาย รองรับ	s.40 of UK Borders Act 2007	พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 59
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการย้ายถิ่นฐานและสัญชาติที่ใช้ภายใต้การตรวจคนเข้าเมือง	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Home Office	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น s.40 of UK Borders Act 2007 กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่าข้อมูลใด ๆ ที่ HMRC เก็บไว้ซึ่งเกี่ยวข้องกับหน้าที่อาจถูกเปิดเผยต่อ Home Office สำหรับหน้าที่ด้านการตรวจคนเข้าเมือง สัญชาติ และศุลกากร ซึ่ง s.40 of UK Borders Act 2007 อนุญาตให้มีการเปิดเผยข้อมูลสำหรับการอพยพและสัญชาติที่ใช้ภายใต้การตรวจคนเข้าเมือง

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการตรวจบุคคลที่เดินทางเข้ามาในและออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือ

¹¹² <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52300>

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 59 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 59 ซึ่งวางหลักว่าให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีอำนาจออกหมายเรียก หมายจับ หรือหมายค้น หรือจับ ค้น หรือควบคุม และให้มีอำนาจสอบสวนคดีความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจหมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่บุคคลที่ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเอง เมื่อจัดส่งสิ่งของมาตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนว่าได้ปฏิบัติตามหมาย ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใดๆของ HMRC สำหรับการย้ายถิ่นฐานและสัญชาติที่ได้กระทำภายใต้การตรวจคนเข้าเมือง แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการศึกษาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52400 ¹¹³	การสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญา
กฎหมาย รองรับ	Section 28 CRCA and Section 17 of the Police Reform Act 2002	มาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ ที่ IPCC ร้องขอเพื่อใช้ในการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญาหรือการประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงภายใน HMRC	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Independent Police Complaints Commission (IPCC)	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น IPCC เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบโดยรวมต่อระบบสำหรับการร้องเรียนต่อตำรวจ และมีอำนาจในการสอบสวนข้อกล่าวหาร้ายแรงที่ทำกับ HMRC ซึ่ง Section 28 CRCA and Section 17 of the Police Reform Act 2002 กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRC สามารถแบ่งปันข้อมูลกับคณะกรรมการร้องเรียนของตำรวจอิสระได้ ซึ่งวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูล คือเป็นหน้าที่ของ HMRC ที่จะต้องให้ข้อมูลใด ๆ ที่ IPCC ร้องขอเพื่อช่วยในการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญาหรือการประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงภายใน HMRC โดยข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ คือข้อมูลที่จำเป็นสำหรับ IPCC ในการดำเนินบทบาทการประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงภายใน HMRC

¹¹³ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52400>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญาหรือการประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงภายใน HMRC ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล : มาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณามาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งวางหลักว่าในการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ให้คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจเรียกผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นใด มาชี้แจงหรือแสดงความเห็น หรือส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆ ว่าให้เปิดเผยข้อมูลใดๆของ HMRC ที่ IPCC ร้องขอเพื่อใช้ในการสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญาหรือการประพฤติมิชอบอย่างร้ายแรงภายใน HMRC แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการสอบสวนข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญาเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการสืบสวน สอบสวนและดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52500 ¹¹⁴	การข่าวกรอง
กฎหมายรองรับ	section 19 of the Counter Terrorism Act 2008.	มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติ ข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่หน่วยข่าวกรองร้องขอพร้อมคำอธิบายพื้นฐานว่าเหตุใดข้อมูลจึงจำเป็นต้องใช้เพื่อยืนยันว่าข้อมูลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ของหน่วยข่าวกรอง	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	Intelligence Services	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น

จากกรณีข้างต้น section 19 of the Counter Terrorism Act 2008.ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยข่าวกรองได้ ซึ่งอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยข่าวกรองเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ของหน่วยข่าวกรอง และไม่ขัดต่อหน้าที่ในการรักษาความลับใด ๆ ที่เป็นของบุคคลที่ทำการเปิดเผยข้อมูล หมายความว่า HMRC สามารถเปิดเผยข้อมูลที่หน่วยข่าวกรองร้องขอพร้อม

¹¹⁴ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52500>

คำอธิบายพื้นฐานจากหน่วยข่าวกรองว่าเหตุใดข้อมูลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้ เพื่อยืนยันว่าข้อมูลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยข่าวกรอง

เมื่อพิจารณากรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจการการข่าวกรอง การต่อต้านข่าวกรอง การข่าวกรองทางการสื่อสาร และการรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน เพื่อรักษาความมั่นคงหรือประโยชน์แห่งรัฐ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูลคือมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ : สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณามาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติข่าวกรองแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ซึ่งวางหลักว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ สำนักข่าวกรองแห่งชาติอาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐหรือบุคคลใดส่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่ผู้อำนวยการกำหนด ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆ ว่าจะเปิดเผยข้อมูลใดๆ ของ HMRC ที่หน่วยข่าวกรองร้องขอพร้อมคำอธิบายพื้นฐานว่าเหตุใดข้อมูลจึงจำเป็นต้องใช้เพื่อยืนยันว่าข้อมูลดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ประโยชน์ตามหน้าที่ของหน่วยข่าวกรอง แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการข่าวกรองเป็นกิจกรรมที่เป็นการได้มาซึ่งข้อมูลหรือเอกสารที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติเพื่อประโยชน์ด้านความมั่นคงหรือการป้องกันภัยสาธารณะจึงมักเกี่ยวข้องกับการสอบสวนและดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG52700 ¹¹⁵	การระบุทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทางอาญา
กฎหมาย รองรับ	- Section 19 of the Anti-Terrorism, Crime & Security Act 2001 (ATCSA) - Section 85 of the Serious Crime Act 2007	พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ข้อมูลทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทางอาญา - ข้อมูลในคดีอาญา - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ CAB ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของอาชญากรรม การระบุตัวตน การสอบสวน และการบังคับใช้	- ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรที่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Irish Criminal Asset Bureau	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น สำนักงานทรัพย์สินทางอาญาของไอร์แลนด์ (CAB) เป็นหน่วยงานของรัฐ ซึ่งวัตถุประสงค์คือการระบุทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทางอาญา กีดกันอาชญากรไม่ให้ได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินเหล่านั้น และดำเนินงานสืบสวนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการดำเนินการเพื่อกู้คืนรายได้จากอาชญากรรมตลอดจนการระบุตัวตนและการสอบสวน โดย HMRC อาจต้องการเปิดเผยข้อมูลที่รวบรวมไว้เพื่อจุดประสงค์ในการทำงานของตนไปยัง CAB ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทางอาญาหรือทางแพ่งที่จะช่วย CAB ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายข้อบังคับและการสอบสวนที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง CAB สามารถกำหนดเป้าหมายทรัพย์สินที่ต้องสงสัยว่าเป็น

¹¹⁵ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52700>

อาชญากรได้ทั่วโลก ดังนั้นการสืบสวนของ HMRC ใด ๆ ที่มีการระบุว่าทรัพย์สินมีการเชื่อมโยงไปยังไอร์แลนด์ อาจถูกดำเนินการกับ CAB ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการระบุทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทางอาญา กีดกันอาชญากรไม่ให้ได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินเหล่านั้น และดำเนินงานสืบสวนที่เกี่ยวข้อง

- Section 19 of the Anti-Terrorism, Crime & Security Act 2001 (ATCSA) อนุญาตให้ HMRC สามารถเปิดเผยข้อมูลในคดีอาญาได้
- Section 85 of the Serious Crime Act 2007 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ CAB ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของอาชญากรรม การระบุตัวตน การสอบสวน และการบังคับใช้ โดยอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลสามารถทำได้ เฉพาะกับเจ้าหน้าที่สำนักงานที่ได้รับการแต่งตั้งภายใน CAB เท่านั้น

เมื่อพิจารณากรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการระบุทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทางอาญา กีดกันอาชญากรไม่ให้ได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินเหล่านั้น และดำเนินงานสืบสวนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 มาตรา 38 ซึ่งวางหลักว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการธุรกรรม เลขาธิการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากเลขาธิการมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ แล้วแต่กรณี ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใดๆของ HMRC ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ CAB ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของอาชญากรรม การระบุตัวตน การสอบสวน และการบังคับใช้ทั้งในคดีแพ่งและคดีอาญา แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการระบุทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทาง

อาญาเป็นกิจกรรมที่มักเกี่ยวข้องกับการสอบสวนและดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) มีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG53000 ¹¹⁶	การรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคาม
กฎหมาย รองรับ	section 19 of the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA)	พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 31และมาตรา 32
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ ที่นำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Ministry of Defence - Royal Military Police หรือ MOD Police	กระทรวงกลาโหม

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น section 19 of the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA) ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRC สามารถเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่นำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ ต่อ Royal Military Police หรือ MOD Police ได้

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคาม ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติจัด

¹¹⁶ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53000>

ระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 31และมาตรา 32 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้คือกระทรวงกลาโหม

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 31และมาตรา 32 ซึ่งวางหลักว่าให้กองบัญชาการกองทัพไทยรับผิดชอบการวางแผน พัฒนาและดำเนินการเกี่ยวกับระบบควบคุมบังคับบัญชากองทัพไทย ให้สามารถติดต่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งในระดับรัฐบาล ระดับกระทรวง และหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวเป็นเพียงการระบุไว้กว้างๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน กล่าวคือข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ เหตุผลเพราะกิจกรรมการรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคาม มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวนและการดำเนินคดีทางอาญา จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกระทรวงกลาโหมมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG53100 ¹¹⁷	การตรวจสอบการเงินแผ่นดิน
กฎหมาย รองรับ	Section 8 National Audit Act 1983	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 มาตรา 39 (2) (จ) และมาตรา 42 หรือมาตรา 27 แล้วแต่กรณี
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	เอกสารและข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ HMRC ที่จำเป็นอย่างสมเหตุสมผล	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรที่วาระอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	National Audit Office	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น สำนักงานตรวจสอบแห่งชาติ (NAO) เป็นหน่วยงานสาธารณะที่เป็นอิสระซึ่งกลั่นกรองการใช้จ่ายสาธารณะในนามของรัฐสภา โดย NAO ตรวจสอบบัญชีของหน่วยงานและหน่วยงานรัฐบาลกลางทั้งหมดรวมถึง HMRC เพื่อรายงานต่อรัฐสภาในเรื่องต่างๆ เช่น ประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ HMRC ใช้เงินสาธารณะ ซึ่ง Section 8 National Audit Act 1983 ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า NAO มีสิทธิในการเข้าถึงเอกสารและข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ HMRC ที่จำเป็นอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งหาก HMRC ได้

¹¹⁷ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53100>

รับคำขอข้อมูลจาก NAO HMRC ควรขอให้ NAO ให้คำอธิบายที่ชัดเจนว่าการตรวจสอบเกี่ยวข้องกับเรื่องใด และเหตุใดจึงต้องการดูเอกสารที่ร้องขอ

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายสาธารณะในนามของรัฐสภา และตรวจสอบบัญชีของหน่วยงานและหน่วยงานรัฐบาลกลางทั้งหมด ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 39 (2) (จ) และมาตรา 42 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สดง.)

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 มาตรา 39 (2) (จ) ซึ่งวางหลักว่าตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ในกรณีนี้ให้อำนาจตรวจสอบการประเมินภาษีอากร การจัดเก็บค่าธรรมเนียม และรายได้อื่นที่หน่วยรับตรวจจัดเก็บด้วยและหน่วยรับตรวจต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้มาจากผู้เสียภาษีอากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามที่ร้องขอด้วย และให้ถือว่าการให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมาตรา 42 ซึ่งวางหลักว่าในการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ มีอำนาจตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานในการใช้จ่าย และหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และให้อำนาจเรียกผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมาเพื่อสอบสวน หรือสั่งให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้น หรือมีไว้ในครอบครอง ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆ ให้เปิดเผยเอกสารและข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ HMRC ที่จำเป็นอย่างสมเหตุสมผล แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการตรวจสอบการเงินแผ่นดินเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ สอบสวน จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สดง.) มีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG53105 ¹¹⁸	การต่อต้านอาชญากรรมที่ร้ายแรง อาชญากรรมข้ามชาติ หรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
กฎหมายรองรับ	Section 7 and Schedule 7 of the Crime and Courts Act 2013 (CCA)	พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 ประกอบมาตรา 3 หรือมาตรา 23/1 แล้วแต่กรณี
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ ของ HMRC ที่จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ของการลดอาชญากรรมที่ร้ายแรง อาชญากรรมข้ามชาติ หรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรที่พระราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	National Crime Agency (formerly Serious Organised Crime Agency (SOCA))	กรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น National Crime Agency (NCA) เป็นหน่วยงานต่อสู้กับอาชญากรรมในสหราชอาณาจักร มีการเข้าถึงในระดับชาติและระดับนานาชาติ มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำการต่อสู้ของสหราชอาณาจักรเพื่อลดอาชญากรรมที่ร้ายแรง

- กองบัญชาการตำรวจชายแดน - จัดการกับภัยคุกคามที่เกิดจากกิจกรรมอาชญากรรมข้ามพรมแดน และดำเนินกิจกรรมในต่างประเทศในนามของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของสหราชอาณาจักร

¹¹⁸ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53105>

- กองบัญชาการอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ - มุ่งเน้นไปที่การตอบสนองโดยรวมต่อภัยคุกคามจากอาชญากรรมทางเศรษฐกิจซึ่งรวมถึงการฉ้อโกงการติดสินบนและการทุจริตและการฟอกเงิน

ซึ่ง Section 7 and Schedule 7 of the Crime and Courts Act 2013 (CCA) ได้กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRC สามารถเปิดเผยข้อมูลต่อ NCA ได้ โดยอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่ HMRC จัดขึ้นต่อ NCA หากเป็นการเปิดเผยเพื่อวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติหน้าที่ของ NCA

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ของการลดอาชญากรรมที่ร้ายแรง อาชญากรรมข้ามชาติ หรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 ประกอบมาตรา 3 หรือมาตรา 23/1 แล้วแต่กรณี และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือกรมสอบสวนคดีพิเศษ

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิรูปกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2542 มาตรา 39 (2) (จ) ซึ่งวางหลักว่าตรวจสอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ ในกรณีนี้ให้อำนาจตรวจสอบการประเมินภาษีอากร การจัดเก็บค่าธรรมเนียม และรายได้อื่นที่หน่วยรับตรวจจัดเก็บด้วยและหน่วยรับตรวจต้องเปิดเผยข้อมูลที่ได้อาจจากผู้เสียภาษีอากร ผู้ชำระค่าธรรมเนียมหรือเงินอื่นใดให้แก่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามที่ร้องขอด้วย และให้ถือว่าการให้ข้อมูลดังกล่าวเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือมาตรา 42 ซึ่งวางหลักว่าในการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ผู้ว่าการและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ มีอำนาจตรวจสอบเงินและทรัพย์สินอื่น บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานในการใช้จ่าย และหลักฐานอื่นที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และให้อำนาจเรียกผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจมาเพื่อสอบสวน หรือสั่งให้ผู้รับตรวจหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจส่งมอบบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นบรรดาที่หน่วยรับตรวจจัดทำขึ้น หรือมีไว้ในครอบครอง ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่เปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยเอกสารและข้อมูลในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับ HMRC ที่จำเป็นอย่างสมเหตุสมผล แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการตรวจสอบการเงินแผ่นดินเป็นกิจกรรมที่มักเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ สอบสวน จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

	กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)	กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG53500 ¹¹⁹	การดำเนินงานทางสถิติของรัฐ
กฎหมาย รองรับ	<ul style="list-style-type: none"> - Section 58 Finance Act 1969 - Section 122AA Social Security Administration Act 1992 - Section 91 VAT Act 1994 - Section 45 Statistics and Registration Service Act 2007 - Statutory Instrument 2011 No. 2878 The Statistics and Registration Service Act 2007 (Disclosure of Value Added Tax Information) Regulations 2011 - Statutory Instrument 2012 No. 1711 The Statistics and Registration Service Act 2007 (Disclosure of Social Security and Revenue Information) Regulations 2012 	พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 14
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อและที่อยู่ของนายจ้างที่ดำเนินงาน PAYE, จำนวนพนักงานที่นายจ้างจ่ายเงินให้ - ข้อมูลซึ่งเกี่ยวข้องกับเงินสมทบ, ค่าป่วยตามกฎหมาย, ค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย, ค่าเลี้ยงดูตามกฎหมายและค่าตอบแทนบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานใด ๆ ของ HMRC ตามวัตถุประสงค์ของการทำงานของคณะกรรมการสถิติ - ข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงสถิติทางธุรกิจและเศรษฐกิจ - ข้อมูลประกันสังคมและข้อมูลรายได้เพื่อวัตถุประสงค์สำหรับสถิติประเภทการสำรวจสำมะโนประชากรในสหราชอาณาจักรและสำหรับการประเมินผลตอบแทนจากการสำรวจสำมะโนประชากร 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	Office for National Statistics (ONS)	สำนักงานสถิติแห่งชาติ

¹¹⁹ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53500>

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ONS) เป็นสำนักงานผู้บริหารของ UK Statistics Authority อาจมีการเปิดเผยข้อมูลกับ ONS หรือหน่วยงานสถิติแห่งสหราชอาณาจักร วัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลคือ HMRC มีช่องทางทางกฎหมายจำนวนมากที่อนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลต่อ ONS หรือหน่วยงานสถิติแห่งสหราชอาณาจักร

- Section 58 Finance Act 1969 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยชื่อและที่อยู่ของนายจ้างที่ดำเนินงาน PAYE และจำนวนพนักงานที่นายจ้างจ่ายให้ภายใต้ข้อบังคับเหล่านั้น การเปิดเผยข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการสำรวจทางสถิติโดย ONS ที่เกี่ยวข้องกับรายได้
- Section 122AA Social Security Administration Act 1992 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยข้อมูล ONS ที่ HMRC เก็บไว้ซึ่งเกี่ยวข้องกับเงินสมทบค่าป่วยตามกฎหมาย, ค่าคลอดบุตรตามกฎหมาย, ค่าเลี้ยงดูตามกฎหมาย และค่าตอบแทนบุตรบุญธรรม
- มาตรา 91 พระราชบัญญัติภาษีมูลค่าเพิ่ม พ.ศ. 2537 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่มบางอย่างเพื่อช่วย ONS ในการรวบรวมและดูแลการจดทะเบียนของธุรกิจ และเพื่อวัตถุประสงค์ในการสำรวจทางสถิติใด ๆ
- มาตรา 45 พระราชบัญญัติสถิติและบริการจดทะเบียน พ.ศ. 2550 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยข้อมูลต่อคณะกรรมการสถิติ (หน่วยงานสถิติ) ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานใดๆ ของ HMRC การเปิดเผยข้อมูลต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการทำงานของคณะกรรมการสถิติ
- ตราสารทางกฎหมาย พ.ศ. 2554 เลขที่ 2878 พระราชบัญญัติสถิติและบริการจดทะเบียน พ.ศ. 2550 (การเปิดเผยข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่ม) กฎระเบียบ พ.ศ. 2554 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยข้อมูลภาษีมูลค่าเพิ่มบางอย่างแก่ ONS เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงสถิติทางธุรกิจและเศรษฐกิจ
- ตราสารทางกฎหมาย พ.ศ. 2555 เลขที่ 1711 พระราชบัญญัติสถิติและบริการจดทะเบียน พ.ศ. 2550 (การเปิดเผยข้อมูลประกันสังคมและข้อมูลรายได้) พ.ศ. 2555 อนุญาตให้ HMRC เปิดเผยข้อมูล ONS ที่เก็บไว้โดยเกี่ยวข้องกับการจ่ายรายได้บางอย่าง เพื่อจุดประสงค์ในการเปิดใช้งาน ONS

และทดสอบทางเลือกอื่น แบบจำลองสำหรับสถิติประเภทการสำรวจสำมะโนประชากรในสหราชอาณาจักรและสำหรับการประเมินผลตอบแทนจากการสำรวจสำมะโนประชากร

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการดำเนินงานทางสถิติของรัฐ ส่งเสริมและพัฒนางานสถิติ รวมทั้งจัดทำสำมะโนหรือการสำรวจตัวอย่าง ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร ปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น แต่อาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ขอก็เป็นไปได้ อีกทั้งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 14 ซึ่งวางหลักไว้ว่าในกรณีที่สำนักงานสถิติแห่งชาติจำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากการสำรวจ หรือข้อมูลจากบันทึกทะเบียน รายงาน หรือเอกสารอื่นใดที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานใด เพื่อการจัดทำสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ให้หน่วยงานนั้นจัดส่งข้อมูลดังกล่าวให้สำนักงานสถิติแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งเป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลแก่สำนักงานสถิติแห่งชาติ แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีส่งต่อข้อมูลให้ Office for National Statistics (ONS) สามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีนี้ยังขาดความชัดเจน จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานสถิติแห่งชาติ มีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG53800 ¹²⁰	การตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงานรัฐ
กฎหมายรองรับ	Parliamentary Commissioner Act 1967	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินของรื้อสภา พ.ศ. 2542 มาตรา 27
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนเพื่อการตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมซึ่งนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมโดยหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานสาธารณะ	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรที่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	The Parliamentary Ombudsman	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตรวจสอบข้อร้องเรียนของการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมซึ่งนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมโดยหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานสาธารณะบางแห่ง ผู้ตรวจการแผ่นดินเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐสภาและสามารถตรวจสอบข้อร้องเรียนได้ ซึ่ง Parliamentary Commissioner Act 1967. กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่าในการตรวจสอบข้อร้องเรียน ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจเช่นเดียวกับศาลยุติธรรมในการสืบพยานและรับเอกสาร ผู้ตรวจการแผ่นดินอาจต้องการให้เจ้าหน้าที่ส่งข้อมูลหรือจัดหา

¹²⁰ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53800>

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนมาให้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมซึ่งนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมโดยหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานสาธารณะ

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยการสืบสวนหาข้อเท็จจริงจากเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติตามกฎหมายหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมให้กับประชาชน ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542 มาตรา 27 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา พ.ศ. 2542 มาตรา 27 ซึ่งเป็นเพียงการกล่าวกว้างๆว่ามีอำนาจหมายเรียก หรือสั่งให้ส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้ ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่เปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนเพื่อการตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมซึ่งนำไปสู่ความไม่เป็นธรรมโดยหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานสาธารณะ แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงานรัฐ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสืบสวนหาข้อเท็จจริงจากเรื่องร้องเรียน จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภามีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54000 ¹²¹	การสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญา
กฎหมาย รองรับ	- section 19 of the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA) - Schedule 14 Paragraph 4 of the Terrorism Act 2000.	ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และ มาตรา 132
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ - ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่น ๆ ทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชญากรรมทางการเงิน อาชญากรรมการเข้าเมืองและปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย - ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและการยึดเงินสด / ทรัพย์สิน / การรับโดยที่เชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ก่อการร้าย หรือเงินสด / ทรัพย์สินถูกสงสัยว่าเชื่อมโยงกับการดำเนินการ / ให้เงินสนับสนุนกิจกรรมของผู้ก่อการร้ายเพื่อช่วยเหลือตำรวจในการทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมก่อการร้ายที่น่าสงสัย	- ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Police	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น HMRC แบ่งปันข้อมูลกับตำรวจเพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมและเพื่อปกป้องความปลอดภัยของประชาชน และผลประโยชน์ของ HMRC

- section 19 of the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA) HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ

¹²¹ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54000>

- Schedule 14 Paragraph 4 of the Terrorism Act 2000. HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลการย้ายถิ่นฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการก่อการร้าย โดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อช่วยเหลือตำรวจในการทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมที่ต้องสงสัยว่าเป็นผู้ก่อการร้าย ซึ่งข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและการยึดเงินสด / ทรัพย์สิน / การริบโดยที่บุคคลนั้นเชื่อว่าเป็นผู้ก่อการร้าย หรือเงินสด / ทรัพย์สินถูกสงสัยว่าเชื่อมโยงกับการดำเนินการ / ให้เงินสนับสนุนกิจกรรมของผู้ก่อการร้าย

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญา เพื่อต่อสู้กับอาชญากรรมและเพื่อปกป้องความปลอดภัยของประชาชน ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และมาตรา 132 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 และมาตรา 132 ซึ่งวางหลักว่าเพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐาน ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจหมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ เป็นเพียงการกล่าวกว้างๆว่ามีอำนาจหมายเรียก หรือสั่งให้ส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญา แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป

จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54100 ¹²²	การตรวจสอบข้อร้องเรียนจากประชาชน
กฎหมาย รองรับ	Section 3 Police, Public Order and Criminal Justice (Scotland) Act 2006	มาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ เพื่อพิจารณาและทบทวนวิธีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ กองกำลังตำรวจ และหน่วยงานด้านการรักษาความปลอดภัยจัดการกับข้อร้องเรียนจากประชาชน เพื่อให้สามารถตรวจสอบเหตุการณ์บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตำรวจได้	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Police Investigations & Review Commissioner (PIRC)	คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Police Investigations & Review Commissioner (PIRC) มีขึ้นเพื่อพิจารณาและทบทวนวิธีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ กองกำลังตำรวจ และหน่วยงานด้านการรักษาความปลอดภัยจัดการกับข้อร้องเรียนจากประชาชน นอกจากนี้ยังสามารถตรวจสอบเหตุการณ์บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตำรวจได้ ซึ่ง Section 3 Police, Public Order and Criminal Justice (Scotland) Act 2006 กำหนดรองรับไว้ว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ต่อ PIRC เพื่อจุดประสงค์ในปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ เพื่อพิจารณาจัดการกับข้อร้องเรียนจากประชาชนได้

¹²² <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54100>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อพิจารณา และทบทวนวิธีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจ กองกำลังตำรวจ และหน่วยงานด้านการรักษาจัดการกับข้อร้องเรียนจาก ประชาชนเพื่อตรวจสอบเหตุการณ์บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือ มาตรา 45 แห่งร่างพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือ คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากร สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณามาตรา 45 แห่งร่าง พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ซึ่งวางหลักว่าในการไต่สวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ให้คณะกรรมการ พิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจเรียกผู้ร้องเรียน ผู้ถูกร้องเรียน เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลอื่นใด มาชี้แจงหรือแสดง ความเห็น หรือส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณา เป็นเพียงการกล่าวกว้างๆว่ามีอำนาจ หมายเรียก หรือสั่งให้ส่งข้อมูลให้แก่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ ได้ ประกอบกับการ พิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็น เพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใด ๆ เพื่อจุดประสงค์ในปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ เพื่อพิจารณาจัดการกับ ข้อร้องเรียนจากประชาชนได้ แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการ สอบสวนข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญาเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนและดำเนินคดี จึง เป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยัง คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อ เทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54300 ¹²³	การพิจารณาฟ้องร้องคดีอาญา
กฎหมาย รองรับ	section 21 (a) , (b) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005	พระราชบัญญัติองค์การและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 16
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องคดีอาญาของ HMRC	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพาสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Crown Prosecution Office (CPO)	สำนักงานอัยการสูงสุด

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Crown Prosecution Office (CPO) มีหน้าที่ควบคุมเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือปฏิบัติงานตามขั้นตอนของกระบวนการทางอาญา มีอำนาจตรวจพิจารณาพยานหลักฐานว่ามีมาตรฐานเพียงพอที่จะฟ้องคดีหรือไม่ มีอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณาที่จะสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องคดีอาญา ซึ่ง section 21(a) , (b) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 กำหนดไว้ว่า HMRC อาจให้ข้อมูลแก่ CPO

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อตรวจพิจารณาพยานหลักฐานว่ามีมาตรฐานเพียงพอที่จะฟ้องคดีหรือไม่ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือ

¹²³ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54300>

พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 16 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้คือสำนักงานอัยการสูงสุด

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553 มาตรา 16 ซึ่งวางหลักว่าในการปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่เฉพาะในคดีที่ต้องตั้งต้นที่พนักงานอัยการ หรือในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการตามรัฐธรรมนูญหรือตามกฎหมายอื่นใดให้พนักงานอัยการมีอำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน สอบปากคำพยานบุคคล ออกคำสั่งเรียกบุคคลใดมาให้การต่อพนักงานอัยการ ออกคำสั่งให้ส่งพยานหลักฐาน เอกสารหรือวัตถุ และดำเนินการอื่นตามที่เห็นสมควร รวมทั้งอาจแจ้งให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการใดตามที่เห็นสมควรก็ได้ เป็นเพียงการกล่าวกว้างๆว่ามีอำนาจหมายเรียก หรือสั่งให้ส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานอัยการสูงสุดได้ ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆทำให้เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องคดีอาญาของ HMRC ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการฟ้องร้องคดีอาญาเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟ้องร้องและดำเนินคดีทางอาญา จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54400 ¹²⁴	การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
กฎหมาย รองรับ	Section 3 Police, Public Order and Criminal Justice (Scotland) Act 2006	พระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 25
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อป้องกันและตรวจจับอาชญากรรมที่ร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Scottish Crime and Drugs Enforcement Agency	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Scottish Crime and Drugs Enforcement Agency (SCDEA) มีขึ้นเพื่อป้องกันและตรวจจับอาชญากรรมที่ร้ายแรงและเป็นระบบเนื่องจากส่งผลกระทบต่อสกอตแลนด์ในระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่ง Section 3 Police, Public Order and Criminal Justice (Scotland) Act 2006 กำหนดรองรับไว้ว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลใด ๆ ต่อ SCDEA เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามหน้าที่ใด ๆ ของ SCDEA ในการปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรงและเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดร้ายแรง ซึ่ง HMRC อาจมีข้อมูลที่จะช่วยเหลือ SCDEA แต่มีเพียง Center for Exchange of Intelligence (CEI) เท่านั้นที่สามารถ

¹²⁴ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54400>

เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้ ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลสามารถทำได้โดย CEI เท่านั้น หากคุณได้รับการร้องขอข้อมูลจาก SCDEA ให้ส่งเรื่องไปยัง CEI แทนที่

เมื่อพิจารณากรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่ร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 25 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

แม้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่องการพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรจะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. 2534 มาตรา 25 ซึ่งวางหลักว่าเพื่อประโยชน์ในการพิจารณา ให้กรรมการ อนุกรรมการและเลขาธิการมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสารหรือหลักฐานใดมาเพื่อตรวจสอบหรือเพื่อประกอบการพิจารณา เป็นเพียงการกล่าวกว้างๆว่ามีอำนาจหมายเรียก หรือสั่งให้ส่งข้อมูลให้แก่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ได้ ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามหน้าที่ ในการปราบปรามอาชญากรรมร้ายแรงและเกี่ยวกับการค้ายาเสพติดร้ายแรง แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำเป็นต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54500 ¹²⁵	การตรวจสอบและดำเนินคดีกับการฉ้อโกงที่ร้ายแรง
กฎหมายรองรับ	section 19 of the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA).	พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 ประกอบมาตรา 3 หรือมาตรา 23/1 แล้วแต่กรณี
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลใด ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อตรวจสอบและดำเนินคดีกับการฉ้อโกงที่ร้ายแรงหรือซับซ้อน	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ส่งไป	Serious Fraud Office (SFO)	กรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น สำนักงานการฉ้อโกงที่ร้ายแรง (SFO) เป็นหน่วยงานของรัฐบาลอิสระที่ตรวจสอบและดำเนินคดีกับการฉ้อโกงที่ร้ายแรงหรือซับซ้อน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสหราชอาณาจักร ซึ่ง section 19 of the Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001 (ATCSA). กำหนดรองรับไว้ชัดเจนว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลใดๆ ที่จะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาไปยัง SFO เพื่อการตรวจสอบและดำเนินคดีกับการฉ้อโกงที่ร้ายแรงหรือซับซ้อนได้

¹²⁵ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54500>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อตรวจสอบและดำเนินคดีกับการฉ้อโกงที่ร้ายแรงหรือซับซ้อน ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 ประกอบมาตรา 3 หรือมาตรา 23/1 แล้วแต่กรณี และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือกรมสอบสวนคดีพิเศษ

เมื่อพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 มาตรา 24 ซึ่งวางหลักว่าเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจมีหนังสือสอบถามหรือเรียกให้สถาบันการเงิน ส่วนราชการ องค์กร หรือหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ มาเพื่อตรวจสอบ หรือเพื่อประกอบการพิจารณา ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการระบุไว้กว้างๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน กล่าวคือข้อมูลใด ๆ ที่องค์กรจะนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญาหรือเพื่อการเริ่มต้นหรือนำไปสู่การยุติการสอบสวนหรือการดำเนินการทางอาญาใด ๆ เหตุผลเพราะกิจกรรมการต่อต้านอาชญากรรมและรักษาความมั่นคงมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวน สอบสวนและการดำเนินคดี จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกรมสอบสวนคดีพิเศษมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54700 ¹²⁶	เงินบำนาญจากสงคราม
กฎหมาย รองรับ	- Section 121E of the Social Security Administration Act 1992 - Section 13 of the Employment Act 2002 - Schedule 5, Tax Credits Act 2002	พระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ข้อมูลเกี่ยวกับเครดิตภาษี - ข้อมูลผลประโยชน์เด็ก - ค่าลดหย่อนของผู้ปกครอง - ข้อมูลเงินสมทบประกันภัยแห่งชาติ - ข้อมูลค่าจ้างตามกฎหมายของผู้ปกครอง - เงินค่าบุตรบุญธรรม - ข้อมูลเพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับเงินบำนาญจากสงคราม	- ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรที่พระราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Veterans UK	องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น ทหารผ่านศึกในสหราชอาณาจักร ให้บริการจ่ายเงินและบำนาญแก่บุคลากรทางทหารและรับผิดชอบในการประเมิน การให้รางวัล การจ่ายเงิน และการบำรุงรักษาเงินบำนาญทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกองทัพ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูล กล่าวคืออาจเป็นการให้ข้อมูลแก่ SPVA เพื่อวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเงินบำนาญจากสงคราม ซึ่งข้อมูลที่สามารถเปิดเผย ได้แก่

¹²⁶ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54700>

- Schedule 5, Tax Credits Act 2002 HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเครดิตภาษี, ผลประโยชน์เด็ก และค่าลดหย่อนของผู้ปกครอง
- Section 121E of the Social Security Administration Act 1992 HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเงินสมทบประกันภัยแห่งชาติ
- Section 13 of the Employment Act 2002 HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินเพื่อติดตามตามกฎหมาย และการจ่ายค่าบุตรบุญธรรมตามกฎหมาย

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อให้บริการจ่ายเงินและบำนาญแก่บุคลากรทางทหาร และรับผิดชอบในการประเมิน การให้รางวัล การจ่ายเงินและการบำรุงรักษาเงินบำนาญทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกองทัพ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์

เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร ปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น แต่อาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ชอบก็เป็นไปได้ อีกทั้งเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก พ.ศ. 2510 ก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลแก่องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์ แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีส่งต่อข้อมูลให้ Veterans UK สามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีนี้ยังขาดความชัดเจน จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังองค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์มีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG54800 ¹²⁷	การกู้ยืมเพื่อการศึกษา
กฎหมาย รองรับ	Section 24 of the Teaching and Higher Education Act 1998	มาตรา 45 และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลการกู้ยืมของนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	Student Loan Company	กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 24 of the Teaching and Higher Education Act 1998. กำหนดรองรับไว้ว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลตามคำขอข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการรวบรวมเงินกู้ยืมนักเรียน ซึ่งข้อมูลนี้อาจเปิดเผยต่อ Department for Education (DfE) หรือ Student Loan Company (SLC) เท่านั้น

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อ ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือมาตรา 45 และมาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

¹²⁷ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54800>

เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร ปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยตามตารางข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น แต่อาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ชอบก็เป็นไปได้ อีกทั้งเมื่อพิจารณามาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งวางหลักไว้ว่าเพื่อประโยชน์ในการบริหารกองทุนและการติดตามการชำระเงินคืนกองทุน ให้กองทุนมีอำนาจขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กู้ยืมเงินจากหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนหรือบุคคลใด ซึ่งเป็นผู้ครอบครองข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว ซึ่งเป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆว่าให้เปิดเผยข้อมูลแก่กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา แต่ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีส่งต่อข้อมูลให้ Student Loan Company สามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง กล่าวคือข้อมูลการกู้ยืมของนักเรียน จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีนี้ยังขาดความชัดเจน จากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

กรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC)		กรมสรรพากรไทย
กิจกรรม	IDG60232 ¹²⁸	การสอบสวนควบคุมวิชาชีพบัญชี
กฎหมาย รองรับ	Section 20 (3) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005	มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547
ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ข้อมูลที่เพียงพอในการตรวจสอบการประพฤติมิชอบที่ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการทำงานของ HMRC เพื่อยับยั้งการประพฤติมิชอบของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีและนักบัญชีที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ HMRC	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการจัดเก็บภาษีอากรประจำปีหรือประจำเดือน โดยภาพรวมแต่ละประเภทภาษี - ผลการจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะที่กรมที่ดินจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - ผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มที่กรมศุลกากรและกรมสรรพสามิตจัดเก็บเพื่อกรมสรรพากร - จำนวนผู้เสียภาษีอากรแต่ละประเภทภาษี - จำนวนผู้ยื่นแบบแสดงรายการ - จำนวนเงินได้หรือรายได้หรือรายรับโดยภาพรวมของแต่ละประเภทภาษี - การคืนเงินภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร - การคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้นักท่องเที่ยวโดยภาพรวม - การจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มให้ อบจ.
หน่วยงานที่ ส่งไป	tax or accountancy regulatory body	สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์

กรมสรรพากรอังกฤษมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจน โดยกรมสรรพากรอังกฤษพยายามสร้างกระบวนการที่ชัดเจน สร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูล ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด กฎหมายอังกฤษไม่ได้กล่าวเพียงว่ามีอำนาจในการขอข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเท่านั้น จากกรณีข้างต้น Section 20 (3) Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 กำหนดรองรับไว้ว่า HMRC อาจเปิดเผยข้อมูลต่อองค์กรวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบในการควบคุมสมาชิกของวิชาชีพด้านภาษีหรือการบัญชีหรือหน่วยงานทางวินัยที่เกี่ยวข้องได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยเพื่อยับยั้งการประพฤติมิชอบของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีและนักบัญชีที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ HMRC ซึ่งข้อมูลที่สามารถเปิดเผยต่อได้ คือข้อมูลที่เพียงพอสำหรับหน่วยงานในการตรวจสอบการประพฤติมิชอบที่ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการทำงานของ HMRC

¹²⁸ <https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg60232>

สำหรับกรมสรรพากรไทย ปรากฏว่ามีวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลในการนำไปใช้เพื่อยับยั้งการประพฤติมิชอบของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีกฎหมายรองรับให้เปิดเผยข้อมูล คือมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และมีหน่วยงานที่ส่งต่อข้อมูลระบุไว้ คือสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์

เมื่อพิจารณามาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งวางหลักว่าเมื่อมีผู้กล่าวหาหรือปรากฏต่อคณะกรรมการจรรยาบรรณว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีหรือผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณดำเนินการสอบสวนพิจารณาโดยเร็ว ในการดำเนินการสอบสวนคณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือทำคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือส่งบัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานใด เพื่อตรวจสอบหรือประกอบการพิจารณา เพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนก็ได้ จะเห็นได้ว่าเป็นเพียงกรณีที่กำหนดข้อมูลที่จะต้องส่งต่อให้สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ไว้กว้างๆเท่านั้น ประกอบกับการพิจารณาเปรียบเทียบกับ HMRC จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการระบุไว้กว้างๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน กล่าวคือข้อมูลที่เพียงพอในการตรวจสอบการประพฤติมิชอบที่ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการทำงานของ HMRC เพื่อยับยั้งการประพฤติมิชอบของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษีและบัญชีที่เกี่ยวข้อง เหตุผลเพราะกิจกรรมการควบคุมวิชาชีพมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสอบสวน จึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จึงต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไปจากการพิจารณาเปรียบเทียบข้างต้น จึงเห็นได้ว่าการแบ่งปันข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไทยไปยังสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์มีกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ

บทที่ 5

บทสรุป

กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรสามารถเข้าถึงและประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่นได้โดยอาศัยฐานภารกิจของรัฐ ซึ่งกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรตั้งแต่การยื่นแบบแสดงรายการไปจนถึงการเร่งรัดบังคับเพื่อจัดเก็บภาษีอากรค้าง ทุกกระบวนการขั้นตอนล้วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นการใช้ข้อมูลผู้เสียภาษีของกรมสรรพากรจึงต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและเป็นไปตามมาตรฐาน

5.1 กระบวนการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากร

การจัดเก็บภาษีอากรเป็นหน้าที่ประการสำคัญของกรมสรรพากรเพื่อหารายได้เข้ารัฐ ซึ่งกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรเป็นกระบวนการจัดเก็บภาษีที่มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันเป็นระบบ เพื่อให้ได้รับชำระค่าภาษีอากร โดยแบ่งกระบวนการจัดเก็บภาษีของกรมสรรพากรออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1) การยื่นแบบแสดงรายการ ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง กล่าวคือผู้เสียภาษีมีหน้าที่ที่จะต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อชำระภาษีภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หากพ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดแล้วไม่ชำระ ผลจะกลายเป็นภาษีอากรค้าง ซึ่งจะเห็นได้ว่าในขั้นตอนของการยื่นแบบแสดงรายการ กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานจัดเก็บภาษีได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีตามปริมาณข้อมูลที่ปรากฏในแบบแสดงรายการแต่ละประเภท

2) การประเมินภาษีอากร แม้ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรจะเป็นภาษีอากรประเมินประเภทประเมินตนเอง แต่อย่างไรก็ตามหากปรากฏว่าผู้เสียภาษีไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการ หรือได้ยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีไปแล้วแต่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้นั้นมาไต่สวนหรือออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้นั้นหรือพยานนำบัญชีหรือพยานหลักฐานอันควรแก่เรื่องมาแสดงต่อเจ้าพนักงานเพื่อประเมินภาษีอากรเพิ่มเติมได้

3) การตรวจสอบภาษีอากร เป็นการตรวจสอบไต่สวนตามหมายเรียก และการตรวจค้นตามประมวลรัษฎากร เป็นการดำเนินการโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการตรวจสอบภาษีเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการชำระภาษี การยื่นแบบแสดงรายการ การจัดทำรายงาน และเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เสียภาษีได้เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งกระบวนการตรวจสอบภาษีอากรมีลักษณะการดำเนินการ กล่าวคือเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษีแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่

ถูกต้อง หรือไม่บริบูรณ์ หรือไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ให้เจ้าพนักงานดำเนินการขออนุมัติออกหมายเรียก ตรวจสอบภาษีอากรภายใน 10 วัน ซึ่งการออกหมายเรียกต้องให้เวลาล่วงหน้าแก่ผู้เสียภาษีอากร พยาน หรือ บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 7 วัน นับแต่วันรับหมายเรียก และการส่งหมายเรียกให้ถือปฏิบัติตามมาตรา 8 แห่งประมวลรัษฎากร ผู้เสียภาษีอากรรายได้ได้รับหมายเรียกแล้วไม่ปฏิบัติตามหมายเรียกโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง ใด ๆ ให้เจ้าพนักงานมีหนังสือเตือนให้ปฏิบัติตามหมายเรียกไปยังผู้เสียภาษีอากรอีกครั้งหนึ่ง แต่หากยังฝ่าฝืน ให้ดำเนินคดีอาญา

4) การเร่งรัดภาษีอากร หมายความว่า การปฏิบัติการใดๆ จนถึงที่สุด เพื่อให้ได้รับชำระภาษีอากรค้าง เป็นกรณีทีภายหลังจากเจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งการประเมินไปยังผู้เสียภาษี และผู้เสียภาษีได้ทราบการ ประเมินนั้นแล้ว แต่ไม่นำเงินภาษีอากรตามการประเมินไปชำระภายในกำหนดเวลา การเร่งรัดภาษีอากรค้างก็ จะเริ่มต้นขึ้น กล่าวคือเมื่อพ้นกำหนดชำระเงินตามใบแจ้งภาษีอากรแล้ว หากผู้ค้างภาษีอากรยังไม่นำเงินมา ชำระ ให้เจ้าพนักงานจัดทำหนังสือเตือนให้นำเงินภาษีอากรค้างไปชำระโดยเร็ว หากปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากร ไม่นำเงินภาษีอากรค้างมาชำระให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันพ้นกำหนดให้ชำระเงินตาม หนังสือเตือนครั้งแรก ให้เจ้าพนักงานดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร ซึ่งการสอบสวนเกี่ยวกับ ทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรให้สอบสวนทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ค้างภาษีอากรโดยไม่คำนึงว่าทรัพย์สินนั้นจะยึด อายัด หรือขายทอดตลาดตามกฎหมายได้หรือไม่ และในกรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษี อากรได้ให้ทำการสอบสวนทรัพย์สินจากญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากร หรือนายจ้าง หรือบุคคลใดๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างเพื่อนำมาชำระหนี้ภาษีอากรค้าง

5) การบังคับภาษีอากร เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นภายหลังจากสืบหาทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากรแล้ว กล่าวคือเมื่อทำการสอบสวนทรัพย์สินแล้วปรากฏว่าผู้ค้างภาษีอากรมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือมีสิทธิ เรียกร้องต่อบุคคลใด ให้เจ้าพนักงานตรวจสอบว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ ค้างภาษีอากรจริงหรือไม่ ถ้าปรากฏว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากร ให้เจ้าพนักงานทำรายงานเสนอผู้มีอำนาจตามมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร เพื่อสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และสิทธิเรียกร้องของผู้ค้างภาษีอากรภายในกำหนดเวลา 30 วันนับแต่วันที่สอบสวนทรัพย์สินเสร็จ

5.2 แหล่งข้อมูลของกรมสรรพากร

จากการศึกษากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรเพื่อการติดตามภาษีของบุคคลของกรมสรรพากรจะเห็น ได้ว่ากระบวนการจัดเก็บภาษีอากรของกรมสรรพากรตั้งแต่การยื่นแบบแสดงรายการไปจนถึงการเร่งรัดบังคับ

เพื่อจัดเก็บภาษีอากรค้ำง ทุกชั้นตอนล้วนเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ทั้งสิ้น เนื่องจากลักษณะการดำเนินงานของกรมสรรพากรเป็นการนำข้อมูลของผู้เสียภาษีมาประมวลผลในการรูปของการประเมินและตรวจสอบภาษีอากรเพื่อบังคับจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งทุกชั้นตอนมีการเข้าไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆตามกระบวนการจัดเก็บภาษีอากรที่ดำเนินต่อไป และแน่นอนว่าแหล่งข้อมูลที่กรมสรรพากรนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการจัดเก็บภาษีไม่ได้ปรากฏอยู่เฉพาะในชั้นตอนใดชั้นตอนหนึ่งเท่านั้น ทุกชั้นตอนล้วนปรากฏแหล่งข้อมูลที่นำมาซึ่งข้อมูลของผู้เสียภาษีแทบทั้งสิ้น อีกทั้งในยุคปัจจุบันการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Data Sharing) ได้รับความนิยมมากขึ้น มีการแบ่งปันข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงส่งผลให้นอกจากข้อมูลส่วนบุคคลที่กรมสรรพากรได้จากการยื่นแบบแสดงรายการของผู้เสียภาษีเองแล้ว กรมสรรพากรยังได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นอีกไม่ว่าจะเกิดจากการออกหมายเรียก, การใช้อำนาจตรวจค้น หรือการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ซึ่งการพิจารณาว่ากรมสรรพากรมีการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เสียภาษีจากแหล่งใดบ้างสามารถพิจารณาได้จากกระบวนการทำงานของกรมสรรพากร รวมถึงกฎหมายที่ให้อำนาจกรมสรรพากรในการแสวงหาและเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว ซึ่งเมื่อพิจารณากระบวนการทำงานของกรมสรรพากรสามารถแบ่งแหล่งข้อมูลของกรมสรรพากรออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1) แหล่งข้อมูลตามชั้นตอนยื่นแบบแสดงรายการ

แหล่งข้อมูลตามชั้นตอนยื่นแบบแสดงรายการ	
-	แบบ ภ.ด.ง. 93
-	แบบ ภ.ด.ง. 90
-	แบบ ภ.ด.ง. 91
-	แบบ ภ.ด.ง. 94
-	แบบ ภ.ด.ง. 50
-	แบบ ภ.ด.ง. 51
-	แบบ ภ.ด.ง. 54
-	แบบ ภ.พ. 30
-	แบบ ภ.พ. 36
-	แบบ ภ.ธ.40
-	แบบ ภ.ด.ง. 1
-	แบบ ภ.ด.ง. 2
-	แบบ ภ.ด.ง. 3
-	แบบ ภ.ง.ด.1 ก พิเศษ

- แบบ ภ.ด.ง. 1 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 2 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 3 ก
- แบบ ภ.ด.ง. 53
- รายงานประจำปี หรือบัญชีงบดุล หรือบัญชีอื่นๆประกอบแบบแสดงรายการ หรือสมุดบัญชีพิเศษ
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (ข้อมูลการลดหย่อนภาษี)
- สำนักงานประกันสังคม (ข้อมูลชำระเงินสมทบประกันสังคม)
- ธนาคาร (ข้อมูลการบริจาคที่ปรากฏในระบบบริจาคอิเล็กทรอนิกส์)
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูลการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีเงินได้นิติบุคคล)
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (หนังสือรับรองนิติบุคคล หนังสือบริคณห์สนธิ และบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น)

2) แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนประเมินภาษีอากร

แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนประเมินภาษีอากร
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้มีหน้าที่เสียภาษีนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหมายเรียก - กรมที่ดิน - เอกสารหลักฐานที่ยึดจากสถานประกอบการของผู้ประกอบการ - บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญาให้บริการกับผู้ประกอบการ มีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง

3) แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนตรวจสอบภาษีอากร

แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนตรวจสอบภาษีอากร
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เสียภาษีนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงตามหมายเรียก - บัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรที่จะต้องเสียที่ได้จากการยึด หรืออายัด - บุคคลที่ได้ทำสัญญาซื้อขายสินค้าหรือสัญญาให้บริการกับผู้ประกอบการ มีหน้าที่ต้องจัดส่งสำเนาสัญญาหรือเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง - หมายเรียกพยานหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียภาษีอากร - หมายเรียกธนาคารพาณิชย์เพื่อให้แจ้งรายการบัญชีเงินฝากธนาคาร หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องของผู้เสียภาษีอากร - หมายเรียกผู้ชำระบัญชีให้นำบัญชี เอกสารหลักฐานมาส่งมอบ - บัญชี เอกสารหลักฐานต่างๆซึ่งเกี่ยวกับหรือสันนิษฐานว่าเกี่ยวกับภาษีอากรว่าผู้เสียภาษีอากรมีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษีอากรที่ได้จากการยึด หรืออายัด - สถาบันการเงิน หรือผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน รายงานข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลที่มีธุรกรรมลักษณะเฉพาะ - ธนาคารผู้จ่ายดอกเบี้ยรายงานข้อมูลดอกเบี้ยแก่กรมสรรพากร

- ธนาคารนำส่งเงินภาษีพร้อมเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้มีหน้าที่นำส่งเงินภาษี, ชื่อหรือเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรของผู้รับเงิน, ในกรณีภาษีเงินได้ ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินและจำนวนเงินได้ที่ผู้มีหน้าที่นำส่งภาษีได้นำส่ง และจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี), ในกรณีภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้ระบุมูลค่าทั้งหมดที่ผู้ประกอบการได้รับหรือพึงได้รับการขายสินค้าหรือการให้บริการ, จำนวนเงินภาษีที่หักหรือนำส่ง
- ผู้ออกใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือผู้ออกใบรับอิเล็กทรอนิกส์นำส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์หรือใบรับอิเล็กทรอนิกส์
- กรมศุลกากร กรณีตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต
- กรมสรรพสามิต กรณีตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่มและค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากรร่วมกันของกรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต

4) แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้าง

แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้าง
<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือนำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบตามหมายเรียก - หมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่มีเหตุอันเชื่อว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นอันจำเป็นแก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาตรวจสอบ - บัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นของผู้ต้องรับผิดชอบชำระภาษีอากรค้างและบุคคลใด ๆ ที่มี เหตุอันเชื่อว่าจะจะเป็นประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างที่ได้จากการยึด - สำนักงานที่ดินอำเภอ สำนักงานที่ดินจังหวัด หรือกรมที่ดินอันเป็นภูมิลำเนาของผู้ค้างภาษีอากรเนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - ที่ว่าการอำเภอ เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - กรมการขนส่งทางบก เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - กรมโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - กรมเจ้าท่า เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - สำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า) อันเป็นภูมิลำเนาของนิติบุคคลนั้น เนื่องจากการสอบสวนทรัพย์สิน - หมายเรียกญาติ หรือบุคคลในครอบครัวที่บรรลุนิติภาวะแล้วของผู้ค้างภาษีอากรมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ - หมายเรียกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือนายจ้งมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ - หมายเรียกบุคคลใด ๆ ที่จะเป็ประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากรค้างมาให้ถ้อยคำ หรือให้นำบัญชีเอกสาร หรือหลักฐานอื่นมา กรณีที่ไม่สามารถสอบสวนทรัพย์สินจากผู้ค้างภาษีอากรได้ - หน่วยตรวจสอบเพื่อตรวจสอบว่าทรัพย์สิน หรือสิทธิเรียกร้องเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ค้างภาษีอากรหรือไม่ - กรมบังคับคดี (ข้อมูลบุคคลที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือพิพากษาให้ล้มละลาย)

5) แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนบังคับภาษีอากรค้าง

แหล่งข้อมูลตามขั้นตอนเร่งรัดภาษีอากรค้าง	
-	สมุดบัญชี หรือแผ่นกระดาษที่ได้จากการยึด รวมทั้งจากเปิดตู้รับรษณีย์ ตู้ หรือที่เก็บของอื่นๆ เนื่องจากการดำเนินการยึดทรัพย์สิน
-	ลูกหนี้ของผู้ค้างภาษีอากร กรณีมีการอายัดให้นำเงินหรือทรัพย์สินมาชำระหรือส่งมอบแก่เจ้าพนักงานแทนที่จะชำระหรือส่งมอบแก่ผู้ค้างภาษีอากรซึ่งเป็นเจ้าหนี้

5.3 การส่งต่อข้อมูลภายนอกกรมสรรพากร

ในยุคปัจจุบันการแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงาน (Data Sharing) ได้รับความนิยมนมากขึ้น ในบางกรณีจำเป็นต้องมีการแบ่งปันข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน กรมสรรพากรในฐานะหน่วยงานจัดเก็บภาษีอากรมีความจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานอื่นเนื่องจากมีหน้าที่ในการตรวจสอบและประเมินภาษีอากรว่าผู้เสียภาษีได้เสียภาษีถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ จึงเป็นสาเหตุให้กรมสรรพากรมีความจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากหน่วยงานอื่นมาประกอบการทำงาน และในขณะเดียวกันกรมสรรพากรในฐานะผู้ควบคุมข้อมูลที่มีข้อมูลมากมายเกี่ยวกับบุคคล องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นเช่นกัน เนื่องจากสามารถช่วยให้หน่วยงานอื่นบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้กรมสรรพากรมีการเปิดเผยข้อมูลด้วยการส่งต่อข้อมูลที่ตนเองมีอยู่ให้แก่หน่วยงานอื่นเช่นเดียวกัน

จากการศึกษาการส่งต่อข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรเปรียบเทียบระหว่างกรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC) กับกรมสรรพากรไทย พบว่ากรมสรรพากรอังกฤษนอกจากจะมี section 18 Commissioners for Revenue and Customs Act 2005 (CRCA) ซึ่งวางหลักไว้ว่าต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของ HMRC แก่ใคร เว้นแต่จะมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินการดังกล่าวแล้ว ยังมีการกำหนดช่องทางให้เปิดเผยข้อมูลไปยังหน่วยงานอื่นชัดเจนผ่านสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นได้อนุญาตให้เปิดเผยได้ ที่เรียกว่า “legal gateway” ซึ่งมีการรวบรวมและเปิดเผยรายชื่อสถานการณ์ที่มีกฎหมายอื่นอนุญาตให้เปิดเผยได้ทั้งหมดไว้อย่างชัดเจนอีกด้วย โดยกรมสรรพากรอังกฤษสร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูลจาก HMRC ต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใด ในขณะที่การส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานภายนอกของกรมสรรพากรไทยมีเพียงประมวลรัษฎากรมาตรา 10 วางหลักไว้ว่าเจ้าพนักงานผู้ใดโดยหน้าที่ราชการตามลักษณะนี้ได้รับเรื่องกิจการของผู้เสียภาษีอากรหรือของผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ห้ามมิให้นำออกแจ้งแก่ผู้ใด หรือยังให้ทราบกันไปโดยวิธีใด

เว้นแต่จะมีอำนาจที่จะทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพียงเท่านั้น ไม่ได้มีการสร้างช่องทางหรือกระบวนการที่เห็นได้ชัดเจนว่าหากจะขอข้อมูลจากกรมสรรพากรไทยต้องขอผ่านช่องทางหรือกระบวนการใดเช่นเดียวกับประเทศอังกฤษ จึงยังคงต้องพิจารณาว่าการส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานภายนอกของกรมสรรพากรไทยมีกระบวนการรองรับการส่งต่อข้อมูลที่ชัดเจนหรือไม่ ซึ่งสามารถแบ่งหน่วยงานที่กรมสรรพากรไทยส่งต่อข้อมูลให้ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

5.3.1 หน่วยงานที่ทำภารกิจสืบสวนสอบสวน

กิจกรรม	หน่วยงานที่ส่งไป
การต่อต้านอาชญากรรมและรักษาความมั่นคง	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
การตรวจสอบคำพิพากษาคดีอาญา	สำนักงานอัยการสูงสุด
การตรวจสอบข้อมูลประวัติอาชญากรรม	กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
การเรียกร้องค่าชดเชยทางอาญา	สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา
การสอบสวนกรณีแสวงหาประโยชน์จากแรงงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
การตรวจสอบองค์กรและหน้าที่ของตำรวจ	คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ
การตรวจคนเข้าเมือง	สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
การสอบสวนเกี่ยวกับข้อกล่าวหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางอาญา	คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ
การข่าวกรอง	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ
การระบุทรัพย์สินที่เกิดจากกิจกรรมทางอาญา	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
การรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรจากภัยคุกคาม	กระทรวงกลาโหม
การตรวจสอบการเงินแผ่นดิน	สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)
การต่อต้านอาชญากรรมที่ร้ายแรง อาชญากรรมข้ามชาติหรืออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
การตรวจสอบข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริหารงานที่ไม่เหมาะสมของหน่วยงานรัฐ	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
การสืบสวนคดีอาชญากรรมหรือการดำเนินการทางอาญา	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
การตรวจสอบข้อร้องเรียนจากประชาชน	คณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนตำรวจ
การพิจารณาฟ้องร้องคดีอาญา	สำนักงานอัยการสูงสุด
การปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปป.ส.)
การตรวจสอบและดำเนินคดีกับการฉ้อโกงที่ร้ายแรง	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
การสอบสวนควบคุมวิชาชีพบัญชี	สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์

จากตารางข้างต้น หน่วยงานที่ทำภารกิจสืบสวนสอบสวนเป็นหน่วยงานที่มีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนตามแนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร กล่าวคือเพื่อให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่มีการร้องขอเฉพาะรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน กรมสรรพากรจึงกำหนดแนวทางปฏิบัติว่าข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร หมายความว่าข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของกรมสรรพากร ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของกรมสรรพากรหรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเอกชน เมื่อหน่วยพิจารณาได้รับคำร้องขอให้ผู้มีอำนาจของหน่วยพิจารณามีคำสั่งเปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร และแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ร้องขอทราบภายใน 15 วันนับแต่ได้รับคำร้องขอ อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่ร้องขอข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานต้องระบุข้อกำหนดที่ได้ให้อำนาจขอข้อมูลนั้นด้วย นอกจากนี้แม้ข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏตามแนวทางการปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 จะเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารที่กรมสรรพากรสามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง แต่เมื่อพิจารณากฎหมายรองรับที่ให้อำนาจหน่วยงานที่ทำภารกิจสืบสวนสอบสวนขอข้อมูลประกอบการพิจารณาเปรียบเทียบกับกรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC) จะเห็นได้ว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีดังกล่าวก็เป็นเพียงการกำหนดไว้กว้างๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้างเช่นกัน เหตุผลเพราะกิจกรรมของหน่วยงานที่ทำภารกิจสืบสวนสอบสวนมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการสืบสวนสอบสวนและดำเนินคดีจึงเป็นกรณีที่ไม่สามารถกำหนดได้ว่าแต่ละกรณีต้องอาศัยข้อมูลใดบ้าง จำต้องมีการพิจารณาเป็นรายกรณีไป จึงสามารถกล่าวได้ว่าการส่งต่อข้อมูลภายนอกกรมสรรพากรไปยังหน่วยงานที่ทำภารกิจสืบสวนสอบสวนมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจน เนื่องจากมีการระบุข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ชัดเจนแล้วเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ เพราะกระบวนการของประเทศอังกฤษเองก็ระบุไว้เพียงเท่านั้น ไม่สามารถระบุชัดเจนไปมากกว่านี้ได้เช่นกัน

5.3.2 หน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวน

กิจกรรม	หน่วยงานที่ส่งไป
การจัดสวัสดิการสังคม	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
การตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลประกันสังคมและข้อมูลการจ้างงาน	สำนักงานประกันสังคม
การควบคุมความเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยที่เกิดจากกิจกรรมการทำงาน	กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

การดำเนินงานทางสถิติของรัฐ	สำนักงานสถิติแห่งชาติ
การกำกับดูแลเงินบำนาญ	คณะกรรมการกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
เงินบำนาญจากสงคราม	องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์
การกู้ยืมเพื่อการศึกษา	กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา

จากตารางข้างต้น เมื่อพิจารณาแนวทางปฏิบัติกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรปรากฏว่าข้อมูลที่เกี่ยวข้องของกรมสรรพากรไทยเป็นเพียงตัวอย่างข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากรที่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ยังไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง จึงอาจไม่ใช่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ชอบก็เป็นไปได้ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC) ปรากฏว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของ HMRC ในกรณีที่เป็นหน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวนสามารถระบุได้ว่าหมายถึงข้อมูลใดบ้าง จึงแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ของกรมสรรพากรไทยในกรณีที่เป็นหน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวนยังขาดความชัดเจน ส่งผลให้เป็นกระบวนการรองรับที่ยังไม่ชัดเจนเมื่อเทียบกับประเทศอังกฤษ เนื่องจากกรมสรรพากรอังกฤษสามารถระบุชุดข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ไว้ชัดเจนมากกว่า

การเปิดเผยข้อมูลด้วยการส่งต่อให้หน่วยงานอื่นถือเป็นการประมวลผลข้อมูลรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาหลักการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation)¹²⁹ อันเป็นหลักการที่กำหนดให้มีภาระและแจ้งวัตถุประสงค์ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลให้ชัดเจนตั้งแต่แรกเริ่มว่าเหตุใดผู้ควบคุมข้อมูลจึงมีการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ผู้ควบคุมข้อมูลตั้งใจจะกระทำกับข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว เป็นการกำหนดขีดจำกัดว่าผู้ควบคุมข้อมูลสามารถใช้หรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างไรบ้าง โดยหลักการจำกัดขอบเขตการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation) นอกจากข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับการรวบรวมสำหรับวัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงชัดเจนและถูกต้องตามกฎหมายแล้วยังต้องมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนเสียก่อน เนื่องจากหากมีกระบวนการรองรับที่ชัดเจนจะก่อให้เกิดความโปร่งใสช่วยให้สามารถเห็นขอบเขตที่ชัดเจนว่าผู้ควบคุมข้อมูลสามารถใช้หรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่รวบรวมได้เพียงใด เหตุผลเพราะการใช้ข้อมูลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ ดังนั้นหากมีกระบวนการที่ชัดเจนก็จะทำให้สามารถเห็นขอบเขตการใช้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้น เพราะฉะนั้นเมื่อกระบวนการรองรับในการส่งต่อข้อมูลให้หน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวนไม่ชัดเจน จึงส่งผลให้การส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวนเกิดความไม่สอดคล้องกับหลักการจำกัดขอบเขตการ

¹²⁹ <https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/principles/purpose-limitation/>

ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล (Purpose Limitation) ตาม General Data Protection Regulation (GDPR) และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เพราะฉะนั้นสำหรับกรมสรรพากรไทยในกรณีที่ส่งต่อข้อมูลไปยังหน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวน กระบวนการรองรับในกรณีดังกล่าวจึงต้องการความชัดเจนของกระบวนการเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือควรต้องสามารถระบุชุดข้อมูลที่ส่งไปยังหน่วยงานที่ไม่ใช่ภารกิจสืบสวนสอบสวนให้ชัดเจนเพิ่มขึ้นว่าเป็นข้อมูลใดบ้างเพื่อให้สอดคล้องกับกรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC) เพราะในกรณีดังกล่าวกรมสรรพากรอังกฤษ (HMRC) สามารถระบุข้อมูลได้ชัดเจนมากกว่า

บรรณานุกรม

กฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ประมวลรัษฎากร

ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ.2550

ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง พ.ศ.2545

ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการอายัดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2546

ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการยึดทรัพย์สินตามความในมาตรา 12 แห่งประมวลรัษฎากร พ.ศ.2545

ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษีอากร พ.ศ.2553

แนวทางปฏิบัติการกรมสรรพากรที่ บก. 1/2555 เรื่อง การพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมสรรพากร

GDPR, Article 5(1)(b) Personal data shall be : (b) collected for specified, explicit and legitimate purposes and not further processed in a manner that is incompatible with those purposes; further processing for archiving purposes in the public interest, scientific or historical research purposes or statistical purposes shall, in accordance with Article 89(1), not be considered to be incompatible with the initial purposes.

หนังสือ

กัมปนาท บุญรอด, รับมือตรวจประเมิน, พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ :บริษัทพงษ์วารินการพิมพ์, 2558).

นคร เสรีรักษ์, ความเป็นส่วนตัว: ความคิด ความรู้ ความจริง และพัฒนาการเรื่องการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในประเทศไทย, พิมพ์ครั้งที่ 1, (กรุงเทพฯ : พี.เพรส, 2557).

ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา กระบวนทัศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Thailand Data Protection Guidelines 2.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 1,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562).

ศูนย์วิจัยกฎหมายและการพัฒนา กระบวนทัศน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Thailand Data Protection Guidelines 3.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล, พิมพ์ครั้งที่ 1,(กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563).

สื่อออนไลน์

<https://www.ipc.on.ca/part-x-cyfsa/collection-use-and-disclosure-of-personal-information/collection-of-personal-information/direct-collection/>

<https://www.ipc.on.ca/part-x-cyfsa/collection-use-and-disclosure-of-personal-information/collection-of-personal-information/indirect-collection/>

<https://ico.org.uk/for-organisations/guide-to-data-protection/guide-to-the-general-data-protection-regulation-gdpr/principles/purpose-limitation/>

<https://ico.org.uk/for-organisations/data-sharing-information-hub/sharing-personal-data-with-law-enforcement-authorities/#exemption>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50100>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50300>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50500>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50600>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg50700>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg51200>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg51800>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52000>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52100>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52200>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52300>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52400>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52500>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg52700>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53000>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53100>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53105>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53500>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg53800>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54000>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54100>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54300>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54400>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54500>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54700>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg54800>

<https://www.gov.uk/hmrc-internal-manuals/information-disclosure-guide/idg60232>